

Plenum

Tisdag 27.9.2016 kl. 14.03—21.47

6. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2017 och lag om ändring av inkomstskattelagen

Regeringens proposition RP 135/2016 rd

Remissdebatt

Talman Maria Lohela: Ärende 6 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till finansutskottet, som grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till.

Debatt

14.05 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun hallitus arvioi perusteita talousarvioesitykselleen, niin keskiöön nousi työllisyys ja sen tukeminen. Ja yhtenä keskeisenä elementtinä työllisyyden tukemiseksi, sen taustalla olevan kotimaisen kysynnän vahvistamiseksi ja työllisyyden edellytysten parantamiseksi tehtiin kilpailukykysovimuksen yhteydessä veroratkaisu, 515 miljoonan veroratkaisu, jolla tehdään aitoa veronkevennystä kaikkiin tuloluokkiin 0,6 prosenttiyksikköä. Tämän lisäksi veroperusteisiin tehdään inflaatiotarkastus, joka estää ansiotulojen tulotason ja kustannusnousun myötä tulevan automaattisen veronkiristyksen.

Minusta tämä on hyvin perusteltu linja tilanteessa, jossa me emme ole saaneet meidän vientiämme halutulla tavalla vetämään. Meidän vielä heiveröinen, noin prosenttiyksikön talouskasvumme perustuu kotimaiseen kysyntään, kotimaiseen kasvuun, ja tällä työn ansiotulojen verotuksen keventämisellä hallitus haluaa tukea etupainotteisesti — hallitusohjelman mukaisesti kylläkin — kotimaista kysyntää, kotitalouksien ostovoimaa ja sitä kautta meille tärkeää työllisyyttä.

Taustalla on hyvä huomioida, että hallitusohjelman mukaisesti jo viime vuonna teimme 450 miljoonan työtulovähennyksen pieni- ja keskituloisille, joka on merkittävä sekä työn vastaanottamisen kynnyksen laskemiseksi, työnteon kannustamiseksi, työn verokiilan alentamiseksi että myöskin oikeudenmukaisuuden ja tulojaon näkökulmasta.

Lisäksi ansiotulojen verotukseen vaikuttavia uudistuksia, jotka löytyvät budjetista, on kotitalousvähennyksen korvausprosenttien korottaminen 5 prosenttiyksiköllä, eli työkorvauksesta voi vähentää 45 prosentin sijasta 50 prosenttia, ja kotitalousvähennykseen oikeutavasta työstä maksetusta palkasta voisi vähentää nykyisen 15 prosentin sijasta 20 prosenttia. Nämä ovat korjauksia oikeaan suuntaan. Tähän käytetään 40 miljoonaa euroa. Tällä halutaan tukea kotimaista pienpalveluiden kysyntää ja kannustaa teettämään pientyötä ja torjumaan harmaata taloutta. Lisäksi tällä voidaan parantaa hieman sitä kykyä, joka kotitalouksilla on, hankkia esimerkiksi vanhusten palveluihin, kotipalveluihin, tarvittavaa lisäapua. (Vasemmalta: Keillä on, keillä ei!)

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Edelleen perustemuutoksia: Työnantajan entiselle työntekijälleen 6 kuukauden ajan työsuhteen päättymisen jälkeen järjestämä terveydenhuolto säädettäisiin verovapaaksi eduksi. Tämä liittyy kiky-kirjaukseen, jonka mukaan työnantaja on velvollinen järjestämään työterveyshuollon 6 kuukautta työsuhteen päättymisen jälkeen tietyissä olosuhteissa. Lisäksi hallituksen esitys pitää sisällään teknisiä tarkastuksia vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkeisiin.

Arvoisa puhemies! Minusta hallituksen veropoliittinen linja on kotimaista työllisyyttä, työntekoa, ostovoimaa ylläpitävä. Se on oikeudenmukainen ratkaisu, kun katsotaan koko veropolitiikan keskeiset elementit. Ja haluan vielä sitäkin korostaa, että tämä sama noin 0,6:n, 0,5 prosenttiyksikön alennus ulotetaan myöskin eläketuloon.

14.09 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat! Kaikkien palkansaajien veroaste siis laskee ensi vuonna noin 0,5 prosenttia. Veronkevennyksiä tehdään kaiken kaikkiaan tuo 515 miljoonaa, ja niin kuin valtiovarainministeri Orpo kertoi, myös eläkeläiset ja kaikkein pienituloisimmat, jotka eivät maksa veroja, on huomioitu tässä verokokonaisuudessa. Näin siis hallitus huolehtii siitä, että myös eläkeläisten ostovoima vahvistuu ja heille tulee sama kevennys kuin palkansaajille.

Koska kaikkein pienituloisimmat eivät maksa lainkaan veroa, kaikista pienituloisimmille suunnataan tämän kevennyksen lisäksi tuo noin 30 miljoonan euron maksujen alennus. Tämä valmistelu on paraikaa työn alla, ja uskon, että tällä tavalla me pystymme takaamaan, että ihan jokaisen suomalaisen ostovoima näinä vaikeinakin aikoina edes hivenen vahvistuu. (Vasemmalta: Höpö höpö!)

Kilpailukyky sopimus, josta päästiin lopulta sopuun pitkän väännön ja neuvottelujen jälkeen — kiitos siitä — keventää työn verotusta noin 100 miljoonalla eurolla. Tämä kevennys painottuu pääasiassa siis suurempituloisiin, ja tämän takia hallitus on kohdistanut oman veronkevennyksensä, joka on suuruudeltaan siis noin 290 miljoonaa euroa, nimenomaan pieni- ja keskituloisille, jolloin heidänkin kohdallaan päästään tähän noin 0,5 prosenttiyksikön veronkevennykseen kaikissa tuloluokissa. Itse pidän tätä erinomaisena ja hyvänä asiana. Tällä tavalla lisätään ostovoimaa, tällä tavalla lisätään kotimaista kysyntää ja samalla poistetaan työllistymisen esteitä ja myös pienennetään verokiilaa. Se on varmasti hyvä asia tällaisena talouden vaikeana aikana.

Tuloveron kevennys kompensoi siis kilpailukyky sopimuksessa tulevan lisämaksuraskituksen, joka siirtyy siis työnantajilta palkansaajille, mutta ei siis pelkästään kompensoi, vaan se myöskin alentaa jokaisen suomalaisen veroastetta noin 0,5 prosenttiyksiköllä. Tämä on minun mielestäni hyvä ratkaisu ja vahvistaa sitä työn linjaa, jota hallitus on tällä kaudella halunnut esillä pitää.

Tätä samaa ajatusta vahvistaa myös kotitalousvähennys. Jo viime viikolla budjettikeskustelussa en ymmärtänyt sitä arvostelua, mikä kotitalousvähennyksen kevennystä kohtaan tuli, sillä sillä tavalla on moni työtön, moni yrittäjä, moni yksinyrittäjä saanut lisää työtä tässä maassa ja kotitalousvähennys on ollut varmasti viime vuosina yksi tehokkaimpia uusia työllisyyttä lisääviä ratkaisuja. Minun mielestäni on hyvä, että sellainen mahdollisuus on jatkossakin ja sitä parannetaan.

Arvoisa puhemies! Veroratkaisuun sisältyy myös muita verotuksen muutoksia, joista itse pidän erittäin myönteisinä arvonnäisveron maksuperusteisuuden siirtymistä ja yrittäjävähennystä. Mutta kun tänään pääasia keskustelussa on näissä tuloveroratkaisuissa vuoden 2017 osalta, niin päätän puheeni siihen kiitokseen, että ostovoiman vahvistumisesta pi-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

detään huolta niin, että se nimenomaan kohdistetaan kaikille työtätekeville eikä unohdeta myöskään eläkeläisiä.

Puhemies Maria Lohela: Käydään hetki kuitenkin vielä puhujalistaa läpi.

14.14 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! Aivan oikein, todellakin, Sipilän hallitus jatkaa määrätietoista työtään työllisyyden ja yrittäjyyden ja hyvinvoinnin hyväksi. Todella viime vaalikaudella, kun ei pystytty tekemään muita ratkaisuja, niin verotusta kiristettiin hyvin mittavasti, ja totta kai se on Suomen kilpailukykyä heikentänyt. Pidän erittäin hyvänä sitä, että syntyy yhteiskuntasopimus ja sitä kautta voimme nyt työn verotusta todellisuudessa keventää. Verotuksen suurin ongelma on kuitenkin ankara työn verotus Suomessa. Se luo kannustinloukkuja ja vie myöskin tieteenkin ostovoimaa.

On hyvä asia myöskin, että hallitus määritellysti edistää yrittäjyyttä ja tuo nyt henkilöyrittäjyksen, toiminimet, maatalouden harjoittamisen, metsätalouden harjoittamisen vähän lähemmäksi sitä, mitä osakeyhtiöt viime vaalikaudella verotuksessa saivat. Todellakin ministeri Orpo on asettanut työryhmän miettimään yritysverotuksen toimia. Se on hyvä, mutta minusta me tarvitsemme laajemman verotuksen tiekartan, laajemman asiantuntijaryhmän, joka miettii verotuksen uudistamista laajemmin Suomessa siten, että voisimme paremminkin suosia yrittäjyyttä, nimenomaan työllisyyttä ja työn verotusta keventää, kuitenkin huomioiden myöskin oikeudenmukaisuuden. Senkin hallitus on ottanut mielestäni ratkaisuihin kohtuullisesti huomioon. Tällä tavalla tämmöisen verotuksen tiekartan luomalla ensi vaalikaudelle voisimme uudistaa verotusta sillä tavalla kuin on välttämätöntä kovassa kilpailussa, jotta Suomi tältäkin osin edistää työllisyyttä ja uutta Suomen nousua.

14.16 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Hallitusta täytyy kiittää siitä perusasiasta, että ollaan keventämässä työn verotusta. Vasemmisto-oppositio luonnollisesti tässä salissa on julistanut suureen ääneen sitä, että väärin kevennetty. En pysty käsittämään vasemmiston uskoa siihen, että yksinomaan verottamalla saataisiin hyvinvointia tähän maahan. Tästä nähtiin konkreettinen esimerkki autoveron alennuksen yhteydessä. SDP:n varjobudjetissa jo käytettiin pariinkin otteeseen ne rahat, mitkä sillä verolla muka olisi voitu kerätä, mutta kävikin niin, että verojen lasku toi enemmän verotuloja kuin mitä oli ennen laskua. Joskus vähemmän veroa merkitsee enemmän tuloa.

Tuleekin mieleen, että onko tämä väärin sammuttamisen syyttely oikeastaan tässä salissa merkki siitä, että hallituksen linja onkin oikea: kun vasemmisto-oppositio arvostelee, niin se on merkki siitä, että on tehty oikeita ratkaisuja. Omasta mielestäni tämä ratkaisu olisi voinut olla parempikin, myöskin hieman tasapuolisempi pieni- ja keskituloisia kohtaan, ja toivon hallitukselta jatkossa sellaisia linjauksia, joilla näiden veronalennusten lisäksi huomioidaan pieni- ja keskituloisten ostovoima. Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden lisäksi se on tärkeää myös kotimaisen kysynnän ja kotimarkkinoiden toiminnan kannalta.

14.17 Simon Elo ps: Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin täällä on todettu, ansiotuloverotusta kevennetään 515 miljoonaa euroa kaikissa tuloluokissa ja myös eläkeläisiltä. Täällä on myös noussut huolta siitä, miten otetaan pienituloisimmat huomioon. No, siihenkin valtiovarainministeri tietysti vastauksen antoi, eli 30 miljoonaa maksujen kevennyksiä, joita katsotaan sitten tässä myöhemmin, miten ne parhaiten kohdistetaan. Mutta merkittävää on se, että ensimmäistä kertaa seitsemään vuoteen tuloverotusta kevennetään. Se on erittäin

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

merkittävä signaali koko yhteiskunnalle, palkansaajille ja myös sitten yrittäjille, kun mietitään maksuperusteista arvonnisäveroa ja yrittäjävähennystä, jotka tässä yhteydessä myös tulevat. Ne saavat kyllä pk-yrittäjien kiitokset.

Merkittävää on tässä suhteessa myös kotitalousvähennyksen nostaminen 50 prosenttiin. Sekin on saanut paljon kiitosta. Perussuomalaiset ymmärtääkin duunaria, yrittäjän arjen — työväenpuolue ilman sosialismia. (Vasemmalta: Ohhoh!) Ja tässä herääkin kysymys, olisiko vasemmisto-opposition mielestä sitten parempi ratkaisu kiristää verotusta. Tästä tietysti mielelläni kuulen opposition näkemyksiä, mitä te tekisitte toisin kuin mitä hallitus näillä minun nähdäkseni hyvillä ratkaisuilla tekee.

14.18 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kyseessä on nimenomaan hallituksen veroratkaisu ja hallituksen tekemät arvovalinnat, ja tietenkin siinä suhteessa on surullista ollut huomata, että puheista huolimatta eduskunnan tietopalvelun laskelmat ikävästi ja surullisesti osoittavat nyt sen tosiasian, että tässä käy nyt niin, että tällä hallituksen veroratkaisulla kokonaisuudessaan se pienituloinen saa vähän ja isotuloinen saa paljon enemmän. Eli kun täällä näihin työväenpuolueisiin viitattiin, niin kyllä se niin, kuulkaa, käy, että joku pienituloinen lastenhoitaja saa kymppin pari ja hyvin suurituloinen johtaja sitten saa toistasataa veronkevennyksiä. (Timo Heinosen välihuuto) Tietenkin aiheellisesti silloin voidaan kysyä sitä, onko näinä aikoina tarkoituksenmukaista tehdä sen kaltainen veroratkaisu, joka kaikista eniten palvelee yli 7 000 euroa tienaaavien ostovoimaa. Onko meillä siihen näinä vaikeina aikoina varaa?

Toisin kuin täällä aiempi kokoomuksen puhuja todisti, niin eläkkeensaajan ostovoima, oli surullista katsoa (Ben Zyskowiczin välihuuto) tämä tietopalvelun laskelma, joka — täysin toisin kuin annettiin ymmärtää muun muassa kyselytunnilla pari viikkoa sitten — osoittaakin, että valtaosan eläkkeensaajista ostovoima laskee näiden päätösten seurauksena. (Ben Zyskowicz: Onko siinä se 30 miljoonaa mukana?) Se johtuu siitä yksinkertaisesta hallituksen valinnasta, että hallitus päätti leikata muun muassa eläkkeiden indeksejä. Kokonaisvaikutus toimii nyt tällä tavalla.

Mitä tulee tähän eläkkeensaajan ja palkansaajan veroeroon, niin todettakoon, että hyvä, että tällä kertaa veronkevennykset annettiin myös eläkkeensaajille. SDP on tätä vaatinut koko syksyn, koko kevään, ja näin kävi nyt. Mutta valitettavasti sitä veroeroa, jonka tälle vuodelle hallitus teki, ei tässä korjata. Itse asiassa tietyissä tuloluokissa se veroero jopa isonee, ja se edelleen tässä sitten jää hallituksen korjattavaksi. (Olavi Ala-Nissilän välihuuto)

Tosiasia on, arvoisat hallituspuolueiden edustajat, että valtaosalla eläkkeensaajista ostovoima laskee ja nämä palkansaajien verotukset kohdistuvat enemmän suurituloisille ja vähemmän sille pienelle ihmiselle, joka sitä ostovoimaa niin kovasti jokapäiväisessä elämässä tarvitsee.

Kun veroratkaisujen profiili on tämä ja samaan aikaan hallitus leikkaa muun muassa työttömyysturvaa, hallitus leikkaa opiskelijoiden toimeentuloa, hallitus leikkaa eläkkeensaajilta, hallitus leikkaa vanhusten palveluista ja kaikesta tästä, niin tulee mieleen kysyä kysymys siitä, että kun puhutaan kansakunnan eheydestä, niin miten hallituksen budjettipäätökset toteuttavat tätä tavoitetta. Miten hallitus arvioi sitä, kuinka hallituksen omat budjettipäätökset lisäävät eriarvoistumista tässä yhteiskunnassa? Sitä me sosialidemokraatit kysyimme hyvin vakavasti viime viikolla pääministeriltä moneen kertaan, ja hän ei halunnut arvioida eduskunnalle sitä, miten nämä hallituksen päätökset vaikuttavat eriarvoistamiseen. Itseäni oikeastaan harmitti ja jopa kiukutti se tosiasia, että kyselytunnilla

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

pääministeri kertoi, että häntä harmittaa, että hyväosaiset eivät ole vapaaehtoisesti osallistuneet näihin talkoisiin. Tässäpä kysymys: vapaaehtoisesti? Kun meillä olisi tässä tuloverolaki, missä nyt olisi ihan mahdollista verotuksen keinoin tehdä sellaisia ratkaisuja, että myös se hyväosainen, se parempiosainen, se johtaja, yritysjohtaja, myös osallistuisi enemmän, silloin ei tarvitsisi täällä pääministerin vastailla eduskunnalle, että voi harmi kun vapaaehtoisesti, samaan aikaan kun se perusduunari, se eläkkeensaaja ja se työtön ihminen maksaa ne veronsa. Tästä on ollut kysymys, puhemies, ja mielestäni nämä kysymykset, mitä olemme esittäneet, ovat olleet täysin aiheellisia.

SDP:llä on oma verovaihtoehto. Siinä pieni- ja keskituloinen palkansaaja, eläkkeensaaja saisi vähän enemmän ja hyvätuloiset eivät saisi näitä runsaita veronalennuksia.

Sanottakoon tähän loppuun vielä, puhemies, että kun täällä puhuttiin kotitalousvähennyksestä, niin tässä SDP:llä oli hyvä esitys hallituspuolueille. Tehdäänkin niin, että oikeasti edistetään työllisyyttä, oikeasti edistetään ihmisten kotien korjaamista ja ulotetaan kotitalousvähennys myös kerrostaloille ja rivitaloille, niissä asujille. (Toimi Kankaanniemen välihuuto) Ne kodit vaativat korjaamista, ja tässä meiltä hyvä kehittämissuositus, johon hallituspuolueilla on oikein mahdollista tarttua.

Puhemies Maria Lohela: Vielä edustaja Harakka.

14.23 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Hallitus kehuu, että se on antanut veronalennuksia pieni- ja keskituloisille. On kuitenkin syytä huomata, että hallitus omilla verotoimillaan myös alentaa kaikkein suurituloisimpien verotusta. Ylimmän tuloluokan verorajaa lasketaan tässä taloudellisessa tilanteessa, näissä talkoissa, 0,25 prosenttiyksikköä samaan aikaan, kun pienten eläkkeiden ostovoima supistuu. On aivan ainutlaatuista, miten tämä hallitus huolehtii sen kaikkein varakkaimman 1 prosentin eduista (Jukka Gustafsson: Perussuomalaiset on hallituksessa!) paitsi tässä tuloverokevennyksessä myös miljoonaperintöjen veroalassa ja kuuluisassa apteekkarivähennyksessä.

On positiivista, että työtulovähennystä kasvatetaan. Myös viime hallitus kasvatti sitä joka ikinen vuosi. Sitä taas on vaikea ymmärtää, miksi tuo pienituloisten tuki ulottuu 127 000 euron ansioihin asti. Sosiaalidemokraattien vaihtoehto, myös tänä vuonna, tarkoittaa monen sataasen hyötyä pieni- ja keskituloisille, siis keskipalkkaan, 40 000 euroon, asti, mutta ei jo valmiiksi kaikkein suurituloisimmille.

Pääministeri Sipilä tosiaan harmitteli täällä viime viikolla, että suurituloiset eivät nyt ole vapaaehtoisesti osallistuneet näihin talkoisiin, (Eero Heinäluoma: Yllätys!) joissa köyhät ja kipeät, työttömät ja opiskelijat saavat kyllä kärsiä. Pääministerin ei kuitenkaan tarvitse rukoilla hattua kourassa, vaan hänellä on työkalu: verotus. Työn verotusta on syytä alentaa mutta oikeidenmukaisesti, ennen kaikkea pieni- ja keskituloisille, jotta työn vastaanottamisen kynnyksessä laskee. Siis verotuksen pitää tähdätä työn lisäämiseen, ei eriarvoisuuden lisäämiseen.

Puhemies Maria Lohela: Nyt on mahdollista käydä debattia. Pyydän ilmoittautumaan.

14.25 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty jo hyvää pohjakeskustelua, jota kommentoin lyhyesti. Edustaja Viitanen kertoi meille monista surunsa aiheista, ja tunnen kyllä suurta empatiaa, koska surunne on varmasti ollut hyvin pitkäaikainen. Muistellaan esimerkiksi viime vaalikautta, jolloin nimenomaan yhteisö-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

veroa alennettiin sadoin miljoonin, mikä aiheutti vain sen, että me emme saaneet lisää kotimaista kysyntää ja ostovoimaa, vaan ainoastaan suuryritykset rikastuivat, kun taas arvonlisäveroa korotettiin, jolloin yhtäkkiä pienituloiset, ne kaikkein heikoimmassa asemassa olevat, joutuivat maksamaan siitä, että saatiin suuryritysten verot alas. Minä ymmärrän, että te koitte surua, ja minä jaoin sen surun silloin. (Susanna Huovisen välihuuto)

Meidän on myös hyvä ottaa esiin tämä Harakan esittämä pointti siitä, että työn verotusta on alennettava nimenomaan pieni- ja keskituloisia painottaen. Näin olemme tehneet jo tämän vuoden alusta alkaen, kun työtulovähennystä korotettiin, ja olemme keskittyneet nimenomaan pieni- ja keskituloihin.

Ja vielä täytyy ottaa esiin ministerin esille ottama 30 miljoonan paketti, jolla etsitään aivan uutta innovaatiota siihen, (Puhemies koputtaa) miten voitaisiin pienituloisten verotusta helpottaa.

14.27 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä kilpailukykysovimuksen alennusvaikutushan olisi mennyt suurituloisille ja keskituloisille, ja hallitus oikeudenmukaisesti kohdisti tämän lisäveronkevennyksen pienituloisiin ja myös eläkeläisiin.

Ja nyt ihmetellä täytyy tätä sosialidemokraattien verolinjaa: silloin, kun veroja korotetaan, kyllä kelpaa progressiivinen verotus. Se kelpaa myös silloin, kun määritellään päivähoitomaksuja tai sakkoja. Progressiivinen verotus kelpaa silloin. Mutta silloin, kun verotusta alennetaan, se sama prosentuaaliperiaate ei sitten kelpaakaan siinä. (Ville Niinistö: Ei se ole progressiota!) Pitäisikö sitten mennä tasaverotukseen siinä vaiheessa? Eli vähän kuulostaa siltä, että ei ole johdonmukaista tämä verotusajattelu teillä tässä näin.

Mutta haluan kiittää hallitusta tästä kotitalousvähennyksen lisäämisestä. Sitä kun katsotaan, en ymmärrä sitä arvostelua, koska kotitalousvähennystä käyttävät hyvin paljon perheet, 3—5-henkilölukuiset perheet, ja silloin menee perheiden eduksi myös tämä kotitalousvähennyksen käyttö.

14.28 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä salissa on puhuttu paljon suomalaisen yhteiskunnan jakautumisesta ja eriarvoistumisesta. Nyt tämä hallituksen verotukseen liittyvä esitys jatkaa tätä hallituksen linjaa: eriarvoistaa, jakaa suomalaista yhteiskuntaa. On ihan selvää, että tämä hallituksen malli keventää verotusta tulee tarkoittamaan sitä, että kokki ja kätilö tulevat saamaan käteensä lisää parikymppiä, kun samaan aikaan suuripalkkainen johtaja, niin kuin täällä on todettu, seitsemän tonnin palkalla ja siitä ylitse, tulee saamaan noin satasten käteensä, noin viisi kertaa enemmän kuin tämä pienituloisen duunari tulee saamaan.

Käsitätkö te, ministeri Orpo, sitä, että tämä teidän ratkaisunne, teidän esityksenne, tulee lisäämään suomalaisen yhteiskunnan eriarvoisuutta, jakamaan Suomen kansaa tilanteessa, jossa pitäisi löytää eheyttä?

14.29 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen verotuksen progressio todella tasaa tuloja. Hallitus on varannut tähän 30 miljoonaa. Se myöskin kohdistuisi kaikkein pienituloisimpien toimeentulon parantamiseen ja verotuksen keventämiseen, tai mitenkä noita tehdään. Minusta se on myöskin huomion arvoista tässä, että tämä on otettu huomioon. Minä luulen, että sosialidemokraatit eivät ole tyytyväisiä ennen kuin kaikilla Suomessa on yhtä paljon tuloja. Se siitä.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Mutta kyllä meidän pitää myöskin kannustaa ihmisiä työntekoon. Työn verotus on Suomessa suuri verotuksen ongelma. Kun me haluamme työllisyyttä parantaa, niin minusta tämä on oikea linja, ja se, että huomioidaan myöskin eläkeläiset, on oikea linja. Hallituksen politiikka on aktiivista. Minä vielä korostan, että nyt jatkossa me tarvitsemme suurempaa kuvaa ja silloin verotuksen tiekarttaa, mitä tällä vaalikaudella tehdään, jotta Sipilä-kakkonen voisi sitten uudistaa verotusta suuremmassa kuvassa.

14.29 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän tässä on kysymys toisaalta siitä, että veroratkaisujen on tuettava aidosti työllisyyttä, ja toisaalta myös siitä, että näinä aikoina, kun joudutaan tinkimään, kyllä kansan tarvitsee kokea, että nämä veroratkaisut ovat oikeudenmukaisia. Silloin kun käy, arvoisa hallitus, arvoisa ministeri Orpo, niin, että kaikkein suurituloisimmilla eniten laskee verotus, sitten on hallituksella varaa laskea miljoonaperintöjen veroa — siis laskea miljoonaperintöjen veroa näinä aikoina — niin kyllä silloin sen oikeudenmukaisuuden perään on hyvä kysyä. Täällä esimerkiksi perussuomalaiset ovat laskemassa nyt ilolla miljoonaperintöjen verotusta, mutta samaan aikaan vaalilupauksista huolimatta bensaveroa nostetaan ja muuta, niin että tämä hallituksen veropoliittinen yhtälö on hyvin kiinnostava.

Mitä tulee sitten näihin hallituksen veroratkaisuihin, niin hallitushan tekee tämän ratkaisun niin, että esimerkiksi työtulovähennys hyödyttää vielä 127 000 tienaaavia. Siis sillä tavalla voisin sanoa, että hallitus tekisi miehen tai naisen teon, mikäli se korjaisi vielä tätä verolinjaansa (Puhemies koputtaa) ja antaisi pieni- ja keskituloisille enemmän.

14.31 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen ajatuksesta siitä, että koska nämä kilpailukykysovimuksen vaikutukset olivat kaikkein suurimmat suuri- ja keskituloisiin, niin on syytä sitten omilla veroratkaisuilla huolehtia siitä, että pienituloisille annetaan ja parannetaan heidän ostovoimaansa, täytyy sanoa, että tämä oli hyvin kaunis ajatus. Mutta valitettavasti kaunis ajatus ei aina riitä, jos ei sitä pysty käyttäenössä toteuttamaan niin, että näin käy. Niin kuin me olemme nyt saaneet selville, niin eduskunnan tietopalvelun laskelmat näyttävät ihan suoraan, että pienituloisimmat saavat tässä kaikkein vähiten. Heidän ostovoimansa lisääntyy vähiten ei vain absoluuttisesti, kuten tietysti aina kävisi, jos on sama prosentti pienemmästä palkasta, vaan myös prosenttiosuuden suhteen. Yli 7 000 euroa ansaitsevat hyötyvät tästä eniten myös prosentuaalisesti. Minusta tämä on kyllä kummallinen arvovalinta. Kotimaisen kysynnän kannalta pienituloisempien ostovoiman lisäys olisi myös työllisyyden kannalta paljon parempi.

14.32 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä nyt tämän budjetin myötä on käynyt ilmi, minkälaista politiikkaa työväenpuolue ilman sosialismia tekee. Se leikkaa kaikista köyhimmiltä ja antaa veronalennuksia suurituloisille, kasvattaa eriarvoisuutta ja tuloeroja tässä maassa.

Mutta haluaisin valtiovarainministeriltä kuulla: millä tavalla on työllisyyden edistämisen näkökulmasta perusteltua toteuttaa näitä veromuutoksia niin, että kaikista suurin ostovoiman kasvu tulee suurituloisille, yli 7 000 euroa kuussa ansaitseville? Eikö nimenomaan työllisyyden edistämisen näkökulmasta olisi ollut järkevää kohdentaa nämä veronkevennykset pienituloisten ostovoiman kasvuun, (Ben Zyskowicz: Eihän siltä kannalta eläkeläisille kannattaisi antaa veronalennuksia ollenkaan!) jolloin tämä lisäraha olisi mennyt kuluutukseen ja kysyntään?

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Ja, arvoisa ministeri, lähetin VM:ään kyselyn tämän veroratkaisun työllisyysvaikutuksista, ja sieltä minulle vastattiin, että sen arvioidaan kasvattavan työllisyyttä noin 8 000 hengellä. Tämä oli epävarma arvio, se toteutuu pitkällä aikavälillä ja se riippuu myöskin valituista taustaoletuksista. Onko tämä teidän mielestänne kelpo tavoite, kun puhutaan yli puolen miljardin veronkevennyksistä?

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi edustaja Essayah, jonka jälkeen sitten ministerin vastaus.

14.33 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiky-sopimuksen vastapainoksi annettu ostovoiman parantaminen on sinällensä ihan oikeansuuntainen ajatus, mutta täytyy huomioda, että samanaikaisesti hallitus tekee näitä indeksileikkauksia sosiaaliturvaan, jotka vaikuttavat yli 200 miljoonaa euroa, ja nämä sosiaaliturvan leikkaukset useimmiten kohdistuvat sitten kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin ja myöskin pienituloisimpiin ihmisiin. Siellä on lapsiperheitä, siellä on paljon sairastavia ja myöskin pienituloisia eläkeläisiä, jotka sitten joutuvat kärsimään näistä sosiaaliturvaan kohdistuvista leikkauksista.

Kotitalousvähennyksen 5 prosentin korotus on sinällensä ihan oikeansuuntainen, mutta siinäkin täytyy muistaa esimerkiksi se, että kaikkein pienituloisimmat eläkeläiset eivät pysty hyötymään tästä ja saamaan hoivapalveluita. Ja olisinkin kysynyt ministeriltä: onko mietitty sitä Sitran muutama vuosi sitten esittämää mallia, jossa todettiin, että näille pienituloisimmille voitaisiin kohdistaa esimerkiksi palveluseteleitä?

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 3 minuuttia.

14.34 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa rouva puhemies! Aloitan jälleen keran taas työllisyydestä. Se on koko meidän hyvinvointimme perusta, laaja työllisyysaste, ja meidän pitää tehdä kaikki toimmme niin, että ne tähtäävät työllisyyteen. Siksi hallitus lähti hallitusohjelmansa mukaisesti hakemaan laajaa yhteiskuntasopimusta, jonka uskon ainakin noin lähtökohtaisesti nauttivan ajatuksena kannatusta myöskin vasemmalla olevissa puolueissa. Syntyi kiky-sopimus, jossa määriteltiin näitä maksuperusteita uudelleen niin, että palkansaajan sairaanhoitomaksua alennetaan ja päivärahamaksua korotetaan. Päivärahamaksu ei ole vähennyskelpoinen, sairaanhoitomaksu on. Tästä seuraa, että suurimmissa tuloluokissa verot kevenivät.

Minusta on nyt aivan oleellista, mitä mieltä SDP on kiky-sopimuksesta, siitä, minkä työmarkkinajärjestöt sopivat ja jonka hallitus otti, jotta voimme parantaa työllisyyttä. Hyväksyttekö te vai ette? On mielenkiintoista nähdä, kun te teette oman varjobudjetin, onko tämä teillä siellä pohjassa. Jos te ette hyväksy kiky-sopimusta ja tätä veroratkaisua, se on mielestäni iso kannanotto teiltä. Vasemmistoliitto on selvästi sanonut, että te ette kannata tätä kiky-sopimusta — se on ainakin selkeää. Mutta teiltä odotan: mikä on teidän kantanne tähän? Jos te hyväksytte kiky-sopimuksen, te hyväksytte ne veronalennukset, jotka menevät myöskin suurempiin tuloluokkiin. (Eero Heinäluoma: Veroista päätetään täällä!) Tämä on aivan oleellinen kysymys.

Mitä oikeudenmukaisuuteen tulee: Suomen työn verotuksen progressio on varmasti maailmanennätysluokkaa. Minusta se, että sitä nimenomaan työllisyyteen ja kilpailukykyyn tähtäävän kiky-sopimuksen ratkaisun myötä alennetaan kaikissa tuloluokissa

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

tasavertaisesti, on nimenomaan työllisyyskysymys. Aina kun meillä on mahdollisuus tätä progressiota purkaa, työn tekemisen verotusta keventää, niin minusta se kannattaa tehdä. Ja minusta on epäoikeudenmukaista teiltä jättää huomiotta se oikeudenmukainen ratkaisu, että työtulovähennystä on kevennetty 450 miljoonaa euroa, mikä kohdistuu pieni- ja keskituloisille, ei näille suurempituloisille. Se tekee veropolitiikan kokonaislinjasta paljon oikeudenmukaisemman. Ja siihen päälle vielä tämä 30 miljoonan euron potti, joka luultavasti ei näy vielä niissä eduskunnan tietopalvelun laskelmissa, koska sitä mallia, miten se kohdennetaan kaikkein pienituloisimmille, ei ole vielä määritetty.

Minusta tämä työn verotukseen liittyvä ratkaisu on kokonaisuudessaan oikeudenmukainen ratkaisu, ja täydennettynä eläketulojen veronkevennyksillä tämä on hyvin oikeudenmukainen ja laaja. Tämä tukee kotimaista ostovoimaa, kotitalouksien ostovoimaa ja sitä kautta kotimaista työllisyyttä. Ei 0,6 prosenttiyksikön veronkevennyksellä maailmoja rakenneta, mutta se on oikeaan suuntaan. Vain ja ainoastaan, kun me pääsemme sille tielle, että me kevennämme työn ja yrittämisen verotusta ja viemme verotuksen painopistettä välillisiin veroihin tai haittaveroihin, silloin me pääsemme terveeseen rakenteeseen, mutta sitä ei voi tehdä kertaheitolla valitettavasti.

14.37 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä hallituksen esitys johtaa lisääntyvään eriarvoisuuteen. Tämä 0,6 prosenttiyksikköä tulee tarkoittamaan sitä, (Anne Kalmarin välihuuto) että se suuri johtaja tulee samaan sen 100 euroa kuukaudessa veronkevennystä, kun kokki ja kättilö tulee saamaan sen 20 euroa kuukaudessa veronkevennystä.

Arvoisa puhemies! Haluan todeta selkeästi, että SDP tukee tätä kilpailukykyratkaisua, se on selvä asia. Sen vaihtoehtona olisivat olleet pakkolait täällä eduskunnassa hallituksen toimesta, ja hallituksen ne pois vedettyä luotiin edellytys sille, että työmarkkinaratkaisu saatiin tehtyä. Kyllä täytyy sanoa, että työmarkkinajärjestöt pelastivat tälläkin kertaa hallituksen monesta pulasta. (Timo Heinonen: Vaikka yrititte estää!)

14.38 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt siis kuulumme, että SDP hyväksyy kilpailukyky sopimuksen, arvostaa järjestöjen tekemää työtä. (Jukka Gustafsson: Ei se ilman meitä olisi syntynyt!) SDP siis hyväksyy 0,6 prosentin veronalennuksen kaikissa tuloluokissa. Siksi luulisi, että kun maan hallitus on vielä lisäksi halunnut kohdentaa omat veronkevennysvaransa pieni- ja keskituloisille ja niille, jotka eivät edes maksa veroja, on vielä 30 miljoonan erityispotti, joka on vielä jakamatta — tämä on vielä hallituksen lisä — niin siitä tulisi nyt kannustimia sen lisäksi, että te hyväksytte sen, mitä kilpailukyky sopimuksen ohessa on sovittu. (Eero Heinäluoma: Ikävät päätökset pannaan järjestöille ja mukavat hallitukselle!)

14.39 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin, en ole nyt ihan varma, onko meille jaettu edustaja Kalmarin kanssa tänne sama lakiesitys. Nimittäin, kun minä katson sitä, minkä valtiovarainministeri on tänne tuonut, niin sen mukaan, toisin kuin edustaja Kalmari sanoo, kaikkein suurituloisimpien verotus kevenee kaikista eniten sekä absoluuttisesti että suhteellisesti. Onkohan meillä, edustaja Kalmari, samat paperit? (Eero Heinäluoma: Eri silmälasit!)

Sitten kun täällä viime viikolla erityisesti keskustan edustajat puhuivat siitä, että ei pitäisi politiikassa liikaa huolellisesti väärin ymmärtää, niin eikö tämä meidän kiky-kanta ole

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

tullut nyt hyvin selväksi. Yhtä selväksi on tullut myös se seikka, minkä ministeri Orpo täällä aikaisemmin totesi: myönsi, että ei kiky-sopimus sisällä mitään veroratkaisua, veroratkaisu on hallituksen päätettävissä. Ja sen minä vielä jotenkin voin ymmärtää, että kokoomus täällä tukee täysin rinnoin, koska suurituloisten verotus kevenee eniten, mutta sitä minä en ymmärrä, että keskusta, joka viime kaudella ajoi robinhood-veroa, ja perussuomalaiset, (Puhemies koputtaa) jotka ajoivat Wahlroos-veroa, nyt keventävät (Puhemies: Aika!) kaikkein eniten kaikkein suurituloisimpien verotusta.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 1 minuutti.

14.40 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo:** Arvoisa puhemies! Siis nämä ovat veroluonteisia maksuja, jotka määräytyvät siinä kiky-sopimuksessa. Minä olisin muistavinani, että SDP:kin oli huolissaan siitä, ennen kuin tämä veroratkaisu oli tehty, että ostovoima laskee. Että hallituksen pitää kompensoida ne. Minä muistan, että te vaaditte sitä. Eli silloin ymmärsitte kyllä sen, että nämä veroluonteiset maksut vaikuttavat ostovoimaan. Ja siksi minusta ei kannata nyt sitä tosiasiaa muuttaa, että ne veroluonteiset maksut ja verotus muodostavat kokonaisuuden palkansaajan näkökulmasta siitä, mitä jää käteen. Se 0,6 tulee siis kaikille, jokaiselle, tasaisesti niille, jotka työstä veroa maksavat, ja niille pienempituloisille se kompensatio haetaan muualla sillä 30 miljoonalla eurolla.

14.41 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Orpo sanoi hyvin tärkeän asian esittelypuheenvuorossaan: pitää katsoa verotuksen kokonaisuutta ja tätä tulonjakovaikutusta. Ja kun tämän tekee, niin sitten alkaakin kyllä huolestua. Takkuu- ja eläkeläinen menettää 7 euroa kuukaudessa — siis menettää 7 euroa kuukaudessa teidän päätöstenne takia — ostovoima vähenee noin 2 prosenttia, lähihoitaja menettää 500 euroa vuodessa. Sitten te annatte lisää rahaa: apteekkareille keskimäärin lähes 6 000 euroa veronkevennystä — lähes 6 000 euroa. Parhaimmat apteekkarit saavat teidän toimintanne tuloksena 25 000 euroa. (Eduskunnasta: Puhtaana käteen!) Kuinka monta uutta apteekkia meille syntyy, kun te kannustatte tällä 25 000 eurolla? Ei yhtään, koska ala on säännelty ja voitot ovat varmat. Joten kyllä Nottinghamin seriffi tuli ja vei tämän hallituksen verolinjan. Ymmärrän, että kokoomus on iloinen ja tyytyväinen, mutta että perussuomalaiset vielä tukevat täysin rinnoin. Suomen kansa muistaa tämän. (Jari Leppä: Saadaan lisää töitä, niin kyllä muistaa!)

14.42 **Sampo Terho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä nyt kuullaan tätä iänikuista jankkausta siitä, kuinka entinen työväenpuolue ja nykyinen työväenpuolue ilmeisesti erilaisista arvomaailmoista lähtien vievät tätä maata eteenpäin. Kyllä, Suomessa on liikaa veroja. Nyt tässä on tehty selväksi meidän lähtökohtiemme ero. Suomessa on liikaa veroja, Suomessa on liikaa sääntelyä. Me haluamme veroja pois, ja niitä otetaan kaikilta tasoilta, niin perintöveron kautta kuin työn verotuksen kautta. Ja kun te itse puhutte siitä, että te haluaisitte vain pienituloisille kohdentaa, niin tämä hallitus on tehnyt jo, korottanut jo työtulovähennystä, mitä te ette pystyneet tekemään neljässä vuodessa — me olemme jo tehneet sen. Te rupeatte nyt siitä sitten meille kertomaan, että tämä pitäisi tehdä uudestaan, mitä te ette tehneet koskaan. Ja lisäksi vielä muistetaan, että ainoa teidän suuri veroratkaisunne oli nimenomaan korottaa arvonlisäveroa, kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin osuvaa verotusta, ja alentaa suuryritysten verotusta, että pankkiirit ja pankit saivat

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

jakaa suurempia — suurempia, ylisuuria — osinkoja. Tämä on teidän linjanne, ja te vielä arvostelette meitä sen jälkeen. Hämmästelen.

14.44 Elina Lepomäki kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt täytyy varmasti muistuttaa täällä mieliin se, miten nämä meidän veronmaksutilastot jakautuvat. Eli jos katsotaan sitä, kuinka suuri osa maksaa ansiotuloveroja valtion tuloihin, niin käytännössä 12 prosenttia maksaa 77 prosenttia valtion ansiotuloverokertymästä jo tällä hetkellä. (Eduskunnasta: Ei enää!) Ja sitten jos katsotaan tuloluokkaa 40 000—60 000 euroa ansaitsevat, niin tässä tuloluokassa me maksamme 7—8 prosenttiyksikköä enemmän veroa kuin Ruotsissa, esimerkiksi. Kyllä tässä nyt hallitus tekee täysin oikein, kun yrittää veroratkaisuun pureutua tähän vaikeaan tilanteeseen, jossa pyritään nostamaan sekä työn tarjontaa että työn kysyntää. Näissä korkeammissa tuloluokissa, jotka siis käytännössä rahoittavat valtaosan hyvinvointivaltiosta — ja hyvä niin — on ensisijaisen tärkeää, että nimenomaan työn kysyntää lisätään, että näitä työpaikkoja ja (Puhemies koputtaa) hyväntulaisia syntyy lisää.

14.45 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eduskunnan tietopalvelun laskelmat ovat vastaansanomattomat. (Eduskunnasta: Ne on puutteelliset!) Hallitus sekä leikkaa pienimmistä perusetuuksista tasoa että tekee tämmöiset indeksijäädytykset. Tämä vähentää pienituloisempien ostovoimaa 2 prosentilla vuodessa. Tämän lisäksi hallitus korottaa erilaisia asiakasmaksuja ja lisää omavastuuta lääkela matkakuluissa, ja tämän lisäksi yleisestä asumistuesta leikataan. Tämä kaikki tarkoittaa sitä, että kaikkein köyhimpiin, kaikkein pienituloisimpiin, kohdistuu kohtuuttomat leikkaukset ja tulee käymään niin, että eriarvoisuus ja köyhyys syvenevät nimenomaan näiden kaikkein heikko-osaisimpien kohdalla, jotka eivät voi omalla työllään parantaa omaa tilannettaan, koska kyse on nimenomaan ikääntyneistä, eläkkeensaajista, sairaista ihmisistä. Minusta on hyvin hämmäntävää, kun edustaja Heinonen kävi (Puhemies koputtaa) tuolla puhujapöytänsä sanomassa, että tätä tilannetta kompensoidaan (Puhemies: Aika!) 30 miljoonalla eurolla. Ei se riitä mihinkään.

14.46 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikkien palkansaajien veroastetta siis lasketaan noin puoli prosenttia, myös eläkeläisten verotusta kevennetään. Tämä lisää ostovoimaa, lisää kotimaista kysyntää, poistaa työllisyyden esteitä ja pienentää verokiilaa. Se on minun mielestäni hyvä asia. Ja kun tässä nyt viitataan tähän 30 miljoonaan, mistä on jo todistettu, että se puuttuu näistä opposition laskelmista, joita on eduskunnan tietopalvelulla lasketettu, niin kysyisin ministeri Orpolta: voitko jo hivenen kertoa, minkälaisia elementtejä tämä 30 miljoonaa, tämä kevennys, joka tulee kaikkein pienituloisimmille, voisi pitää tai tulee pitämään sisällään? (Eero Heinäluoma: Miksei se ole tiedossa jo?)

14.47 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että noin 30 miljoonan niin sanottu köyhyyspaketti on hyvä, mutta se ei riitä kompensoimaan eläkkeiden, lapsilisien, opintotuen, perusetuuksien leikkausta ja maksukorotuksia. Se on ihan selvä asia, että se ei riitä sen kompensoimiseen. Tosiasia on se, että köyhimmän viidenneksen käytettävissä olevat tulot tulevat laskemaan budjetin vaikutuksena ja tällä veroratkaisulla eniten lisääntyvät kaikista suurituloisimpien tulot. Eli hallituksen politiik-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

ka lisää tuloeroja: pienituloisimmilta otetaan ja suurituloisimmille annetaan eniten. Tämä ei ole järkevää myöskään ostovoimavaikutuksen eikä työllisyysvaikutuksen kannalta.

Mutta haluan kysyä valtiovarainministeriltä: Voitteko te luvata, että suurituloisille nyt eniten kohdistuvat veronkevennykset eivät aiheuta lisää leikkauspaineita ensi vuonna? Eihän tule käymään niin, että näitä yli puolen miljardin veronkevennyksiä joudutaan kompensimaan leikkaamalla lisää kaikista köyhimmiltä? (Eero Heinäluoma: Taatusti käy näin!)

14.48 Antti Rantakangas kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime kaudella työn verotusta kiristettiin, ja se osaltaan johti 100 000 uuden työttömän syntymiseen. (Eero Heinäluoma: Vähemmän kuin Ahon hallituksen aikana!)

Puhemies! Oli tärkeää, että hallituksen aktiivisella toiminnalla me saimme aikaan kilpailukyky sopimuksen, johon tärkeänä osana liittyi veropolitiikka. Sitähän ei olisi syntynyt ilman tätä hallituksen lupaus palkansaajien verotuksen keventämiseksi. Mutta se hyvä puoli, mikä hallituksen päätöksessä on, että myöskin eläkeläiset huomioitiin, se oli tärkeä, (Eero Heinäluoma: Jota vastustitte vielä vuosi sitten!) ja myöskin sitten pienituloisimmat 30 miljoonan erillispotilla.

Täällä on arvosteltu yrittäjävähennystä, mutta haluan muistuttaa, että siinähen henkilöy- ritykset tuodaan lähes samaan asemaan, mikä on osakeyhtiöillä, eli ne kymmenettuhannet pienyrittäjät, jotka olisivat muuten joutuneet huonompaan asemaan, (Eero Heinäluoma: Jotka ei saa yhtään mitään!) nyt pääsevät samaan asemaan, ja se on hyvä asia.

Pitää myös muistuttaa, että suurituloisimpien osalta solidaarisuusveron alaraja laskettiin tämän hallituksen toimesta, eli matalammalla tasolla joudutaan maksamaan korkeampaa veroa, mikä on ihan oikein ja parannus edellisen hallituksen toimiin verrattuna.

14.49 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että valtiovarainministeri puhuu ostovoiman merkityksestä, kiitos siitä. Pienituloista palkansaajaa ei paljoa lämmitä se, että prosentuaalisesti ansiotuloverotusta kevennetään kaikkien osalta, kun euroilla sitä ruokaa ostetaan ja lääkkeet hankitaan. Kaikkein suurituloisimmat vievät taas pidemmän korren, niin absoluuttisesti kuin suhteellisesti, kaikilla mittareilla, eikä se ostovoiman lisäys pääse realisoitumaan. Hallitus yhdistää tiukan talouskurin kaikkein suurituloisimpia suosivaan veropolitiikkaan, ja tämä linja ei tue työllisyyttä, tämä linja lisää eriarvoisuutta ja tuloeroja. Kysynkin, miksi valtavia menoleikkauksia perustellaan alijäämän ja velan kasvun taittamisella mutta nämä puheet unohtuvat, kun kyse on veronalennuksista. Suuren kansan huoli on se, että nyt nämä veronalennuksin saadut pienet lisäeurot kerätään sitten pois palvelumaksujen korotuksilla tulevaisuudessa.

14.50 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kilpailukyky sopimusta ei olisi syntynyt ilman tätä hallituksen veropakettia. Ja jos se olisi syntynyt ilman sitä, niin se olisi ollut erittäin epäoikeudenmukainen pieni- ja keskituloisia kohtaan. Näin ollen hallituksen linja tässä veropäätöksessä on aivan oikea. Se on kyllä kaukana siitä, mitä viime vaalikaudella sosialidemokraattinen valtiovarainministeri ajoi läpi, kun yhteisöveroa alennettiin yli 20 prosenttia, jolloin osingot kasvoivat rajusti. Niistä suuri osa on mennyt amerikkalaisille yhtiöille, ja muutenkaan eivät niistä ole eläkeläiset ja pienituloiset Suomessa saaneet mitään. Nyt eläkeläiset sentään saavat.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Vasemmistoliitto tietysti haluaa, AKT:n rinnalla, että kiky-sopimusta ei olisi syntynyt ja olisi lakkoaalto ja sillä nyt sitten korjattaisiin Suomen tilannetta. Ei näin tapahtuisi.

Apteekkarien osalta sanoisin, että apteekkarit palkkaavat lisää työttömänä olevia farmaseutteja, kun saavat siihen mahdollisuuden. Ja näin varmasti työllisyys paranee. Eivät ne jää kenenkään taskuihin.

14.51 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alan jo tottua siihen, että kokoomuslaisilta ministereiltä ei saa vastauksia vaikeisiin kysymyksiin, mutta kokeillaan vielä kerran. (Ben Zyskowicz: Saisi edes helppoihin!)

Eli haluaisin kuulla valtiovarainministeriltä: Miksi juuri tämä hallituksen nyt valitsema verolinja olisi perusteltu työllisyyden edistämisen näkökulmasta, kun se johtaa siihen, että kaikista suurituloisimpien ostovoima kasvaa eniten? Oletteko vertaillut erilaisia veronkevennysmalleja työllisyysnäkökulmasta? Ja oletko itse tyytyväinen siihen, että käytetään yli puoli miljardia veronkevennyksiin, minkä seurauksena ehkä syntyy noin 8 000 työpaikkaa?

Sitten mitä tulee tähän 30 miljoonan köyhyyspakettiin, niin kannattaa pitää mielessä, keille kaikille sen pitäisi riittää. Sen pitäisi riittää kaikille niille palkansaajille, jotka tienaa-
vat alle 15 000 euroa vuodessa, joiden ostovoima nyt laskee kiky-sopimuksen seurauksena. Sen pitäisi riittää kaikille suomalaisille eläkeläisille, jotka saavat eläkettä alle 2 500 euroa kuussa, joiden ostovoima nyt laskee hallituksen leikkausten seurauksena. Tämän lisäksi sen pitäisi riittää opiskelijoille, kaikille työttömille, (Puhemies koputtaa) jotka työmarkkinatuen varassa elävät, ja niille pienituloisille perheille, (Puhemies: Aika!) joihin nämä leikkaukset myöskin kohdistuvat. (Puhemies: Aika!) Riittääköhän?

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Andersson, muistutan, että tässä salissa teititellään toisia. — Ministeri Orpolle minuutin vastauspuheenvuoro.

14.53 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä täytyy lähteä siitä peruskysymyksestä, että uskomme me siihen, että työstä ja yrittämisestä syntyy hyvinvointi. Ja silloin, jos tähän peruskysymykseen vastaa, että kyllä, niin silloin pitää tehdä asioita, jotka tukevat työntekoa, sen teettämistä ja sen vastaanottamista. Ja työn ja yrittämisen verotuksen keventäminen — ja tässä tapauksessa erityisesti työn — on se ensisijainen suunta, minkä hallitus on ottanut seitsemän vuoden jälkeen, kun työn verotusta on kiristetty.

Minä kyllä, edustaja Andersson, uskon siihen, että tämä on se linja, mitä meidän pitää jatkaa. Tämä on hyvä, erittäin hyvä, liike tässä vaiheessa ja se, että me etupainotteisesti, kuten sanoin aikaisemmin, tuemme kotimaista kysyntää ja kotimarkkinaa, jonka varassa meidän heiveröinen talouskasvu tällä hetkellä on, koska ulkomaankaupasta sitä vetoapua ei tule.

No, mitä tulee taas kokonaisuuteen, niin ainoastaan sitä kautta, että me saamme tämän työllisyysasteen ylemmäs — johon siis uskon, että hallituksen keinot, nyt tehdyt ja tulossa olevat, ovat oikeita — julkinen talous vahvistuu, ja voimme pitää huolta paremmin niistä, (Puhemies koputtaa) jotka ovat kaikkein heikoimmassa asemassa olevia. Sitä ei voi tehdä valitettavasti toisessa järjestyksessä.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

14.54 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos todella painotetaan pieni- ja keskituloisia, niin silloin heidän täytyy saada samat eurot kuin suurituloisten.

Sitten täällä esitettiin muunneltua totuutta: Toisin kuin edustaja Terho sanoi, edellinen hallitus nosti työtulovähennystä joka vuosi. Mutta teidän vähennyksenne tukee kymppitonin kuukausituloja. (Eero Heinäluoma: Ne on pienituloisia ne kymppitonin saavat!)

Mutta vielä olennaisin juttu on se, että, toisin kuin täällä mainostetaan, hallitus laskee ylintä veroastetta. Toistan: hallitus laskee ylintä veroastetta. Miksi? Miksi kaikkein varakaimpien verotusta piti hallituksen omin toimin, omalla tietoisella veropolitiikalla, kaventaa? Miksi kansanedustajan verotusta pitää keventää?

Mitä tulee yhteisöveroon, yhtiöveron tasoon: Esitättekö te siihen korotusta, perussuomalaiset? (Eero Heinäluoma: Ei esitetä!) Esittääkö hallitus sitä? Se olisi uutinen. Mutta jos ette halua sitä nostaa, niin älkää jeesustelko.

14.55 **Sampo Terho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikein hyvä, että teitte työtulovähennyksen korotuksen, se on oikein hyvä asia, niin kuin mekin olemme tehneet. Se on juuri samaa politiikkaa, mistä nyt, ihme kyllä, vain rupeatte meitä arvostelemaan, kun aiemmin te sitä teitte. (Hälinää) Se on erittäin hyvä, ja me olemme tehneet nimenomaan sitä tavoitettamme ja vaalilupaustamme, minkä puolue antoi ennen vaaleja, että tonnin voisi tienata kuussa, ja olemme askel askeleelta tehneet sitä toteen, jotta tämä voitaisiin verottomasti Suomessa saavuttaa. Se on hyvä tavoite, ja meillä on varmaan siitä yhteisymmärrystä. Työtä tekemällä tämä maa lähtee eteenpäin. Toistan: kaikki saavat veroalennuksia, eivät vain suurituloiset. Te alensitte vain suurten yritysten verotusta, me teemme tämän yrittäjävähennyksen, että saadaan oikeudenmukainen verokohtelu myös pienemmille yrityksille. Kuten sanoimme, kaikille tässä yhteiskunnassa on tärkeää saada lisää kannustavuutta, lisää työnteon kannustimia ja poistaa nimenomaan ylimääräistä taakkaa, joka hyydyttää talouden. Veroastetta ylläpitämällä ei tämä maa nouse.

14.56 **Ben Zyskowiec kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oppositio keskittyy täällä ennen kaikkea veroratkaisujen tulonjakovaikutuksiin. Ne ovat tietysti tärkeitä, (Sosialidemokraattien ryhmästä: Ja työllisyys!) mutta vielä tärkeämpää on se, että onnistutaan luomaan lisää tuloja, joita voidaan sitten lisää jakaa. (Eduskunnasta: Oikein!) Kaikki taloudellinen hyvinvointi perustuu työnteeseen ja yrittäjyyteen. (Eduskunnasta: Oikein hyvä!) Siis kaikki taloudellinen hyvinvointi perustuu työnteeseen ja yrittäjyyteen, ja siksi myös veroratkaisulla pitää kokoomuksen mielestä tukea sitä, että luodaan parempia edellytyksiä työnteelle ja yrittäjyydelle. (Eero Heinäluoma: Niin kuin perintöveron lasku!) Taloudellinen hyvinvointi ei, toisin kuin vasemmalla luullaan, perustu verotukseen. Verotus on vain keino, jolla työnteon ja yrittäjyyden hedelmistä osa voidaan ja tuleekin käyttää yhteiseksi hyväksi. Sen takia on meidän mielestämme tärkeätä, että näitä veroratkaisuja katsotaan myös siltä kannalta, miten ne kannustavat työnteeseen ja yrittäjyyteen, kuten valtiovarainministeri Orpon ehdotukset tekevät. (Eero Heinäluoma: Niin kuin apteekkarivähennys!)

14.57 **Anna Kontula vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaurauden lähde on ikuinen keskustelu ja kiistelystä aihe sen takia, että kysymyksen on kierrosta. Keskeisin syy, minkä takia yrityksen kannattaisi Suomeen tulla, on kaikki se, mitä me täällä verorahoilla olemme saaneet hyvän yritys ympäristön eteen tehtyä. Mutta minä kommentaisin samalla

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

edustaja Lepomäen huomiota siitä, että työn verotus on meillä tietyissä tuloluokissa niin paljon korkeampi kuin Ruotsissa. Samaan aikaan pääomiin kohdistuva verotus on Suomessa huomattavasti alempaa kuin EU:ssa keskimäärin. Oliko se nyt jopa 7 prosenttia alle EU:n keskiarvon? Erityisen suuri ero on suhteessa meidän keskeisiin kilpailijamaihimme. Eikö nyt, kun meidän pitää ottaa lainaa jokapäiväiseen elämiseen, olisi hyvä kiinnittää huomio näihin pääomaan kohdistuviin veroihin, joissa meillä sitä nostovaraa ihan selvästi olisi?

14.58 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aivan kuten ministeri Orpo totesi äsken, niin sairausvakuutusmaksu alenee ja päivärahamaksu nousee, mutta tästä eivät hyödy kaikkein pienituloisimmat, esimerkiksi työntekijät, jotka ansaitsevat vuositasolla noin 14 000 euroa. Meille asiantuntijat ovat viestittäneet nyt sitä, että tämä 30 miljoonan euron kohde kohdistuisi nimenomaan niihin ihmisiin, jotka eivät tästä hyödy. Nyt kysyisin teiltä, kun täällä annetaan semmoinen mielikuva, että tällainen 30 miljoonan euron potti tulisi näille kaikkein pienituloisimmille, onko näin vai eikö ole näin, koska tästä leijuu erilaisia viestejä. Sitten toinen asia on se, että samanaikaisesti te teette kuitenkin indeksileikkauksia kaikkein pienituloisimmille sosiaaliturvan piirissä oleville ihmisille. (Eero Heinäluoma: Takuueläkkeet!) — Takuueläkkeet, työttömyyspäivärahat. — Näiden osalta on arvioitu, että näiden ihmisten ostovoima teidän hallituskautenne aikana laskee 6 prosenttia. (Puhemies koputtaa) Mitä te teette näille ihmisille? (Eero Heinäluoma: Antaa prosentin takaisin!)

14.59 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En ehtinyt vastaamaan tähän 30 miljoonan kysymykseen aikaisemmin. Se on tällä hetkellä STM:n valmistelussa, ja hyvällä tahdolla haetaan sitä, miten se oikeasti kohdennetaan kaikkein tehokkaimmin niille, jotka ovat kaikkein pienituloisimpia. (Eero Heinäluoman välihuuto) — Sen linjauksen, kuten sanoin, tämän 30 miljoonan peruslinjan, me teimme budjettiriihessä, ja STM valmistelee sitä. Minä toivon, että se saadaan mahdollisimman nopeasti sieltä pois, jotta voin teille seuraavassa mahdollisessa debatissa asiaan antaa tarkempaa valaistusta. On katsottu suhteellinen määrä kokonaisuuteen nähden.

Muistutan siitä, että takuueläkettä on tämä hallitus kahteen otteeseen parantanut. Se, että me joudumme näihin valitettaviin indeksileikkauksiin, juontaa siitä, että meidän julkinen talous on niin huonossa kunnossa, työttömyys on korkealla. Ja silloin, kun me joudumme sopeuttamaan julkisia menoja, on pakko mennä näille pitkille momenteille. Se on huono tie. Totta kai se on huono tie, jos me joudumme leikkaamaan palveluista ja tulonsiirroista. Mutta ainut tapa kääntää tämä on se, että me nostamme työllisyysastetta. (Puhemies koputtaa) Ja minä uskon, että hallituksen veropoliittisella linjalla parannetaan työllisyysastetta, (Puhemies: Aika!) mahdollisimman moni on töissä.

15.00 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Harakka kysyi yhteisöverosta ja mahdollisesta yhteisöveron korottamisesta. Sitähän on muutama kertaan alennettu. Miten on, ministeri Orpo, onko yhteisöveron tuotto kasvanut vai onko yhteisöveron tuotto laskenut nyt viimeisen vuoden aikana? Minulla on semmoinen kuva, että tuotto on kasvanut, vaikka veroprosentti on laskenut, mutta tähän olisi hyvä saada varmistus ja kantanne myös siihen, miten mahdollinen veroprosentin nosto vaikuttaisi tuottoon sitten jatkossa. (Eero Heinäluoma: Ja paljonko tuli investointeja?) — Niin, tähän

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

tuli hyvä kysymys Heinäluomalta. — Miten rakennusteollisuuden suhdanteet ja työllisyys ovat kehittyneet? Siitä olisi hyvä saada näkemystä. Ja kotitalousvähennyksestä arvionne siitä, ketä tämä pieni korjausliike palvelee yrityspuolella parhaiten: voidaanko ajatella, että se palvelee mikroyrittäjiä, jotka kaiketi keskimäärin tekevät hyvin pienellä mediaanipalkalla töitä ja tekevät todella pitkää päivää?

15.02 Heli Järvinen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen ymmärtänyt, että tässä salissa on suuri yhteisymmärrys siitä, että verotuksella pitää tukea työllistävyyttä ja ostovoimaa. Jos näin on ja puhumme eläkeläisistä, niin eläkeläisten verotus ei tietenkään vaikuta enää kovin paljon työllistävyyteen muuten kun juuri sen ostovoiman kautta. Ja sen takia, kun nyt moneen kertaan hallitus on sanonut, että tämä ostovoima paranee, toivoisin, että oikaisisitte tämän tiedon, koska kyllä selkeä tutkimus osoittaa, että kaikkien, jotka tienaavat eläkettä 2 500 euroa tai sitä vähemmän, ostovoima laskee — ja vielä siten, että kaikkein vähiten ansaitsevat eläkeläiset menettävät ostovoimaansa kaikkein eniten. Eli tämä ei mitenkään tue ostovoiman kasvua.

Suomen eläkeläisistä joka neljäs ansaitsee vähemmän kuin 1 000 euroa — joka neljäs eläkeläinen ansaitsee vähemmän kuin 1 000 euroa. Koska asiakasmaksut ja kaikki muut kohdistuvat heihin kaikkein kipeimmin, kysynkin, onko erityistoimia heidän ostovoimansa parantamiseksi.

15.03 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vastuullinen toiminta hallituksessa on näin vaikeina aikoina ehdottoman tärkeää. Ei pidä luvata kaikkea kaikille, kun tiedetään, mikä on taloustilanne, oppositio. (Eero Heinäluoma: Tukipuolueita tarvitaan!)

Me tiedämme kaikki, että kansaneläkeläisillä, takuueläkeläisillä, pienellä työeläkkeellä olevilla on hankaluuksia tulevaisuudessa, leikkauksia tehdään, ja tämä 30 miljoonaa pienituloisille on valtavan hyvä hallituksen esitys. Mutta minä kysyisinkin sitä asiaa — tiedämme, että nämä vanhemmat ihmiset eivät mielellään sitä sosiaaliapua eivätkä toimeentulotukea hae — nyt, kun se siirretään Kelalle, onko heillä henkisesti helpompi tämä tilanne hakea silloin, kun sitä tarvitaan.

15.04 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on arvosteltu edustaja Lepomäen puhetta. Minusta se oli hyvin rehellinen puhe. (Eero Heinäluoma: Kyllä!) Minusta se oli hyvin rehellinen, ja se kertoi itse asiassa sen — ja olen oppinut häntä myös arvostamaan siitä, että hän yleensä pysyy faktoissa, ja tässä tapauksessa hän oli oikeassa. Hän kannattaa sitä, että kaikkein suurituloisimpien verotusta ja progressiota kevennetään, ja se on ihan muu linja kuin mitä täällä valtiovarainministeri tai edustaja Heinonen tai perussuomalaiset puhuvat. Täällä puhutaan, että painotetaan pieni- ja keskituloisia, mutta tosiasiassa kaikkein suurimman potin keräävät suurituloiset, ja tässä Lepomäen puheenvuoro oli rehellinen.

Mutta sitten tämä apteekkarivähennys: Arvoisa puhemies, nyt löytyi isä tälle, nimittäin se on edustaja Kankaanniemi, joka sanoi, että nyt kun jokainen apteekkari saa keskimäärin viisi tonnia, niin sitten palkataan farmaseutteja — siis niitä farmaseutteja, joista tälläkin hetkellä on huutava pula. Mutta on hyvä tietää, että perussuomalaiset voimakkaasti tukevat näitä lisäeuroja, tuhansia euroja apteekkareille, ja onkin hyvä, että nyt ruvetaan seura-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

maan, miten se apteekkien työllisyys kehittyy. On hyvä, (Puhemies koputtaa) että perussuomalaiset nyt antoivat selvän tukensa tälle esitykselle.

15.05 Elina Lepomäki kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täytyy tässä edustajakollega Lindtmanille ensin todeta Suomen kansan kuunnellessa, että kyllä minä pyrin puhumaan täysin faktojen mukaan ja jos joskus faktat muuttuvat, niin kyllä minunkin mielipiteeni muuttuu. Ja nyt on näin, että minähän en sanonut, että hallitus nimenomaan painottaisi esimerkiksi keski- tai suurituloisten veronalennuksia, vaan että hallitus tekee myös niitä. On hyvin keskeistä, että näin myös toimitaan, koska nämä tuloluokat kuitenkin, kuten totesin aikaisemmassa puheenvuorossani, rahoittavat merkittävän osan hyvinvointivaltion palveluista ja tulonsiirroista.

Mutta sitten edustaja Kontulalle: En ole aivan varma, kuulinko oikein, mutta ilmeisesti tarkoittitte, että Suomessa pääomatuloveroasteen osuus kaikista kerättävistä veroista on noin 7 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin Euroopassa. (Anna Kontulan välihuuto) Ja itse asiassa, koska Suomen pääomatuloveroaste on hyvin lähellä eurooppalaisia keskitasoja, se vain tarkoittaa sitä, että meillä nimenomaan verotetaan työtä liikaa suhteessa pääomaan. Eli lasketaan sitä työn verotusta, ja tässä hallitus toimii nimenomaan juuri nyt esimerkin mukaan. (Oikealta: Kyllä!)

15.06 Jari Leppä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yhdestä asiasta me olemme täällä salissa täysin yhtä mieltä, ja se on se, että työpaikkoja meidän tähän maahan täytyy lisää saada. Käänteeseen tähän suuntaan tapahtui muuten silloin, kun nykyisen hallituksen ohjelma julkistettiin, ja se on vahvistunut sen myötä, kun näitä budjettiesityksiä on tehty. Tämä näkyy siinä, millä tavoin yritykset, elinkeinoelämä luottavat barometrien perusteella tulevaan, luottavat talouden kehittämisen näkökulmaan, luottavat poliittiseen päätöksentekokykyyn, luottavat siihen, että uudistuksia tehdään. Tämähän on täysin keskeistä siinä, että me tähän yhteisesti hyväksyttynä tavoitteeseen, lisätyöpaikkoihin, pääsemme. Siksi en ymmärrä ollenkaan, miksi täällä kritisoidaan niin voimakkaasti niin järjestyneitä asioita kuin yrittäjävähennys — se on aivan päivänselvä, että se luo uusia työpaikkoja. Sama on vaikkapa esimerkiksi metsätilojen spv:n kohdalla — se on vuorevarma, että metsäkaupat lisääntyvät. Ja niin edelleen ja niin edelleen. Tämähän on aivan päivänselvä asia. Katsokaa, mitä barometrit näyttävät. Ne tulevat toteutumaan, ja se on ollut hallituksen tavoite kaiken aikaa: (Puhemies koputtaa) lisää työpaikkoja.

15.07 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sellaisella apteekkarilla, joka saa 5 000 euroa puhtaana käteen tällä 5 prosentin veronalennuksella, on todella iso apteekki, ja sillä on paljon työntekijöitä, (Välihuutoja vasemmalta — Pia Viitanen: Keskimäärin!) ja se varmasti palkkaa sinne lisää. Meillä on 130 työtöntä farmaseuttia ja sitten alan ihmisiä muita. Siellä on työpaikkoja, kunhan ne vain avataan. Ja se siis ei ole sellainen rahasampo kuin teidän antamanne amerikkalaisten eläkesäätiöiden juhlan aihe.

Sosialidemokraatit puhuvat täällä eläkeläisten ja pienituloisten puolesta. Muistan hyvin 15 vuotta sitten, kun te panitte taitetun indeksin, heikensitte ja poistitte pienituloisilta palkansaajilta eläkkeellä ollessa kansaneläkkeen pohjaosan. Sitten te poistitte varallisuusveron kaikkein rikkaimmilta, kymmenien miljoonien arvosta tuli muutamille rahaa. Ja nyt te vannotte tämän yhteisöveron nimeen. Kyllä teidän historianne tässä suhteessa on hyvin musta.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Puhemies Maria Lohela: Vielä yksi vastauspuheenvuoro, sitten mennään puhujalistalle hetkeksi.

15.09 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelliselle puhujalle vain todettakoon, että puheenvuoron arvoa lisäisi, jos pysyttäisiin tosiasioissa. (Toimi Kankaanniemi: Se on kaikki totta!)

Puhemies! Kun täällä on puhuttu niin paljon työstä ja verovaikutuksista, niin kehottaisin teitä, arvoisat hallituspuolueet ja ministeri Orpo, tutustumaan lainsäädännön arviointineuvoston arvioon tästä niin sanotusta apteekkariverosta. Sen mukaan ei ole ollenkaan itsestäänselvää, että tämä vero lisäisi työllisyyttä, kasvua, kilpailukykyä.

Samoin herätän kysymystä siitä, kuinka ihmeessä työllisyyttä parantaa se, että miljoonaperintöjen saajien verotusta kevennetään. Kuinka tämä työllisyyttä auttaa? Päinvastoin näen sen uhan siinä, minkä te, ministeri Orpo, itse otitte viime viikolla esiin, että mikäli työllisyys ei nyt lähde kasvamaan, niin ensi keväänä on edessä mahdollisesti lisäleikkauksia, ja silloin kyllä ajaudumme ojasta allikkoon. Me sosialidemokraatit olemme varoittaneet näistä lisäleikkauksista koko ajan, ja jo nyt te teitte niitä näiden indeksileikkausten myötä. Nyt on käännettävä suuntaa. Nyt on keskityttävä työllisyyteen ja verotuksessa myös sellaisiin ratkaisuihin, (Puhemies koputtaa) että pieni- ja keskituloiset hyötyvät mutta eivät niin paljon suurituloiset.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 1 minuutti.

15.10 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Yritysverotukseen vielä. Haluaisin kiinnittää huomiota siihen, että hallitus perusti VM:ään yritysverotuksen kokonaisuutta pohtivan työryhmän, jonka toimeksianto on tammikuun loppuun. Sen on tarkoitus katsoa koko yritysverotuksen kokonaisuus, arvioida, miten me voimme kehittää järjestelmää niin, että se kannustaa investoimaan, työllistämään ja kasvamaan Suomessa. Varmasti vielä erityinen mielenkiinto pitää olla siinä, miten me saamme t&k-investointeja liikkeelle, voidaanko sitä tukea verotuksellisin keinoin. Tämä on myös megaluokan mahdollisuus, katsotaan, mihin siinä pystytään.

Sitten vielä kerran haluan taas oikaista tämän: minä olen sanonut sen tosiasian, että jos työllisyys Suomessa ei parane, niin se tarkoittaa sitä, että julkinen talous ei vahvistu, mikä tarkoittaa sitä, että meidän rahat loppuvat ja me joudumme tekemään uusia leikkauksia. (Pia Viitanen välihuuto) — Se on fakta, joka sosialidemokratinkin pitää ymmärtää, edustaja Viitanen. Se vain on niin, kyllä se täytyy saada ääneen sanoa. Mutta me teemme kaikkemme, me valitsemme sen työn linjan, että me teemme kaikkemme, jotta työllisyys parane, jotta työllisyysaste nousee, jotta ei tarvitse tehdä näitä ikäviä leikkauksia suomalaisiin, tärkeään hyvinvointiyhteiskuntaan, sen palveluihin ja tulonsiirtoihin.

Puhemies Maria Lohela: Puhujalistalta, edustaja Lepomäki.

15.11 Elina Lepomäki kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomessahan ongelma tosiaan eivät niinkään ole tuloerot vaan se, että niitä tuloja ei ole tai niitä on varsin vähän ja harvalla joukolla. Suomessa tuloerot eivät ole viimeiseen 15 vuoteen kasvaneet, vaan päinvastoin pysyneet ennallaan ja viime vuosina jopa laskeneet. Sen sijaan meidän työllisyysasteemme on ollut erittäin pitkään hälyttävän alhainen. Itse asiassa, jos mietitään tätä hallituk-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

sen tavoitetta, 72 prosenttia, niin samoissa lukemissa ollaan viimeksi oltu vuonna 1990. Kyllähän tämäkin tavoite vaikuttaa aika raskaalta siihen nähden, mistä lähtötilanteesta tullaan. Sen vuoksi on erittäin tärkeätä, että kun näitä veroratkaisujakin mietitään, niin ei katsota nyt pelkästään tätä vuotta tai viime vuotta tai myöskään pelkästään viime hallituskautta, vaan katsotaan sitä, mikä tämä Suomen korkea verorasite on ja miten siihen on tultu. On erittäin tärkeätä, että veroratkaisuilla pyritään paitsi työn tarjonnan lisääntymiseen myös työn kysynnän lisääntymiseen.

Kun katsotaan, miten Suomessa tulot jakautuvat nykyisin, niin itse asiassa semmoisia keskipalkkaisia töitä, joita vielä parikymmentä vuotta sitten oli runsaasti, on nykyisin huomattavan paljon vähemmän. 250 000 ihmistä ansaitsi vuonna 1995 suunnilleen saman veron eli sen keskipalkan ja nyt ainoastaan noin 110 000 ihmistä. Eli palkkahajonta on kasvanut, ja hyvä niin siltä osin, että se ainakin teoriassa voisi johtaa parempaan työllisyyteen, mutta se tarkoittaa sitä, että käytännössä tuloverojen maksu on harvan joukon harteilla, joten on erittäin keskeistä, että tätä joukkoa saadaan Suomessa kasvatettua, että suomalaiset koulutuksen ja muun työssä karttuvan osaamisen turvin pääsevät kohoamaan elinkaarensa aikana korkeampiin tuloluokkiin, ja tämä ihan siitä täydestä tulottomuudesta eli työttömyydestä alkaen.

15.13 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Edellinen puheenvuoro oli erinomainen, ja jatkaisin siitä, että kun puhutaan verotuksesta ja työn kannusteiden luomisesta, niin vaikka meillä on nyt ensi vuoden hallituksen esitys, meidän tulee katsoa paljon pidemmälle, minkälaista työllinää olemme rakentamassa, minkälaisia työnteon kannusteita olemme tekemässä pitkällä tähtäimellä. Huolimatta siitä, että tässä todetaan ja on vähäteltykin tätä 0,3 prosentin työllisten lukumäärän lisäystä, mielestäni se on oikean suuntainen ja sillä rakennetaan sitä polkua, jonka avulla meillä on entistä useammalla töitä.

Se, että me puhumme pitkällä aikajänteellä, tarkoittaa sitä, että me näytämme ovea kvartaalipolitiikoinnille, ja siltä osin voi sanoa, että hallitus kantaa tätä vastuuta. Jos katsotaan meidän edellisiä päätöksiämme, joita on toisteltukin täällä useamman kerran, me olemme lisänneet verotuksen progressiota, muun muassa tämäkin hallitus viime päätöksessään 450 miljoonaa euroa. Se lisäsi työnteon progressiota, eli sitä kautta tietyissä tuloluokissa, voi sanoa, on negatiivista vaikutusta työnteon kannusteisiin. Siltä osin on oikeudenmukaista vähintäänkin tässä hallituksen esityksessä katsoa tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti tätä tilannetta.

Selvää on, että meillä on pienituloisia eläkeläisiä, ja on hyvä, että nyt hallitus myöskin kohdentaa veronalennukset eläkeläisille. Sen lisäksi se 30 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan juuri pienituloisten kohdalle, on erittäin tärkeä, välittävä toimenpide. Lisäksi nostan esille, että meillä on tulossa 2018 myöskin takuueläkkeen korotus, 10 miljoonaa, joka tarkoittaa 8 euroa lisää jokaiselle takuueläkeläiselle kuukaudessa.

15.15 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät kansanedustajat! Ainakin seitsemän vuotta perätysten on palkansaajien verotus käytännössä kiristynyt. (Eduskunnasta: Näin on!) Olemme kokoomuksessa olleet mukana tätä syntiä tekemässä, kun viime vaalikaudella esimerkiksi pyrittiin valtiontaloutta tasapainottamaan sekä verotusta kiristämällä että julkisen talouden säästöjä tekemällä. Veronkiristysten tie on kuljettu loppuun, ja olen hyvin tyytyväinen siitä, että ministeri Petteri Orpon ensimmäisessä budjettiesityksessä, hallituksen esityksessä, tehdään käänös parempaan eli tässä budjetissa ja tässä

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

puheena olevassa veropaketissa palkansaajien verotus kevenee kaikissa tuloluokissa. Tämä kaikkiin tuloluokkiin ulottuva tasainen veronkevennys on siis yhteisvaikutusta yhtäältä kiky ja toisaalta tämän hallituksen veroratkaisun kanssa, ja tämän yhteisvaikutuksena siis tasaisesti 0,6 prosenttiyksikköä kevenee palkansaajien verotus kaikissa tuloluokissa. (Antti Lindtman: 0,8!)

Täällä on vahvasti tuotu esiin tämän ratkaisun euromääräiset erot eri tulotasoilla. Nämä esiin tuodut luvut ovat tietysti todellisia, mutta aivan samalla tavalla, kun verotusta kiristetään kautta linjan samalla prosenttiyksiköllä, aivan vastaavasti ne euromääräiset kiristykset ovat myös suurempia siellä tuloluokkien yläpäässä.

Täällä on tuotu esiin tämän tuloverokevennyksen ostovoimavaikutus, ja sillä on oikeudenmukaisuuden ohella perusteltu myös sitä, että eläkkeensaajiin kohdistetaan sama 0,6 prosenttiyksikön veronkevennys. Itse korostaisin, niin kuin aivan viime keskustelupuheenvuoroissa, myös vaikutusta työnteon edistämiseen, koska verotuksella vaikutetaan työllisyyteen myös sitä kautta, että verotus vaikuttaa työnteon kannustimiin. Hyvä lähtökohta on se, että verotetaan vähemmän sitä, mitä halutaan enemmän, ja enemmän sitä, mitä halutaan vähemmän. Kun me haluamme enemmän työtä tai suomalaista yrittäjyyttä, niin verotetaan sitä vähemmän — sanoinko väärin, siis kun haluamme enemmän työtä ja suomalaista yrittäjyyttä, niin verotetaan sitä vähemmän (Vasemmalta: Ihan oikein!) — ja toisaalta, kun me haluamme vähemmän esimerkiksi ympäristöhaittoja tai tupakointia, niin verotetaan sitä enemmän. Näin tässä hallituksen budjetissa ja hallituksen veropoliittisessa linjauksessa tapahtuu.

Kuten jo keskustelupuheenvuorossani toin esille, niin täällä oppositio kiinnittää lähes yksinomaan huomiota tulonjakovaikutuksiin. Kuten sanoin, ne ovat tärkeitä. (Pia Viitasen välihuuto — Li Anderssonin välihuuto) — Mutta eikö vielä tärkeämpää, edustaja Andersson, ole se, että on tuloja, joita jakaa lisää? Nämä tulothan syntyvät ja kaikki taloudellinen hyvinvointi syntyy vain työnteon ja yrittäjyyden kautta. Sen takia kokoomukselle on tärkeitä, että tehdään sellaisia veroratkaisuja, jotka edistävät työntekoa ja yrittäjyyttä, luovat parempia edellytyksiä työnteolle ja yrittäjyydelle.

Verotus ei ole se, millä viime kädessä kaikki palvelut ja tulonsiirrot rahoitetaan, toisin kuin vasemmalla luullaan. Verotus on vain keino, jolla osa työnteon ja yrittäjyyden hedelmistä voidaan ja tuleekin käyttää yhteiseksi hyväksi, vai kuvitteleeko esimerkiksi edustaja Viitanen, että kun meillä nyt veroprosentti, kokonaisveroaste, on ehkä semmoinen runsaat 44 prosenttia, niin jos meidän veroasteemme olisikin vaikka 54 prosenttia, niin palvelut ja tulonsiirrot olisivat paljon paremmalla tolalla, ja sitten kun veroaste olisi vaikka 64 prosenttia, niin edelleen vain palvelut ja tulonsiirrot paranevat? Edustaja Andersson ilmeisesti kuvittelee, että sitten kun veroaste on 84 prosenttia, niin sitten vasta meillä on pienet päiväkotiryhmät, pienet koululuokat ja tulonsiirrot ja palvelut ovat todella hyvässä kunnossa. Eihän se näin ole tietystikään, vaan verotuksella on tietysti myös merkitystä sekä yksityisten henkilöiden että yritysten käyttäytymisen kannalta. Siinä mielessä kuvitelma siitä, että mitä korkeampi veroaste, sitä paremmat tulonsiirrot ja palvelut, on yksiselitteisesti virheellinen. (Anna Kontulan välihuuto)

Mutta, edustaja Andersson, kun saatte kohta vastauspuheenvuoron, niin vastatkaa myös seuraavaan: Te olette vasemmalla kiinnittäneet ennen kaikkea huomiota näihin euromääräisiin tulonjakovaikutuksiin ja euromääräisiin vaikutuksiin. Nyt kysyn teiltä, kun vasemmistoliitossa ajatte arvonlisäveron alentamista: jos arvonlisäveroa alennetaan, niin eivätkö siitäkin euromääräisesti eniten hyödy kaikkein suurituloisimmat? (Heli Järvinen: Kyllä!)

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Jos me ajattelemme vaikkapa elintarvikkeiden arvonlisäveroa, niin on aivan selvä, että jos se alenee muutaman prosenttiyksikön, niin se perhe, joka ostaa joka päivä sisäfilettä ja kaikkea muuta oikein kallista ruokaa, hyötyy varmasti enemmän kuin se köyhä opiskelija, joka ostaa joka päivä vaikkapa makaronilaatikkoo. Edustaja Andersson, miten te voitte ajaa tällaista veroratkaisua, josta euromääräisesti, huom. euromääräisesti, suurituloisimmat hyötyvät selvästi enemmän kuin pienituloiset?

Tällä, rouva puhemies, yritin vain lopuksi sanoa, että näitä veroratkaisuja voi aina tarkastella monella tavalla. Tämä pelkästään euromääräisesti tehtävä tarkastelu ei tietystikään ole välttämättä se ainoa ja oikea tarkastelutapa.

Puhemies Maria Lohela: En avaa tästä nyt uutta debattia, mutta vastauspuheenvuorot saavat edustaja Viitanen ja edustaja Andersson ja sitten edustaja Zyskowicz, mikäli hän sellaisen haluaa.

15.22 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee veroasteeseen, niin SDP:llä on oma vaihtoehtonsa, jossa veroaste ei nouse ja velkaakin otetaan vähemmän, ratkaisut perustuvat oikeudenmukaisempaan verotukseen. Tästä kävi hyvin ilmi kokoomuksen linja: ei kokoomus kannu huolta verotuksen eriarvoistumisesta. Minua on hämmästyttänyt se, että perussuomalaiset täällä kiittelevät eriarvoistavia ratkaisuja ja myös keskusta on unohtanut alkiolaisen hengen.

Mutta, puhemies, sitä minä odotin, edustaja Zyskowicz, että olisitte nyt vastannut siihen kysymykseen tästä eläkkeensaajien verotuksesta, (Antti Lindtmanin välihuuto) koska, toisin kuin te nyt sitten lupasitte, tämä veroero ei kuitenkaan poistu palkansaajien ja eläkkeensaajien välillä vaan monessa tapauksessa jopa kasvaa. Se oli hyvä, että eläkkeensaajille tulee kevennyksiä, mitä SDP on vaatinut jo vuoden, mutta tämä veroero jäi, ja eläkkeensaajien tappioksi. Ja minusta on tavatonta — uskon, että eläkkeensaajatkin sitä kovasti ihmettelevät — kun valtaosalla eläkkeensaajista ostovoima myös laskee. (Antti Lindtman: Veroero kasvaa!) Ostovoima laskee ja veroero kasvaa palkansaajiin nähden. Eli tässä on yhtälön tulos, ja siihen toivoisin selitystä edustaja Zyskowicziltä ja ministeri Orpolta.

15.23 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikutti siltä, että edustaja Zyskowicz tuli valmiiksi kirjoitetulla puheenvuorolla tänne, koska hän ei kyllä juurikaan ole kuunnellut esimerkiksi minun puheenvuoroani täällä salissa tänään. Olen tänään keskustellut juurikin tämän budjetin työllisyysvaikutuksista ja yrittänyt saada ministeriltä vastausta siihen, miksi juuri tämä verolinja on työllisyyden näkökulmasta se kaikista perustelluin. On päivänselvää, että verotuksella voidaan vaikuttaa työllisyyteen. Jos tarkastelee vasemmistoliiton vaihtoehtobudjettia, niin se sisältää veronkevennyksiä siis sekä näiden alennettujen alvikantojen osalta että myöskin pienituloisten tuloverotuksen osalta, koska me arvioimme, että silloin kun kohdennetaan pienituloisille, niin sen vaikutus kysyntään ja ostovoimaan on kaikista suurin. Enkä ole vielä saanut ministeriltä vastausta siihen, millä tavalla tämä hallituksen linja on kaikista perustelluin. Mitä tulee alennettuihin alviverokantoihin, on selvää, että tasavero, niin kuin alvi on, kohdistuu suhteellisesti eniten pienituloisiin, minkä lisäksi meidän veromallimme myöskin sisältyy pääomatuloverotuksen kiristäminen, joka vaikuttaa sitten siihen, miten paljon suurituloisilla euromääräisesti jää käteen.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

15.24 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Viitaselle totean vain, että tässä budjettiesityksessä eläkkeensaajat saavat saman 0,6 prosenttiyksikön (Pia Viitassen välihuuto) veronkevennyksen kuin saavat palkansaajat — siis ne eläkkeensaajat, jotka maksavat valtionveroa.

Mutta edustaja Viitanen, kun te yhtäältä arvostelette tätä veroratkaisua siitä, että euromääräisesti suurituloisimmat saavat eniten, niin ettekö te arvostelee sitten omassa esityksessänne sitä, että euromääräisesti myös suurituloisimmat eläkeläiset saavat enemmän kuin pienituloisemmat eläkeläiset. (Pia Viitassen välihuuto)

Sitten edustaja Andersson, halusin vain kiinnittää huomiota siihen, että tämä vasemmistön lempilapsikin, arvonlisäveron alentaminen, antaa suurempituloisille euromääräisesti enemmän kuin mitä se antaa pienituloisille.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 1 minuutti.

15.25 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Kun minä pidän kuin pidänkin sinnikkäästi kiinni siitä, että tämä perusratkaisu hallituksen veroratkaisun pohjalle syntyi työmarkkinajärjestöjen kiky-sopimuksesta, joka on Suomen kasvun ja työllisyyden kannalta hyvä asia, niin kun kerran näin oli, niin hallitushan on nimenomaan oman veronkevennyksensä, 515 miljoonaa, kohdentanut pieni- ja keskituloisille. Sen lisäksi on työtulovähennys, joka on juuri sen mukainen mitä te toivoitte, 450 miljoonaa euroa, (Antti Lindtmanin välihuuto) joka on mielestäni kohtuullisen paljon. Kun sen pohjalla on vielä se tieto, että Suomessa on nimenomaan pienten palkkatulojen, työtulojen verotusta pystytty usean hallituksen, ainakin parin hallituksen, toimesta laskemaan, mikä on ollut viisasta politiikkaa, niin meillä pienten työtulojen verotus alkaa olla aika vertailukelpoisella tasolla Euroopan tasolla, eli siihenkin nähden tämä veroratkaisu on oikeudenmukainen ja työhön kannustava, työn vastaanottamiseen kannustava. (Välihuutoja vasemmalta)

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Mikkonen, puhujalistalta.

15.26 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä edustaja Zyskowiczin kanssa siitä, että kannattaa vähemmän verottaa työtä, koska sitä me haluamme lisää, ja samaa mieltä myös siitä, että sitten veroja kannattaa kohdistaa niihin ympäristöhaittoihin mieluummin, koska niitä me haluamme vähemmän. Ja tietysti sen suhteen ihmetyttävät ne kaikki ympäristölle haitalliset tuet, joita tämä hallitus ei ole valmis vähentämään.

Tässä on nyt paljon keskusteltu siitä, minkä verran nämä hallituksen veroratkaisut vaikuttavat eri tuloluokkiin. Kyllähän, kun katsotaan tätä ostovoiman kehitystä, on tosiasia, että tässä hyötyvät suurituloiset. Tässä on käyty nyt kiistaa myös siitä, että kun tässä on pohjalta tämä kiky-sopimus — sinänsä on ihan hyvä, että semmoinen saatiin aikaan — niin onko nyt kyse veroista vai veroluonteisista maksuista vai mitä ne ovat, mutta kyllä ihmisen kannalta oleellista on se, paljonko sillä tilinauhalla on kuukauden lopussa. Siinä mielessä valitettavasti tämä hallituksen veroratkaisu kyllä nyt sekä absoluuttisesti että prosentuaalisesti kohdistuu suurituloisempiin paljon avoimemmin käsin kuin pienituloisempiin. Ja kyllä tällä on kotimaisen kysynnän ja ostovoiman kannalta se negatiivinen vaikutus, että pienituloisemmilta rahat menevät suoraan kulutukseen, kotimaiseen kysyntään kasvattavasti, kun suurituloisen kohdalla se tarkoittaa lisää säästöjä, ulkomaanmatkoja, kulutusta jonnekin muuhun kuin siihen kotimaiseen lähialueelle.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Sitten minä olisin kysynyt vielä, kun hallitus sanoo, että 30 miljoonaa he aikovat nyt kohdentaa näille kaikkein pienituloisimmille: miten se oikein aiotaan tehdä ja miten tämä 30 miljoonaa euroa saadaan riittämään? Näissä meidän laskelmissahan on aloitettu vasta 1 500 euron palkkatuloista, ja näissä tällä 30 miljoonalla eurolla ei vielä tätä vääristymää, mitä tässä ratkaisussa (Puhemies koputtaa) on tehty, saada korjattua, vaan ajatus meillä on ollut tässä laskelmassa, että tämä kohdistuisi vielä pienituloisempiin. (Puhemies koputtaa) Mutta näitä on paljon, ja 30 miljoonaa ei kyllä riitä.

15.29 Antti Häkkänen kok: Arvoisa puhemies! Hallituksen talouspolitiikan iso linja on ehkä se, mikä tästä salin keskustelusta on nyt puuttunut. Täällä on vähän pikkunäppärästi ryhdytty itsessään kehittämään hauskoja sloganeita ja termejä tämänkin iltapäivän aikana, ja jokainen puolue ainakin oppositiossa kilpailee, kuka keksii apteekkarivähennyksen tai jonkun muun hauskan termin, joka hauskuuttaisi lehteriä ja varmasti tätä yleisöä sitten täällä alakerran salissakin.

Talouspolitiikan iso kuva kuitenkin rakentuu hyvin pitkälti asiantuntijalaitosten suositusten varaan, OECD:n, IMF:n, Suomen Pankin, valtiovarainministeriön arvioiden varaan. Kokonaisveroasteen nostamisen estäminen on yksi keskeisimpiä, ja sekin perustuu asiantuntijatietoon. (Touko Aallon välihuuto) Siitä on erilaisia näkemyksiä, verotuksen sisäisestä tasapainosta, mutta tosiasiaa niissä maissa, joissa on korkea veroaste jo lähtökohteisesti ja rakenteellisia ongelmia, ei kannata veroastetta nostaa, vaan tehdä enemmänkin menoleikkauksilla. Siinä mielessä tämä kokonaisveroasteen nostamatta jättäminen on aivan perusteltu.

Mutta toisaalta täytyy sanoa, että hallitus tekee aika tasapainoisesti työn kysyntään ja työn tarjontaan liittyvää politiikkaa. Meillä on isoja infrahankkeita käynnissä — velkarakalla. Tästä varmasti SDP tykkää. Ne ovat velkarakalla käynnissä. (Pia Viitasen välihuuto) Me teemme monia muitakin uudistuksia, investointihankkeita, perustienpitoa, aloitamme uusiakin tiehankkeita ja rakentamishankkeita ja sitä kautta teemme elvytystä. Toisaalta me teemme myös veroelvytystä eli teemme merkittäviä kilpailukykysovimukseen liittyviä työoveronkevennyksiä ja sitten muitakin veronkevennyksiä. Eli teemme isossa mittakaavassa työllisyyttä, yrittäjyyttä vahvistavaa politiikkaa kokonaisuudessaan.

Ja se täytyy vielä sanoa myös, että kyllähän ostovoiman ja eriarvoisuuden kannalta tärkeintä politiikkaa on se, että talouspolitiikka yleisesti tukee työllisyyttä, uusia investointeja ja yrittäjyyttä. Se on ehkä vähän (Puhemies koputtaa) pikkunäppärää katsoa, kuinka monta euroa nyt juuri tässä tilanteessa saadaan, (Puhemies: Ja aika on täynnä!) vaan katsoa pitkällä aikajänteellä, lähteekö talous kasvuun.

15.31 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Olemme täällä tänään kuulleet, että vasemmistoliitto arvonlisäveron kevennyksellä antaisi euromääräisesti eniten sisäfileporvarille. Mutta mitä sitten tekee SDP? Se on jäänyt ainakin minulle epäselväksi, olisiko SDP halukas nostamaan veroja kaikissa tuloluokissa vai mikä se vaihtoehto on.

No, katsotaanpa maaliskuuta 2015, mitä SDP sanoi ennen vaaleja: sopeutustarve 4 miljardia, leikkauksia 3 miljardia, myös indekseistä 800 miljoonaa leikkausta. Vaikka täällä edustaja Viitanenkin röyhistelee rintaa kuin punatulkku leikkauksista, niin näin olette sanoneet ennen vaaleja. Veronkorotuksia 1 miljardin euron verran — ainoana puolueena kaikista sanoitte, että haluatte korottaa veroja. Mitä tämä hallitus on tehnyt? Niin kuin täällä valtiovarainministeri on kertonut, keventänyt verotusta yhteensä lähes miljardilla eu-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

rolla, kun te olisitte vaaliohjelmanne mukaan lisänneet suomalaisten verotusta 1 miljardilla.

Lisäksi puheenjohtaja Rinne aikanaan silloin, kun näitä päätöksiä tehtiin, teidän vaaliohjelmaanne uskoi, että talous kasvaa 2 prosentilla. Valtiovarainministeriön arvio silloin oli, että 1 prosentilla. Valtiovarainministeriö 1 — Rinne 0. Kumpi oli oikeassa? Kummalla oli realistisempi käsitys? Valtiovarainministeriöllä — ja uskallan väittää, että tällä hallituksella — realistisempi kuin sosialidemokraateilla.

Mutta joka tapauksessa 4 miljardia sopeutuksia te olisitte olleet valmiita tekemään. Minä kysyn: Mikä teidän linjanne on nyt? Haluaisitteko te korottaa veroja kaikissa tuloluokissa, vai mikä on teidän ratkaisunne?

Puhemies Maria Lohela: Yksi vastauspuheenvuoro edustaja Viitaselle.

15.33 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on tämä vaihtoehtobudjetti, ja siinä on meidän ratkaisumme. Olemme sen aika monta kertaa täällä, puhemies, toistaneet, että meidän ratkaisumme ottaa vähemmän velkaa kuin tämä hallitus. Veroaste ei nouse. Tämä perustuu sille, että meillä on konkreettisia toimia työllisyyden eteen täällä esittää. Myös veropohjaa laajennetaan ja tehdään oikeudenmukaisempia veroratkaisuja.

Puhemies! Minä nyt todellakin toivoisin täällä, kun tässä nyt puhutaan erilaisista vaihtoehdoista — kun meillä esimerkiksi pieni- ja keskituloinen palkansaaja ja eläkkeensaaja maksaisivat vähemmän veroa kuin hallituksen esityksessä mutta hyvätuloiset maksaisivat enemmän — selitystä hallituspuolueilta vähintään siihen kysymykseen, mitä täällä ollaan kysytty, miten voi olla mahdollista, että väitteistä huolimatta täällä veroaste eläkkeensaajilla laskee vähemmän kuin palkansaajilla ja sillä tavalla tämä veroero ei tässä esityksessä tasoitu. Eli siihen minä toivoisin vastauksia, koska se on niin isosti ollut täällä esillä ja te niin paljon olette puhuneet siitä, että eläkkeensaajatkin nyt nämä veronkevennykset saavat. Voisimmeko tähän saada vielä vastauksen?

15.34 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tuo vaihtoehtobudjetti taitaa olla vuoden vanha, niin että (Pia Viitanen: Laadimme uutta parhaillaan!) — ehkä eduskunnan tietopalvelu ehtii tekemään teidän kanssanne sen, se on hyvä asia — tuo ei vakuuta minua kylläkään. Itse asiassa tässä taloudellisessa tilanteessa semmoisen kovin erilaisen vaihtoehtobudjetin tekeminen on aika mahdotonta, (Pia Viitanen: 9.11.!) koska totta kai voidaan Sitraa ryöstää — ehkä teette sen Suomen itsenäisyyden juhluvuonna uudestaan — mutta en pidä sitä hyvänä.

Puhemies! Todella työn verotus on Suomessa verotuksen suurin ongelma. Se ei koske yksin palkansaajan tuloverotusta, vaan kaikkea muuta, välillisiä veroja, mitkä työhön kohdistuvat. Niinpä palkansaajan on vaikea ostaa toisen työtä nettotuloillaan, ja tämä on työllisyyden kannalta tietysti iso ongelma, ja Suomessa palvelujen työllisyys ei siksi ole niin hyvä kuin se voisi olla. Eli nyt, kun työn verotusta voidaan keventää osana yhteiskuntasopimusta, mikä on erittäin hyvä asia, historiallinen saavutus, se on tärkeätä ja tällä tiellä meidän pitäisi voida jatkaa. Joku kotitalousvähennys osittain puuttuu pieneltä osalta tähän ongelmaan mutta ei tietenkään sitä ratkaise.

Samalla todella, kuten edustaja Leppä totesi, yrittäjyysvähennykseen on kaikki perustet olemassa, jotta myöskin oikeudenmukaisuusnäkökulmasta huomioitaisiin se, miten yh-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

teisövero on laskenut. Todellakin, kun Suomen veropolitiikkaa jatkossa uudistetaan, työn verotus on se, mihin meidän pitää voida edelleen puuttua ja edelleen sitä kohtuullistuttaa, jotta ihmisillä on ostovoimaa ja jotta ihmisille saadaan työtä ja kannustavuutta.

15.36 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Täällä salissa puhutun pitäisi perustua tosiasioihin, olla oikein ja kohtuullista. Tätä taustaa vasten itse pidän vähän kohtuuttomana tätä keskustelua yrittäjävähennyksestä, joka kuitenkin vaikuttaa kymmeniintuhansiin itsensä ja muitten työllistäjiin Suomessa, että sitä yrittäjävästaisten voimien toimesta tässä salissa yritetään mustamaalata jonkinlaiseksi apteekkarivähennykseksi. Mutta jos nyt puhutaan niistä apteekkareista, niin sain tuossa yhtenä päivänä palautetta, että kaikki apteekkarit eivät suinkaan tienaa näitä kohuotsikoiden mukaisia summia, mihin tässä salissa on toistuvasti ja vielä useamminkin vedottu, vaan huomattavasti vähemmän. Lisäksi kerrottiin, että hallituksen päättämät lääkesäästöt vievät joka tapauksessa apteekkareilta monin verroin sen summan, mitä tämä yrittäjävähennys tuo takaisin. Haluankin kysyä, miten tämä asia nyt sitten on: puhutaanko täällä faktojen pohjalta tiedoin ja argumentein vai mustamaalaatanko täällä yhtä ammattikuntaa perusteettomasti?

15.37 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Hyviä puheenvuoroja. Minä nyt meinasin noista apteekeista vähän puhua, mutta tuossa edellisessä puheenvuorossa puhuttiinkin. Jotenkin tulee mieleen, ettei täällä Suomessa muita olekaan kuin apteekkeja, että toivottavasti meillä nyt muutakin yritysmaailmaa on. Itse en ainakaan meinaa aina löytääkään apteekkia, eli toivoisin, että niitä olisi vähän enemmänkin. Mutta se siitä.

Jään mielenkiinnolla odottamaan tuota 30 miljoonan kohdennusta pieni- ja keskituloisille, koska totta kai haluan, että ihmisillä on riittävästi toimeentuloa, eikä varmasti kukaan meistä halua, että ihmiset eivät tule toimeen. Siksi toivoisin, että lähdetäisiin keskustelussa siitä. Jotenkin todettiin, että me perussuomalaiset riemurinnoin hyväksymme eriarvoistavan politiikan, ja en ole kuullut kertaakaan käytettävän tämmöistä termiä täällä, mutta se on teidän oma tulkintanne (Pia Viitasen välihuuto) — ja toivon, että saan pitää puheenvuoroni joskus niin, ettei joku huuda sieltä taustalta.

Sitten olisin halunnut muistuttaa siitä, että me olemme tehneet jo paljon pienituloisten hyväksi. Muistuttaisin, että 300 000 pienituloiselta henkilöltä poistuu Yle-vero. Takuueläkettä on nostettu kaksi kertaa, niin kuin ministeri kertoo. Omaishoitoon ja perhehoitoon on satsattu. Nämä ovat kokonaisuus, ja tässä tehdään kokonaistaloutta. Ei näitä niin kuin viikon aikajänteellä hoideta, vaan pitkällä aikavälillä yritetään parantaa tilannetta.

Täällä on myös todettu se, että solidaarisuusveron alarajaa on tarkistettu todella paljon, mikä oli erittäin hyvä asia. Ilolla sitä tervehdin.

Sitten vielä tuosta kotitalousvähennyksestä semmoinen pieni nyanssi, että senhän voi saada, jos minä ostan vanhemmille tai isovanhemmille tai heidän puolisoilleen kotitalouspalveluita. Se on hyvä muistaa, että myös hyvätuloiset lapset saavat ostaa vanhemmillensa näitä palveluita, eli sen ei tarvitse olla itselle. Toivon, että kaikki me lapset lähemme mukaan tähän omien vanhempiemme tukemiseen.

Gustafssonhan ilmoitti tässä aikaisemmin, että SDP:n ansiota on tämä kiky-sopimus, ja keväälle te kerroitte, SDP, että te ette voi vaikuttaa siihen — mielenkiintoista, kun hän mainosti tässä rivissä, että se on teidän (Puhemies koputtaa) ansiotanne.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

15.39 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Kankaanniemi ja äsken edustaja Mäkelä paljastivat sen, ketkä ovat perussuomalaisten kannalta niitä pieniä ihmisiä, kaikkein hädänalaisimpia Suomessa: Eivät takuueläkeläiset, eivät köyhät ja sairastavat, vaan apteekkarit, jotka ovat joka kunnan verotilastojen ykkösinä jo nyt. He ovat Suomen hädänalaisimpia, ja samoin yksityislääkärit ja asianajajat.

Edustaja Häkkänen, tämä ei ole hauskaa. Tämä on äärimmäisen vakavaa. Pienyrittäjien asemaa täytyy parantaa, mutta tämä niin sanottu yrittäjävähennys ei sitä tee. Olen pahoillani apteekkareiden puolesta, että he ovat tässä esimerkkeinä niistä ylimmistä tuloluokista, joille 60 prosenttia niin sanotuista yrittäjävähennyksistä valuu — siis yli puolet, 75 miljoonaa. Mutta 5 000 euroa puhtaana käteen on itse asiassa alakanttiin, ja nyt edustaja Mäkelä le faktaa kuulopuheiden sijaan: Apteekariliitto on laskenut, että keskiarvo käteen jäävästä rahasta on 5 700 euroa.

Mutta lukekaa oma lakiesityksenne. Sen mukaan puolet yrittäjävähennyksen saajista ansaitsee 10 000 euroa vuodessa tai alle. He maksavat hyvin vähän veroa, jolloin hyöty on kuukaudessa 3 euroa 20 senttiä. Sillä saa Helsingissä yhden bussilipun, paluumatkan pienyrittäjä saa maksaa itse. Veroale, josta puolet saajista ei hyödy mitenkään ja josta puolet päätyy varakkaimmille, on epäonnistunut, se ei auta pienyrittäjiä. Siksi meillä SDP:ssä on vaihtoehto, joka suuntautuu nimenomaan pienyrittäjiin: Jatketaan valtiovarainministeri Antti Rinteen työtä ja nostetaan alv-velvollisuuden alaraja 10 000 eurosta 30 000 euroon. Sitä pienyrittäjät toivovat kaikkein eniten.

Mutta en saanut ministeri Orpolta vastausta kahteen kertaan esittämäni kysymykseen. Kun te hoette sitä, että annatte pieni- ja keskituloisille, niin minkä tähden te laskette ylintä veroastetta? Se on teidän oma veroratkaisunne ja vastapainoa pienituloisille. Te laskette omilla veroratkaisuillanne ylintä veroastetta. Miksi, ministeri Orpo?

15.41 Touko Aalto vihr: Arvoisa puhemies! Työn ja yrittämisen verotuksen keventäminen on hyvä tavoite. Kysymys on siitä, miten tuohon tavoitteeseen pyritään. Kysymys on myös siitä, miten veronalennusten aiheuttaman veropohjan hupeneminen katetaan. Oikea tapa toimia on se, että siirretään verotuksen painopistettä kulutuksen ja haittojen verotukseen, sekä se, että verotusta kevennetään pieni- ja keskituloisten osalta, jotta ostovoimavaikutus realisoituisi työllisyyteen ja talouskasvuun. Nyt ihmisillä herää pelko, että veronalennusten jättämä aukko täytetään lisäleikkauksilla ja/tai palvelumaksujen korotuksilla pienituloisille ja työllisyysvaikutukset jäävät saamatta.

Kysyisinkin arvoisalta ministeriltä, onko hallitus valmis katsomaan verotuksen kokonaisuutta niin, että siirtyisimme aidosti mataliin mutta laajoihin veropohjiin, perkaisimme suorat yritystuet ja ennen kaikkea ne verotuet. Mitä enemmän verotamme kulutusta ja haittoja, sitä enemmän on varaa keventää työn ja yritysten verotusta.

Mitä tulee kokonaisveroasteeseen, kuten edustaja Häkkänen täällä aikaisemmin viittasi, talouspolitiikan arviointineuvosto lyttysi koko hallituksen verolinjan, siis aivan täysin tyrmäsi. On pötköä tuijottaa vain verotulojen suhdetta kokonaistuotantoon ja kaventaa oman järkevän talouspolitiikan keinoja, etenkin kun pelkkä menojen leikkaaminen on haitallisempaa talouskasvulle ja työllisyydelle kuin veropalikan hyödyntäminen. Oletteko tutustuneet tähän talouspolitiikan arviointineuvoston verolinjauksia koskevaan raporttiin ja herättääkö se jotain ajatuksia, kenties toivottavasti myös toimia, jatkossa?

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

15.43 Antti Häkkinen kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin täytyy sanoa, että tämä hallitus tekee hyvin johdonmukaisesti ja asiantuntijatietoon pohjautuen yritystoiminnan ja työllisyyden eteen laajasti toimenpiteitä, niin työelämän sääntelyn uudistamista, yritysten verotukseen liittyviä kevennyksiä kuin työn verotukseen liittyviä kevennyksiä, ja osallistuu jopa palkkaratkaisujen edesauttamiseen voimakkaasti.

Nyt täällä kritisoihtiin yrittäjävähennystä. On totta, että kaikki verovähennykset tai veromuutokset eivät välttämättä kohdistu aina kaikista optimaalisimmin, mutta tälläkin kevennetään yritystoiminnan verotusta. Minä toivon, että kovinkaan moni pienyrittäjä ei ole katsonut tätä keskustelua ja tätä SDP:n hyökkäystä yrittäjiä kohtaan ja kohtelua. Tämä on ollut itse asiassa aika erikoinen asenne, siis ylipäätään se, että leimataan, että tavallaan yritystoiminta ei ansaitsisi veronkevennyksiä.

Toinen kysymys alv-alarajan nostamisesta: Minä olen samaa mieltä, sitä pitäisi jossain vaiheessa keventää. Mutta siellähän isoimmat ongelmat liittyvät hallinnolliseen taakkaan, mitä alvilityyksissä ja muissa on, eli se pitäisi ensisijaisesti hoitaa, ja toinen on se, että kun nostetaan alvin alarajaa, se sitten maksaa käytännössä verotukena taas lisää.

15.44 Simon Elo ps: Arvoisa rouva puhemies! Apteekkarihan on pitkälti toiminimiyrittäjä. Mikä on tämän yrittäjävähennyksen ajatus? Tuoda tällaisten toiminimiyrittäjien verotusta lähemmäs osakeyhtiömuodossa olevien yritysten verotusta. No, mitä aikanaan sosialidemokraatit tekivät Urpilaisen johdolla, Rinteen johdolla? Laskivat yhteisöveroa, jolloin nimenomaan osakeyhtiömuodossa olevat yritykset hyötyivät ja pk-yrittäjät eivät hyötöneet.

Mitä tulee sitten siihen, että edustaja Harakka vetoaa Apteekkariliittoon, niin Apteekkariliitto itse sanoo, että tämä yrittäjävähennys tuo apteekkarille keskimäärin 5 700 euroa, mutta samalla hallituksen päättämät lääkesäästöt vievät keskimäärin 27 000 euroa, joten on aika erikoista teidän vetää tällaisia johtopäätöksiä tällaisten lukujen jälkeen kuin te vedätte. Apteekkariliitto myös korostaa, että he ovat olleet mukana työryhmässä näistä lääkesäästöistäkin päättämässä ja sitoutuneet niitten läpivientiin, joten jos vedotaan faktoihin ja Apteekkariliittoon, niin tässä ne faktat ja profeetat ovat.

15.45 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin edustaja Häkkäselle täytyy todeta, että sosialidemokraatit haluavat tukea yrittäjyyttä ja nimenomaan pienyrittäjyyttä, muun muassa alvin alarajan nostamista 30 000 euroon, ensimmäisen työntekijän palkkaukseen helpotuksia ja niin edelleen. Elikkä sosialidemokraatit aidosti tukevat yrittäjyyttä ja haluavat sitä myös omassa vaihtoehtobudjetissaan sitten marraskuussa tarkemmin esitellä.

Arvoisa puhemies! Kysyisin vielä ministeri Orvolta, kun yksi tärkeä tämmöinen iso kuva, jota täällä on peräänkuulutettu, on meidän tulonjakoeriarvoisuuden kasvu. Vaikka te sanotte, että 30 miljoonaa ohjautuu kaikkein pienituloisimmille, niin se ei poista sitä isoa kuvaa tuloerojen kasvusta. Ensinnäkin esityksenne eläkkeensaajien osalta luo eriarvoisuutta: veroero kasvaa eläkkeensaajien ja palkansaajien välillä. Ainoastaan kaikkein hyvätuloisimpien eläkkeensaajien, yli 90 000 euroa ansaitsevien eläkeläisten, verotus siltä osin kevenee, mutta sekin on teiltä arvovalinta. Tämän lisäksi kaikkein pienituloisimmille ihmisille te kohdistatte indeksileikkauksia: niin lapsiperheille, jotka ovat sosiaaliturvan varassa, kuin eläkkeensaajille. Te puhutte täällä, että takuueläke tulee nousemaan, mutta tämän esityksen pohjalta takuueläke tämän ratkaisun osalta pienenee 7 euroa. Sitten työt-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

tömyysturva alenee. Elikä käytännössä niiden ihmisten osalle, jotka ovat sosiaaliturvan varassa ja jotka ovat kaikkein pienituloisimpia, te tulette kohdistamaan leikkauksia. Te puhutte, että toimeentulotukeen ei tule indeksileikkuria. Se olisi se viimeinen asia, jos te tekisitte sen vielä toimeentulotukeen. Toimeentulotukijärjestelmän pitäisi olla viimesijainen, väliaikainen, ja sen pitäisi olla kannustava, että ihmiset pääsevät sieltä pois, (Puhemies koputtaa) mutta käytännössä se tekee ihmiset riippuvaiseksi ja elämäntilanne tulee entistä vaikeammaksi. Arvoisa ministeri, mikä on teidän linjanne eriarvoisuuspolitiikkaan?

15.48 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Viimeisin puheenvuoro oli myös väkevä puheenvuoro nimenomaan näihin tulonjakovaikutuksiin liittyen. Haluan nyt korostaa, että koko hallituksen politiikka, myös veropolitiikka, tähtää siihen, että me emme vain jaa keskenämme tätä pienenevää kakkua eri tavalla ja uudelleen vaan että me pyrimme kasvattamaan tätä yhteistä kakkua. Sen vuoksi hallituksen politiikka, myös veropolitiikka, tähtää siihen, että työnteon ja yrittäjyyden edellytyksiä vahvistetaan, koska kuten olen sanonut, kaikki taloudellinen hyvinvointi perustuu viime kädessä työnteon ja yrittäjyyteen ja verotus on vain keino, jolla osa näistä työnteon ja yrittäjyyden hedelmistä voidaan ja tulee käyttää yhteiseksi hyväksi.

Kun hallitus toimii nimenomaan työllisyyden parantamiseksi, niin se vähentää sitä ehkä kaikkein merkittävintä eriarvoistavaa tekijää, joka on nimenomaan työttömän ja työssä käyvän välillä. Ja vaikka teemme voitavamme kasvun vauhdittamiseksi ja työllisyyden parantamiseksi, niin silti tarvitsemme tässä maassa välittömiä valtiontalouden säästötoimia, joita nyt on päätetty viime vuonna ja tulee päätettäväksi tänä vuonna ensi vuotta koskien. Näitä säästöjä ei pääse karkuun, eivätkä päässeet demaritkaan ennen vaaleja, jolloin he niiden puolesta puhuivat, mutta nyt tietysti, kun oppositiossa voi tehdä tällaisia ilmaan huiতোব vaihtoehtobudjetteja, niissä säästöt voidaan kokonaan sivuuttaa.

Lopuksi haluan sanoa, että kyllä näissä tuloveroasioissa on myös oikeudenmukaisuusnäkökulma, ja oikeudenmukaisuusnäkökulma on myös siinä, että kun ihminen on ahkera, tekee työtä ja on tarmokas, niin siitä jäisi omaan ja oman perheen käyttöön vähän enemmän kuin ennen.

15.50 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Täydennyksenä edustaja Elon puheenvuoroon: käsittääkseni apteekkarit ovat toiminimiyrittäjiä juurikin sääntelyn vuoksi eli eivät voi toimia osakeyhtiömuodossa, vaikka haluaisivatkin.

Mutta mitä tulee tähän keskusteluun yrittäjävähennyksestä ja sen merkityksestä yrittäjille, niin Suomen Yrittäjät ovat varsin suorapuheinen järjestö monissa asioissa, ja heidän kotisivuiltaan tiedotteessa 21.9. tulee varsin suoraa puhetta: "Yrittäjävähennys asettaa erilaiset yhtiömuodot verotuksessa enemmän samalle viivalle. Se on ennen kaikkea tasaveritaisuuskysymys ja hyödyttää pienimpiä yrityksiä." Myöhemmin jatkuu vielä: "Ehdotus on osoitus siitä, että hallitus panostaa pienyrittäjyyteen." Tämä kommenttina edustaja Harakalle, joka ilmeisesti haluaa esittää, että hän ja sosialidemokraatit tietävät tämänkin asian paremmin kuin yrittäjäjärjestöt ja yrittäjät itse — niin kuin sosialidemokraatit tietävät muutkin asiat paremmin kuin ne, joita asiat koskevat.

15.51 Timo Harakka sd: Olen itse toiminut yrittäjänä yli 30 vuotta, joten tiedän kyllä ihan omakohtaisesti, mitä tämä asia koskee. Suomen Yrittäjät on etujärjestö, joka ajaa

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

omaa asiaansa ja on saanut nyt hallituksen puolelleen. Jos halutaan auttaa pienyrityksiä, niin autetaan pienyrittäjiä. Suunnataan tuki toimeentulon kanssa kamppaileville parturikampaajille, fysioterapeuteille, hierojille, käsityöläisille, itsensätyöllistäjille, eikä tarvata tätä valtavaa rahaa ja kymmeniä miljoonia niille, joilla jo on. Pankaa nyt hyllylle tämä apteekkarivähennys ja tehdään tämä alvin alarajan nostaminen nyt. VATTin tutkimus suosittelee tätä lämpimästi. Ja nimenomaan, kuten edustaja Häkkänen sanoi, tämä byrokratia vähenee ja ihmiset rohkaistuvat yrittäjiksi ja samalla rohkaisemme yrittäjiä.

Siis tehdään tämä ratkaisu tämän epäonnistuneen yrittäjävähennyksen sijaan. Tehdään se yhdessä, tehdään se nyt, tehdään se heti, koska se on se, mitä pienyrittäjät kaikkein eniten toivovat.

15.52 Antti Häkkänen kok: Arvoisa puhemies! Hallitus tekee itse asiassa juuri sellaista politiikkaa, mikä myös tukee talouden yritysraakenteen ja työpaikkarakenteen tulevia trendejä. Meillä yhä enemmän työpaikat syntyvät pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Ja tämä tarkoittaa sitä, että kaikki yritysrahoitukseen ja verotukseen ja työelämän sääntelyyn liittyvät kysymykset pitäisi yhä vahvemmin muuttaa suosimaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Tähän liittyvät paikallinen sopiminen ja erilaiset muut hallituksen hankkeet.

Mutta siitä minä olen iloinen, että taas tässä budjetissa viedään eteenpäin monia tärkeitä asioita, jotka hyödyttävät nimenomaan pieniä yrityksiä: maksuperusteinen arvonlisävero, kotitalousvähennyksen laajentaminen, jolla on myös positiivinen vaikutus harmaan talouden torjuntaan. Ja jossain vaiheessa tietysti pitää harkita myös sitä, että arvonlisäveron alarajan korottaminen tulee kyseeseen.

Mutta yksi sellainen kysymys: meillä on myös monia henkilöyhtiöitä, joitten verorakenne koostuu pääomatuloverosta ja sitten ansiotuloveropohjista, ja yritykset joutuvat yhä enemmän toimimaan asiantuntijavaltaisilla aloilla, kun talous kehittyy yhä voimakkaammin asiantuntijavetoisemmaksi, niin minkä ihmeen takia täällä myös vihreät — kyllä minä ymmärrän, miksi demarit ja vasemmistoliitto — miksi myös vihreät ovat mukana vaatimassa korkeampaa ansiotuloverotuksen progressiota, koska tämä talouden trendi muuttuu yhä voimakkaammin asiantuntijavetoiseksi? Ja tämä jos mikä on monien tutkijoiden mielestä, tutkimuslaitosten mielestä, yksi suurin uhka Suomen talouskasvulle, innovaatiovetoiselle talouskasvulle. Tässä minä toivoisin kyllä, että vasemmisto, vihervasemmisto, miettisi linjaansa vielä uudestaan.

15.54 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kysyisin ministeriltä nyt kotitalousvähennyksestä vielä. Kun kotitalousvähennys on mahdollista niille ihmisille, joilla on verotusta, mutta käytännössä tästä eivät hyödy ne kaikkein pienituloisimmat ihmiset, jotka myös tarvitsisivat esimerkiksi wc-remonttia, homeremonttia ja muita vastaavia tai palveluihin tukea, niin kysyisin, miten tätä kotitalousvähennystä voitaisiin kehittää sillä tavalla, että myös kaikkein pienituloisimmat, jotka eivät ole tämän verotuksen piirissä, saisivat vastaavanlaisen hyödyn kuin me, jotka maksamme verotusta, ja sitä kautta voisivat hyödyntää kotitalousvähennystä esimerkiksi vaikka sitten wc-remonttiin tai johonkin muuhun vastaavaan.

Sitten Ben Zyskowitzille äsken, kun hän totesi että hallituksella on yksi tärkeä osa-alue, jota hän nimenomaan painotti: vähentää eriarvoisuutta työttömän ja työssäkäyvän välillä. Mutta, arvoisa ministeri ja Ben Zyskowitz, näillä esityksillä, mitä hallitus tällä hetkellä tekee, te syvennätte nimenomaan tätä eriarvoisuutta näitten työttömien välillä, eliikka syven-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

nätte pitkäaikaistyöttömyyttä. Esimerkiksi kohdennatte palkkatukea yrityksille, mikä sinällään on hyvä asia, koska moni vastavalmistunut nuori pääsee sitä kautta sitten työelämään kiinni, se on erittäin hyvä, mutta samanaikaisesti te leikkaatte. Järjestöt työllistävät valtavasti myös ihmisiä ja ennen kaikkea työllistävät niitä ihmisiä, jotka ovat vaikeimmin työllistettäviä. Nyt te leikkaatte järjestöjen palkkatukea lähes puolella. Kunnallisten työpajojen toimintaedellytyksiä leikataan sillä tavalla, että kunnalliset työpajat ajetaan alas. Elikkä juuri niiden ihmisten tilannetta, jotka tarvitsisivat tukea, ohjausta, neuvontaa työllistykseen, vaikeutetaan entisestään. Taas jälleen kerran luodaan tätä eriarvoisuutta ihmisten välille.

Puhemies Maria Lohela: Otetaan vielä edustajat Kontula ja Aalto, ja sitten ministerille vuoro.

15.56 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Edustaja Häkkänen kysyi, minkä takia vasemmisto niin voimakkaasti progressiota puolustaa. No, ihmisyhteisöissä aina tulen keksimisestä lähtien on yleensä tupattu järjestää asiat niin, että ne, joilla eniten varaa ja voimia on, kantavat vastuun isommasta taakasta kuin heidän oma elämänsä edellyttää, ja sitä myöten kun modernina aikana sekä lapsuusjakso että myös vanhuusjakso ovat pidentyneet merkittävästi, niin tämä taakka on kasvanut luola-aikojen jälkeen. Minä itse kuulun kansanedustajan palkalla ylimpään tulokymmenyksen ja en kyllä voi sanoa, että verotus haittaa minun innovatiivisuuttani yhtään — rahat riittävät hyvin vielä siihen, että ajatus kulkee.

Edustaja Zyskowicz ihmetteli, minkä takia tulonjako kiinnostaa vasemmistoa niin paljon, miksi ei kiinnostuta yrityksistä ja yritysten hyvinvoinnista. Tulonjaossa on ehdottomasti kysymys ihmisten koetusta onnellisuudesta ja objektiivisesta hyvinvoinnista, mutta se on myös taloustieteen valossa kysymys kasvusta ja yritysten hyvinvoinnista. Vasemmisto ei ole huolissaan tulonjakovaikutuksista vain siksi, että pienet tuloerot ovat hyväksi kansan yleiselle onnelle, vaan myös siksi, että ne ovat hyväksi elinkeinoelämälle yleensä ja kansantaloudelle yleensä. Ja se, että hallitus ei ole tehnyt tulonjakoarviota omasta budjetistaan, ei ole ainoastaan välinpitämättömyyttä kansalaisia kohtaan vaan myös huonoa taloudenpitoa, koska kysymys tulonjaossa on juurikin siitä isosta kuvasta, jota täällä on niin kovasti peräänkuulutettu.

15.58 Touko Aalto vihr: Arvoisa puhemies! Kun rahaa on rajallinen määrä, niin verolinjaukset tulisi kohdentaa parhaiten työllisyyttä ja talouskasvua tukemaan. Tästä varmaan kaikki, ainakin periaatteessa, olemme samaa mieltä. Yrittäjien tukeminen on tärkeää, etenkin uusien, ja pk-yritysten tukeminen on tärkeää työllisyyden kannalta. Nykyjärjestelmän tilanne on se, että enemmänkin tuetaan jo olemassa olevia yrityksiä ja olemassa olevia omistajia sen sijaan, että luodaan uusia markkinoita, elikkä hallitus on hyvin vahvasti pro business -henkinen eikä niinkään pro market -henkinen, ja tässä toivoisin, että kokoomuskin muistaa markkinatalouden aina aika ajoin.

Ja mitä tulee tähän yrittäjävähennykseen, niin tähänkin pätee sama periaate, että kun rahaa on vähän, se pitäisi kohdentaa kaikkein fiksuiten. Jos mietitään verojärjestelmän kannalta, niin itse asiassa tämä yrittäjävähennys lisää verojärjestelmän monimutkaisuutta ja toimii sen neutraaliperiaatteen vastaisesti. Se kohdentaa myös valtaosan yritysvähennyksen euroista kaikkein harvalukuisimpaan ja eniten tienavaan porukkaan, ja itse asiassa se

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

väite siitä, että osakeyhtiöverotuksen alentamista on pitänyt kompensoida henkilöyhtiöverotusta alentamalla, jotta verotus olisi yhdenmukaista, ei aivan pidä paikkaansa, sillä henkilöyhtiöiden verotus on tällä hetkellä huokeampaa, kun katsotaan koko skaalaa. Kun koko skaalaa katsotaan, niin henkilöyhtiöiden verotus on huokeampaa kuin osakeyhtiöiden, jotenka tässä mielessä muun muassa pääministerin premissit ovat väärässä.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 3 minuuttia tuosta puhujakorokkeelta.

16.00 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Aloitan edustaja Aallon puheenvuorosta. Sen verran puoluepolitiikkaa totesitte, että kokoomus muistaisi markkinatalouden. Minä toivon, että käynte siellä omassa ryhmässänne, omassa puolueessanne keskustelun markkinatalouden merkityksestä. Minun aikaisempien vuosien lukemattomien kokemusteni perusteella teille tämä on varmasti siellä joukossanne hieman epäselvempää, mutta kannustan teitä: te olette oikealla linjalla. Hallitus uskoo markkinatalouteen: kauppojen aukiolojen vapauttaminen, liikennekaari takseineen, alkoholilainsäädäntö, sote-uudistuksen merkitys — erittäin hyvällä polulla markkinoiden hyväksikäyttämiseksi, meidän kansantaloutemme parhaaksi. (Välihuutoja — Riitta Myller: Mihin ihminen jäi?)

Arvoisa puhemies! Kotitalousvähennyksestä vielä: Minusta se on selvää, että kotitalousvähennys on niille, jotka maksavat veroja, jotta voivat vähentää, ja ne, joilla on mahdollisuus vähentää verotuksesta, työllistävät, sillä torjutaan harmaata taloutta. Mutta minusta tärkeää myöskin on se — edustaja Kiljuselle — että tällä voidaan vähentää omalta osaltaan sitä julkisten palvelujen kysyntätarvetta, eli kun esimerkiksi vanhusten kotona asumisen palveluita voidaan vähentää verotuksesta ja lasten verotuksesta, niin olen varma, että sillä voidaan pienentää painetta julkisten palvelujen kysyntään. Tämä on verovähennys, ja jos ei veroa maksa, niin silloin sitä ei voida käyttää, mutta jos meillä on julkinen talous vahvempi, niin kuin me pyrimme, niin silloin me saamme niitä keinoja, joilla voimme tukea niitä kaikkein heikoimmassa asemassa olevia, myöskin esimerkiksi pienellä eläkkeellä eläviä, joita on siis kahdella päätöksellä hallitus auttanut, takuueläkkeen korotuksella, olkoonkin että indeksi toimii toiseen suuntaan, mutta kuitenkin se kokonaisuus on plussalla.

Vieläkin tähän oikeudenmukaisuuskeskusteluun: Kyllä, siis keskeinen asia on työllisyys. Vain korkealla työllisyysasteella meillä on vahva julkinen talous, terveempi julkinen talous, silloin voimme auttaa myöskin heikommassa asemassa olevia, ei tarvitse leikata palveluista, jotka ovat kuitenkin se hyvinvoinnin perusta ja jokaisen pienituloisemmankin ihmisen turva. Tässä budjetissa hallitus on valinnut tämän työllisyyttä tukevan linjan, (Pia Viitasen välihuuto) se on meidän arvovalintamme. — Kyllä, se on meidän arvovalintamme: se näkyy veropolitiikassa, se on työtä, tekemistä, yrittämistä tukeva linja, koska vain sitä kautta meillä on varaa niihin kevennyksiin.

Vielä totean sen, että kun me olemme asettaneet tavoitteeksi nämä 110 000 uutta työpaikkaa, niin kun puhuu lähes kenen kanssa tahansa, niin yleensä vastaus on se, että uudet työpaikat voivat syntyä vain ja ainoastaan pk-yrityksiin — siksi yrittäjävähennys, siksi kotitalousvähennys, siksi työn verotuksen keventäminen. Nämä kaikki tukevat sitä, että me kannustamme ja autamme yrityksiä.

Ehkä, puhemies, tässä ajan puitteissa ne, mihin ehdin vastaamaan.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

16.03 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Työlinja, jota ministeri Orpo on tässä korostanut, on aivan oikea. Se on ainoa mahdollisuus, jolla päästään tästä tilanteesta eteenpäin.

Aktiiviselle edustaja Viitaselle totean, että ministeri Orpo voisi kyllä esittää teille kansantaloustieteen Nobel-palkintoa, kun te sanoitte aikaisemmin, että te haluatte, että veroste pysyy nykyisellään, te haluatte, että velkaa otetaan nykyistä merkittävästi vähemmän, ja silti te haluatte perua kaikki maksunkorotukset ja lisätä valtion menoja joka pääluokkaan satoja miljoonia. Tämä yhtälö ei pelaa. Jos se pelaa, niin silloin on kyllä Nobelin palkinnon ansainnut. (Ben Zyskowitz: Kyllä se oppositiossa menee!)

Arvoisa puhemies! Kotitalousvähennyksestä. Muistan, kun vuonna 1997 kotitalousvähennys otettiin käyttöön. Silloin otettiin rinnalle kokeiluna eräillä alueilla myös yritystukimalli eli annettiin tukea, kun esimerkiksi eläkeläinen suoritti kotitalousremontin tai jonkin vastaavan. Sitten vuonna 2001 Lipposen hallitus vertaili näitä malleja ja päätyi siihen, että otetaan vakinaiseen käyttöön tämä verovähennysmalli, ja hylättiin, jätettiin pois se yritystukimalli. Se oli minun mielestäni silloin virhe, ja pidän sitä nytkin virheenä. Mutta te voitte tietysti miettiä, miksi sosialidemokraatit toteuttivat tämän verotuksen kautta tapahtuvan mallin, joka ei ole kylläkään pienituloisen ystävä, koska niitä verotettavia tuloja ei kaikilla ole.

Sitten tässä on noussut esille aika monia muita kysymyksiä. Nostan yhden uuden vielä: Hallituksen tämä budjettiesitys merkitsee sitä, että kuntatalous vahvistuu ensimmäistä kertaa pitkään aikaan, ei paljon mutta kuitenkin. Kun edellisellä kaudella kunnilta leikattiin valtionosuuksia rajusti, (Puhemies koputtaa) niin kuntavero nousi, työttömyys lisääntyi, kunnat irtisanoivat väkeä ja palvelut heikkenivät. (Puhemies koputtaa) Nyt tämäkin on syytä ottaa huomioon...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja, jos haluatte jatkaa, niin pyydän teitä puhujapöytäntöön.

...että näin tilanne on paljon parempi pienituloisten osalta.

16.05 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Kiljuselle: Ihmettelen itse asiassa pohdintaasi. Jos ajatellaan, mitä hallitus tällä hetkellä tekee, niin pitkäaikaistyöttömien etu on se, että joka ikinen toimenpide, joka lisää työtä ja työpaikkoja, on myös pitkäaikaistyöttömän etu. Jos verrataan hallituksen aikana tapahtuneita toimenpiteitä (Pia Viitasen välihuuto) ja sitä, mitä niiden seurauksena on syntynyt: Meillä on tällä hetkellä työttömyysprosentti alentunut. Meillä on noin 30 000 ihmistä enemmän saanut työtä kuin oli aikaisemmin. Eikö se ole tärkeintä, että ihmiset pääsevät töihin ja ennen kaikkea meidän pitkäaikaistyöttömille alkaa löytyä työpaikkoja? Työnteon kannusteiden lisääminen on myöskin sellainen, joka on pitkän aikajänteen toimenpide. Se ei ole lyhytnäköistä politiikointia, vaan se on pitkäjänteistä rakentamista, jotta työn vastaanottaminen olisi aina kannattavampaa.

16.06 Antti Häkkänen kok: Arvoisa puhemies! Kyllä hieman oudoksun näitä SDP:n puheita tästä eriarvoisuudesta. Ensinnäkin sen takia, että kun katsotaan, mikä on keskeisin tausta, selittävä syy sille, että tässä maassa eriarvoisuus ja huonovointisuus, näköalattomuus kasvaa, niin se on työttömyyden paheneminen, erityisesti pitkäaikaistyöttömyy-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

den paheneminen — työllisyyshän on muuten hieman kohentunut mutta pitkäaikaistyöttömyys pahentunut.

Katsotaan, mitä demarit ovat muualla Euroopassa tehneet: Saksassa Schröderin johtoinen hallitus oli työlinjahallitus — nyt siellä on Euroopan paras työllisyys. Ruotsissa työmarkkinoita on joustavoitettu demarijohtoisesti — nyt siellä on Euroopan yksi parhaita työllisyysasteita. Tanskassa kilpailukykyinen sosiaaliturva kannustaa työn vastaanottamiseen ja on nostanut työllisyysastetta.

Katsokaa, SDP, vähän muualle, miten modernit sosialidemokraattiset liikkeet hoitavat työllisyysasioita.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, sanon tähän väliin, että täällä on teistä edustajista, jotka olette täällä salissa, useimmilla pyydetty puheenvuoro. Paikan päältä näytetään ne käytettävän. Ne käytetään. Ja jos debattiin aihetta, näiden nyt varattujen puheenvuorojen jälkeen vasta debattiin.

16.08 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Lauslahti jo vastasi edustaja Kiljuselle, mutta vastaan minäkin samoilla linjoilla. Kun sanoin, että hallitus pyrkii vähentämään sitä eriarvoisuutta, joka on seurausta työttömyydestä, niin edustaja Kiljunen sosialidemokraattisesti ymmärsi sen niin, että kyse on työttömien etuuksista. Me kokoomuksessa ymmärrämme sen niin, että pyrimme siihen, että nämä työttömät pääsisivät töihin, ja tämä on juuri se meidän työlinjamme, eli pyrimme vähentämään työttömyydestä seuraavaa eriarvoisuutta sillä, että entistä useammalla työttömällä olisi tilaisuus tehdä töitä, emmekä ennen kaikkea sillä, että työttömyysetuuksia pyritäisiin parantamaan.

Edustaja Kontula kertoi, että tulonjaolla on merkitystä koettuun onnellisuuteen, elinkeinoelämän menestykseen ja koko kansantalouden menestykseen. Minä uskon tämän. Mutta Suomen tulonjako on niin tasaista, että ne kielteiset vaikutukset, joita tutkimuksissa saadaan liian suurien tuloerojen vaikutuksista esimerkiksi elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin ja koko kansantalouden kehitykseen, ne riskit tulonjaosta eivät ole Suomen kohdalla ajankohtaisia. Suomi ei ole sellaisten räikeiden — ja sanon, onneksi ei ole sellaisten räikeiden — tuloerojen maa kuin moni muu maa tässä maailmassa.

Kyllä Suomessa tärkeätä on tämän tulonjaon ohella se, että on tuloja, mitä jakaa, ja siksi hallituksen politiikka tähtää nimenomaan kasvun ja työllisyyden edistämiseen, koska vain työllisyyden parantumisen kautta saamme tähän yhteiskuntaan lisää tuloja, mitä jakaa. Kuten monta kertaa olen sanonut: verotus ei viime kädessä turvaa hyvinvointipalveluja. Verotus on vain keino, (Puhemies koputtaa) jolla työllisyyden hedelmiä voidaan ja tuleekin jakaa myös yhteiseksi hyväksi.

16.10 Kalle Jokinen kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä keskustelu on painottunut paljon tulonjakokysymykseen. Se lähtökohta tai se näkökulma, millä tämä budjettiesitys on rakennettu, on nimenomaan se työlinja. Se on se työlinja, (Pia Viitanen: Se työlinja, kun näkyisi, sitä ollaan odotettu!) että saadaan lisättyä työllisyyttä, lisättyä suomalaista työtä. Sen takia tehdään tuloveronkevennyksiä kaikkiin tuloluokkiin, jotta se kannustavuus tekemään lisää työtä, hankkimaan vähän lisäansioita, kehittämään itseään koulutuksella, haakeutumalla vaativampiin tehtäviin, myös palkitaan verotuksen kautta, ja se antaa mahdollisuuksia siihen tulokertymään ja sitä kautta siihen verotulokertymään, jolla nämä hyvinvointipalvelut kustannetaan. Eikä tässä vielä kaikki. Tämän lisäksi budjettiesitys tuo ve-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

ronkevennyksen myös eläkeläisille, ja tällä koko tuloveronkevennysajattelulla haetaan sitä, että saadaan lisättyä suomalaista työtä, saadaan kotimaista kulutusta kasvatettua ja sitä kautta yhteiskunnan pyörät pyörimään.

Mutta tämä progressiokeskustelu on huolestuttavaa. Meillä on tällä hetkellä Suomessa maailman korkeimpia kokonaisveroasteita, ja se ei kerta kaikkiaan enää kestä progression nostamista ilman, että kannustavuus häviää, osaajat pakenevat maasta, ja siihen meillä kerta kaikkiaan ei ole varaa. Eli sen takia on tärkeä huolehtia, että progressio ei enää kasva.

Sitten näitä muutamia hyviä veroratkaisuja ja linjauksia, joita täällä on, esimerkiksi tämä yrittäjien maksuperusteinen alvi, josta on pitkään puhuttu. Nyt se tulee, se asia hoidetaan niin, että pienyrittäjät eivät enää toimi verottajan pankkina, vaan alvi tilitetään silloin, kun se maksu todellisuudessa tulee yrittäjän tilille. Tämä on sitä reilua, oikeudenmukaista veropolitiikkaa, jota tämä hallitus edistää.

Vielä tuosta kotitalousvähennyksestä. Sitä tosiaan käyttävät paljon perheet, joissa on 3—5 henkilöä, (Puhemies koputtaa) sitä käyttävät myös kahden hengen eläkeläispariskunnat paljon, ja silloin sillä ostetaan kotitalous-, hoiva- ja hoitotyötä, joka keventää yhteiskunnan velvoitetta järjestää näitä palveluita.

16.12 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puheenjohtaja! Olen aivan samaa meiltä siitä, mitä tässäkin on puhetta, että kyllä ne uudet työpaikat syntyvät pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, ja on hyvä, että mietitään, miten tuemme niitten työpaikkojen syntymistä entistä enemmän. Täällä on nostettu esiin kotitalousvähennyksen laajentaminen, sillä on varmasti jotain merkitystä, ja myös maksuperusteinen alvi, joka on hyvin tärkeä ja helpottaa pienyritysten kassavirran hallintaa.

Mutta sitten minä haluaisin kysyä, onko tämä yrittäjävähennys sitten kuitenkin paras keino siihen, että saataisiin uusia työpaikkoja ja pienyrittäjät uskaltaisivat palkata uusia työntekijöitä, koska siinähan on se kaikkein suurin kynnyks, kun yrittäjät miettivät, uskaltavatko ottaa sitä ensimmäistä työntekijää. Meillä on yli 170 000 yksinyrittäjää, ja varmasti aika moni heistä on miettinyt, voisiko kenties palkata työntekijän ja saada sitä kautta sekä työllistettyä että sitä omaa toimintaansa laajennettua ja myös tuoda helpotusta omaan jaksamiseensa. Minä haluaisinkin kysyä ministeriltä, oletteko te miettinyt muita vaihtoehtoja kuin tätä yrittäjävähennystä, millä samalla summalla pienyrittäjiin panostamalla saataisiin parempaa vaikuttavuutta siihen, että tulisi uusia työpaikkoja lisää. Oletteko te laskenut, millä tavalla ensimmäisen työntekijän palkkaamisen helpottaminen vaikuttaisi, esimerkiksi vapauttamalla määräajaksi sote-maksuista tai alentamalla niitä merkittävästi, kun palkkaa ensimmäisen työntekijän? Jos se tehtäisiin tällä samalla summalla, niin millaiset ne vaikutukset olisivat, kohdistuisivatko ne paremmin ja toisivatko ne lisää työpaikkoja?

16.14 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa herra puhemies! Olemme varmaan kaikki yhtä mieltä siitä, että ensinnäkin työllisyyttä pitää vahvistaa, ja me tiedämme kaikki myös sen, että nämä uudet työpaikat syntyvät nimenomaan tänne pk-yrityspuolelle, pk-sektorille, ja meidän pitää tehdä kaikkemme, että työllisyys siltä osin myös vahvistuu. Sosialidemokraatit ovat esittäneet, kuten täällä on todettu, että ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen tulisi verohelpotuksia, alvin alarajaa tulitisiin nostamaan 30 000:een, mikä sitä kautta tukisi työllisyyttä ja tukisi nimenomaan pk-yrittäjyyttä.

Olen myös Ben Zyskowiczin kanssa tasan tarkkaan samaa mieltä siitä, että on tärkeätä, että jokainen työtön pääsee työhön, kuten hän itse totesi. Mutta nyt ongelmana on se, että

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

tämä hallituksen linja ei toimi siten, että jokainen työtön pääsee työhön. Meillä on tällä hetkellä arvioitu, että meillä on noin 70 000—80 000 nuorta, jotka hakevat omaa paikkaansa elämään, joilla ei ole vielä edellytyksiä lähteä suoraan työmarkkinoille, jotka hakevat esimerkiksi koulutuspaikkaa tai omaan elämäänsä suuntaa. Meillä on pitkäaikaistyöttömiä, joilla saattaa olla, että heillä ei ole ammatillista koulutuspohjaa tai heillä on jonkunlainen ammatillinen koulutuspohja mutta syystä tai toisesta he eivät työllisty yrityksiin ja yritykset eivät heitä huoli, minkä takia esimerkiksi meidän järjestöme sekä meidän työpajamme ovat olleet erittäin hyviä työllistäjiä näille ihmisille. Sen takia on todella harmillista, että hallitus on nyt leikkaamassa näitten ihmisten työllisyysmahdollisuuksia leikkaamalla järjestöjen palkkatukea sekä vaikeuttamalla kunnallisten työpajojen toimintaedellytyksiä. Sen takia siitä ajatuksesta, mitä Ben Zyskowicz omassa puheenvuorossaan totesi, olemme tasan tarkkaan samaa mieltä, että jokainen työtön pääsee työhön. Toivon, että tällä linjalla myös hallituskin toimisi. (Ben Zyskowicz: Ainakin suunta on nyt oikea!)

16.16 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Minä toivoisin, että jokainen, joka työlinjaa kannattaa, googlaisi sillä omalla pädillään tuloerot ja talouskasvun. Heti ensimmäiseksi ruudulle pläjähtää IMF:n, OECD:n, Etlan raportteja siitä, miten tuloerot vaikuttavat suoraan talouskasvuun ja miten Suomessa tuloerojen kasvu on leikannut jopa kymmenen kymmenen talouskasvusta, jopa kymmenen kymmenen. Tämä tarkoittaa joko sitä, että me emme ole saaneet työpaikkoja, joita olisi tarvittu, tai sitä, että me olemme saaneet tosi paljon surkeampia työpaikkoja kuin me olisimme voineet saada erilaisella tulonjakopolitiikalla. Tästä syystä työlinja ei ole mikään vaihtoehto tuloerokeskustelulle vaan työlinjalla, mikäli sillä tarkoitetaan parempia työpaikkoja ja enemmän työpaikkoja, on vankka kohtalonyhteys siihen, millaisia tuloeroja me omalla toiminnallamme tässä salissa pyrimme ylläpitämään. Tästä syystä minä katson, että hallitus toimii myös omien tavoitteittensa vastaisesti silloin, kun se suhtautuu niin huolettomasti kuin se suhtautuu kysymyksiin tuloeroista.

16.18 Antti Häkkänen kok: Arvoisa puhemies! Täytyy ihan ensimmäisenä kommentoida tätä vasemmiston puolelta tullutta esitystä siitä, ovatko kaikki tuloerot täysin tuomittavia. Ei voida sellaista mallia tehdä, että kaikki... (Anna Kontula: Eihän kukaan ole semmoisesta puhunut!) — Niin, mutta tästä saa sen käsityksen, että jos joku tienaa enemmän, siitä syntyy merkittäviä taloudellisia ongelmia. — Suomessa on pienet tuloerot. Tuloerojen tasaamiseen pitää kiinnittää huomiota, mutta samaan aikaan täytyy muistaa se, että me emme voi ryhtyä mihinkään tämmöiseen Neuvostoliiton malliin, jossa ryhdytään tasaamaan kaikkia tuloja tai riskinotosta estämään esimerkiksi jonkun yrittäjän saamia voittoja. Tämä on ihan talouden normaali logiikka.

Mutta sitten, mitä vihreät täällä ovat esittäneet tästä pro market -kysymyksestä, onko hallitus markkinamyönteinen, tämä on melkein yhtä hassu ajatus kuin joku demareitten velkapiirakka. Katsokaa nyt itseänne. Oppositio on haukkunut markkinamekanismin hyödyntämisestä tätä hallitusta historiallisen markkinamyönteiseksi, ja sen jälkeen tullaan sanomaan, ettei muka olla markkinamyönteisiä. Miettikää vihreissäkin vähän uudestaan tuo slogan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä edustaja Viitanen ja sitten ministerille vielä minuutti paikan päältä.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

16.19 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Sehän tässä nyt onkin, että kun täällä puhutaan työlinjasta, niin tähän mennessä me emme ole nähneet hallitukselta sitä työlinjaa, korkeintaan halpatyölinjan. Tässä on vuosi kökötelty ja odoteltu, eikä todellisia työllisyystoimia ole näkynyt. Että kello käy, Hakulista ei näy. (Ben Zyskowicz: Kovasti niitä työpaikkoja on kuitenkin syntynyt!) Ja se suurin vastaus työllisyystoimeksi hallituksen tässä budjettiriihessä oli, että jatkovalmistelu. Koko kesä puhuttiin siitä, että nyt tullaan täysillä työllisyyden puolesta, ja sitten oli aikamoinen pettymys, kun se isoin työllisyystoimi oli, että jatkovalmistelu, (Ben Zyskowicz: Katsokaa lukuja!) jolla kokoomus ainakin tähtää nähtävästi lähinnä työttömien ihmisten toimeentulon nipistykseen edelleen. (Ben Zyskowicz: Katsokaa työttömyys- ja työllisyyslukuja!) Eli työlinjaa en ole löytänyt tästä kirjasta. Sitten kun löydän, olen tyytyväinen, koska vain sillä pystymme menemään eteenpäin, siitä olemme täsmälleen samaa mieltä.

Leikkaukset ovat tuhoisia, ne osaltaan heikentävät työllisyyttä, heikentävät talouskasvua, ja tätä menoa, jos arvovalinnat pysyvät tällaisina, puhemies, me olemme siinä tilanteessa, mihin te, ministeri Orpo, viittasitte, että ensi keväänä sitten huomataan, että oho, rahaa ei olekaan ja Emu-alijäämä painaa niskaan ja sitten onkin ykskaks leikattava. Tästä varoitin ja toivon, että tämä uhkakuva ei toteudu. Mutta hyvältä tämä ei näytä.

Kuka väittää, että esimerkiksi sillä, että se hyvätuloinen apteekkari saa 25 000 euron lahjan, tehdään työpaikkoja? No, Kankaanniemi väitti, sen kuulimme, mutta aika moni muu asiantuntija voi olla toista mieltä. Tai kuka sanoo, että sillä, että miljoonaperinnön saajan verotusta kevennetään, luodaan työpaikkoja? Tai, puhemies, kyllä minä ymmärrän, että kotitalousvähennystä rukataan, mutta tietenkin se hallituksen malli on näpertelyä siihen nähden, mitä SDP esittää ohelle. Me esitämme, että kotitalousvähennys ulotettaisiin myös kerrostaloihin, mikä tarkoittaisi sitä, että siinä tilanteessa voisi aidosti työllistää ja samaan aikaan korjata esimerkiksi (Puhemies koputtaa) ihmisten koteja lähiöissä. (Puhemies koputtaa)

Puhemies! Tulenko jatkamaan?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt myönnän ministerille tähän siten 2 minuutin puheenvuoron.

Mutta ymmärsin, että minulla on varsinainen puheenvuoro.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Viitanen voi tulla tänne pönttöön jatkamaan.

Minä ihan lyhyesti jatkan, koska haluan...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pelisäännöistä pidetään suurin piirtein kiinni. (Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Niin, puhemies, vain sen verran tulinkin tänne jatkamaan, että halusin vielä, kun ministeri seuraavaksi saa puheenvuoron, edelleen kysyä vastausta tähän meidän eläkkeensaajia koskevaan kysymykseen. Miten voi olla mahdollista, että valtaosalla eläkkeensaajista ostovoima tippuu? Minusta tämä olisi hyvin tärkeä kysymys, johon tulisi kaiken kaikkiaan saada vastaus.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Ja sitten minä vain haluan kiteyttää tämän, että olemmehan me usein tässä sitä huolta kantaneet, että tällä menolla, näillä arvovalinnoilla käy niin, että ihmisiltä, pienituloisilta, työttömiltä, ei leikata siksi, että velkaa otettaisiin vähemmän, vaan tosiasiaa käy niin, että ilmeisesti näitä leikkauksia tehdään siksi, että on varaa enemmän sitten hyväosaisten veroja keventää. Ja tästä arvovalinnasta me olemme olleet hallituksen kanssa eri mieltä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri, 2 minuuttia paikan päältä.

16.22 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kaiken tämän ankeuden ja synkkyyden jälkeen täytyy sanoa, että se työlinja näkyy jo siinä, että hallituksen kauden aikana työpaikkojen määrä on kääntynyt nousuun, työttömyyden kasvu on taittunut, työtuntien määrä kansantaloudessa on lisääntynyt merkittävästi, verotulot ovat läheneet positiiviseen suuntaan. Eli tässä näkyy hallituksen työlinja, ja me teemme uusia keinoja, ja niitä löytyy myöskin sieltä budjettikirjasta, varmasti sieltä sitten syksyn opiskelulla löytyy.

Mutta tähän kysymykseen näistä tuloeroista edustaja Kontulalle: Minun tietojeni mukaan Suomessa tuloerot eivät ole merkittävästi kasvaneet 2007-vuoden jälkeen, eikä ole näköpiirissä nyt tässä suurempaa muutosta. Se kylläkin johtuu siitä, että meidän talouskasvumme on ollut heikkoa ja talouskasvu yleensä tuppaa suurentamaan näitä tuloeroja. Mutta toisaalta kyllä sen tiedän taustalla, että kun meillä on korkea työttömyys, niin meillä on eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Mitä korkeampi työttömyys, sitä enemmän on sitä, ja siksi taas jälleen kerran palaan työllisyyteen, koska minusta se suurin yhteiskunnallinen ongelma, eli syrjäytyminen, eriarvoisuus, mahdollisuuksien tasa-arvon mureneminen, johtuu korkeasta työttömyydestä. Siksi hallituksella on tämä työlinja, ja me teemme aidosti paljon uusia toimenpiteitä tässä.

Ja edustaja Viitanen: Kyllä meidän kuuluu valmistella myöskin lisää. Minä olen rehellisesti sanonut täällä, että nämä eivät vielä riitä, me valmistelemme lisää. Mikä ihmeen synti siinä on? Luultavasti te arvostelisitte täällä meitä siitä, jos me olisimme tuoneet tänne vielä raakile-esityksiä. Me valmistelemme kunnolla ja tuomme ne tänne sitten, kun ne ovat valmiina. Nyt budjettikirjassa ja meidän ratkaisuisammme (Pia Viitanen: Tässä on ollut vuosi aikaa valmistella!) on jo lukuisia esityksiä työllisyyden parantamiseksi. Niistä yksi keskeinen on tänään täällä keskeisenä keskustelunaiheena oleva työn verotuksen alentaminen, jota pidän työllisyystekona ja oikeudenmukaisesti rakennettuna.

16.24 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Kun vielä katsotaan vähän taaksepäin tässä lähtökohdaksi: Mitä eläkeläisiin tulee, muistan tavattoman hyvin, että 15 vuotta sitten — edustaja Viitanenkin oli täällä silloin — tehtiin myös veroratkaisuja, ja te annoitte veronkevennyksiä hyvätuloisille veronmaksajille, kun te alensitte myös kaikkein suurituloisimpien verotusta. (Pia Viitanen: Välihuuto) Se on pohjana meillä edelleen teidän tekojenne jäljiltä. Sitten te veitte voimaan taitetun indeksin, joka on tähän päivään mennessä vienyt miljardeja eläkeläisiltä. (Riitta Myller: Miksi ette korjaa sitä nyt kun olette hallituksessa?) Edelleen te poistitte pienituloisilta ansioeläkkeensaajilta kansaneläkkeen pohjao-
san. Siitäkin nämä pienituloiset, entiset kaupan myyjät ja monet muut, ovat menettäneet (Riitta Myllerin välihuuto) satoja miljoonia, ehkä jopa useita miljardeja näiden 15 vuoden aikana. Nämä ovat teidän lahjojanne. (Välihuutoja) Sitten kun edustaja Heinäluomasta tuli valtiovarainministeri, hän ensimmäisenä asiana eduskunnalle esitteli varallisuusveron

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

poistamisen kokonaan. Siitä on tullut suurimmille varallisuusveron silloisille maksajille miljardin suuruinen voitto jo tähän mennessä, koska se oli kymmeniä miljoonia vuotta kohti ja aikaa on kulunut merkittävästi. Eli tällä tavalla teidän veropolitiikkaanne on toiminut.

Viime vaalikaudella — edustaja Viitanen, kuunnelkaa (Pia Viitanen: Kuuntelen mutta ihmettelen!) — todellakin te jatkoitte sitä varallisuusverohenkistä linjaa, eli yhteisöveroa pudotettiin kaiken kaikkiaan 6 prosenttiyksiköllä eli noin 25 prosenttia. Se johti siihen, että osingot nousivat todella historiallisiin lukuihin: 11:tä miljardia maksettiin nyt osinkoja. Voi olla, että sillä oli positiivisia vaikutuksia työpaikkoihin, mutta ei niitä näkynyt kuitenkaan viime kaudella. Tästä huolimatta tuli 100 000 uutta työtöntä. Eli yhteisöveron alennus — perussuomalaiset olisi halunnut alentaa 2,5 prosenttiyksikköä, kun te halusitte alentaa 4,5 prosenttiyksikköä silloin viimeisessä vaiheessa — kasvatti osinkoja todella rajusti, ja niistä suuri osa meni amerikkalaisille eläkeyhtiöille puhtaana käteen.

Nyt te haukutte yrittäjävähennystä, mutta se jää kuitenkin suomalaiselle pienyrittäjälle jok'ainut euro, mitä siitä hyötyä tulee. Minä väitän, että sellaisella apteekkarilla tai insinööritoimistolla tai asianajotoimistolla, jolla on suuret tulot, on myös paljon töitä, ja kun se tekee niitä töitä ja saa veronkevennyksen, niin se työllistää enemmän, lisää. Se on aivan selvä. Ei suuriin tuloihin pääse, eikä siis suureen veronalennukseen, ellei ole työntekijöitä ja isolla yritys. Eli tätä kautta uskon, että työpaikkoja tulee apteekkeihin. Apteekkariliiton sivuilta voitte katsoa: 131 farmaseuttia on työttömänä. On hienoa, jos he saavat työpaikan tämän alennuksen kautta. Samaten suunnittelutoimistoissa ja monessa muussa. Näistä osa on sellaisia, että ne eivät saaneet tätä yhtiöille tullutta yhteisöveron alennusta, mutta nyt ne saavat oikeudenmukaisen kohtelun tätä kautta. Apteekit eivät tosiaan ole osakeyhtiöitä, koska se apteekkilupa on aina luonnollisella henkilöllä, mutta ei tämä ole niin mustavalkoinen. Yrittäjävähennyksellä parannetaan työllisyyttä.

Täällä on sitten nostettu — edustaja Kontula vai kuka, useampikin — tämä ensimmäisen työntekijän tuen malli. Siitä on puhuttu niin kauan kuin minä eduskunnassa olen ollut eli pian 30 vuotta, eivätkä sitä ole sosialidemokraatit toteuttaneet eikä kukaan mukaan. Sen toteuttamisessa on ilmeisesti vähän kilpailullisiakin ongelmia.

Joo, sitten vielä: Viime kaudella todellakin elettiin sosialidemokraattien mallin mukaan. Julkinen velka kasvoi yli 9 miljardia vuodessa. Verotus kiristyi, ja siitä huolimatta työttömiä tuli 100 000 lisää ja bruttokansantuote putosi kolmena vuonna peräkkäin. (Pia Viitanen välihuuto) Tätäkö te haluatte edelleen jatkaa, että velkaa ja kovia veroja, ja sitä kautta talouden pysäyttämistä? (Anna Kontulan välihuuto) Hallituksen linja, että pannaan työ edelle, tuottaa nyt tulosta, ja tällä hetkellä jo nähdään, että uusia työpaikkoja on syntynyt, työttömyys alenee, bkt kasvaa, kun teidän aikanaan se aleni. Vuonna 13 taisi 1,2 prosenttia bkt alentua, nyt se sentään kasvaa saman verran, eli muutos on todella selkeästi tapahtunut.

Tämä verotus on kokonaisuus ja sitä pitää tarkastella sen mukaan. Esimerkiksi tämä 450 miljoonan euron työtulovähennys tulee pieni- ja keskituloisille. Se on äärettömän tärkeä ja otettava huomioon sitten sen 30 miljoonan lisäksi, mistä täällä on ollut paljon puhetta.

On toki monia asioita, joihin mekin haluaisimme vielä parannusta ja muutosta, ja niiden aika tulee, kun saadaan talous kuntoon. Olen ihan varma, että me lisäämme tutkimukseen ja koulutukseen rahaa heti kun on mahdollista, kun meillä on sitä rahaa. Toisaalta esimerkiksi työpajat ja vastaavat toiminnot ovat (Pia Viitanen välihuuto) varmasti kärkilistalla silloin kun on meillä varaa lisätä taas panostuksia, mutta ei siihen, että pidetään keinotekoi-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

sesti yllä sellaista valheellista politiikkaa, mikä viime kaudella oli, että työttömyys kasvoi, velat nousivat ja verotus kiristyi. Se tappaa loputkin työpaikat.

16.31 Riitta Myller sd: Arvoisa puhemies! Tuosta edellisestä puheenvuorosta kuului se — erityisesti siellä puheen alkupuolella — että faktat ovat hakusessa muuallakin kuin Yhdysvaltojen presidentinvaaleissa.

Mutta, hyvä puhemies, täällä on puhuttu työlinjasta. Se ei kuitenkaan ole uskottava. Työttömille tarjotaan keppiä ja ajatellaan, että sillä tavalla työtä saadaan työttömille, että työttömyysturvaa leikataan.

Toinen, mikä ei lisää tätä uskottavuutta, on se, että koulutuksesta, tuotekehityksestä, innovaatioista leikataan. Meillä ei Suomessa kuitenkaan ole mitään muuta mahdollisuutta nostaa työllisyysastetta, saada lisää työpaikkoja kuin löytää sellaista tekemistä, sellaisia vientituotteita, joilla on aitoa kysyntää maailmalla. Ja tämä ei synny millään muulla tavalla kuin osaamisen kehittämisellä. Ja kun me olemme tässä tilanteessa, että talous ei kasva, ja se on tähän saakka kasvanut kotimaisen kulutuksen voimasta, niin nyt ei missään tapauksessa pitäisi tehdä niin, että sitä ostovoimaa, joka pyörittää meidän taloutta tällä hetkellä, leikataan. Ja sitä leikataan nimenomaan, kun pienituloisille ei anneta samoja verohelpotuksia tai pienituloiset saavat pienemmät verohelpotukset kuin suurituloiset. Täällä on jo moneneen kertaan tullut esille se, että nimenomaan pienituloisen taskussa se euro menee sinne kaupan kassan kautta, ja se on se, joka meille lisää varmasti niitä työpaikkoja. (Toimi Kaanniemi: Entäs varallisuusvero?)

16.33 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! En ihan ymmärrä näitä meidän vasemman puolen puheenvuoroja.

Ensinnäkin, ostovoimaa vahvistetaan siltä osin, jos ajatellaan käsillä olevaa hallituksen esitystä, sehan alentaa verotusta eli vahvistaa ostovoimaa.

Toinen kysymys liittyy meidän työttömiin: Eikö työttömän etu ole se, että on työtä? Eikö sen fokuksen pitäisi siellä vasemmalla puolella olla juuri siinä, (Välihuutoja vasemmalta) millä me saamme niille meidän työttömille lisää työtä? Hallitus on valinnut työlinjan, ja se näkyy jo tuloksina. Ja kaikissa toimenpiteissä, joita tehdään, tarkastellaan pitkälti, mikä on niiden työllisyysvaikutus, kuten tämänkin hallituksen esityksen työllisyysvaikutukset ovat positiivisia.

Ja palaan vielä tulonjakokysymyksiin. Hallituksen esitys numero 135, jossa on useampia toimenpiteitä: kun katsotaan Gini-vaikutusta, niin se on plus miinus nolla. (Pia Viitanen: Miksi sen täytyy olla plus miinus nolla?)

16.34 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Orpo, olette aivan oikeassa siinä, että tuloerot eivät ole merkittävästi kasvaneet vuoden 2007 jälkeen. Tämä ei suinkaan ole sattumaa. Siihen vaikuttaa talouden kansainväliset suhdanteet mutta myös se politiikka, jota Suomessa on tehty. Vielä pari hallitusta sitten — hallituksessa, jossa kokoomuskin oli — oli rutiinia tarkistaa kaikkien isojen poliittisten linjausten Gini-kerroin ennen kuin tehtiin mitään, ennen kuin mitään asiaa lyötiin lopullisesti lukkoon. Tätä vasten olin aika järkyttynyt, kun minulle tuli viime viikolla semmoinen käsitys, että pääministeri ei aivan varmasti edes tiennyt, mitä ne tulonjakovaikutukset olivat, ja ainakaan sellaisia ei ollut budjetista tehty.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Minä en usko, että tämän budjetin tulonjakovaikutuksia pystytään sillä 30 miljoonalla muuttamaan. Niin isosta muutoksesta on kysymys. Käsitykseni on, että nyt me olemme menossa huonompaan suuntaan, ja sen takia puhun tulonjakovaikutuksista nimenomaan tässä kohtaa.

Edustaja Häkkänen, minä puhun porvarillisen taloustieteen tuoreista tuloksista. Osoitan lähteet, joista ne ovat kaikkien tarkastettavissa. Te vastaatte puhumalla Neuvostoliitosta ja siitä, kuinka tämä linja johtaisi neuvostoliittolaisiin ratkaisuihin. Minun mielestäni tämä on enemmänkin noloa kuin kunnollinen osoitus siitä taloustieteen osaamisesta, jolla kokoomus noin yleensä on halunnut profiloitua.

16.36 Antti Häkkänen kok: Arvoisa puhemies! Nyt taisi mennä vähän liioittelun puolelle myös siellä puolella. Kritisoin silloin aikaisemmin sitä teidän puhettanne, edustaja Kontula, siitä, että annoitte ymmärtää, että jos on vähänkään tuloeroja, tämä on taloudelle toitaaliselta haitallista. (Anna Kontula: En!) On täysin selvä — IMF:n, OECD:n, muiden tutkimusten mukaan — että niissä maissa, joissa tuloerot alkavat kärjistyään, kasvavat voimakkaasti, tämä on haitallista pitkällä aikavälillä talouden kehitykselle, työllisyyden kehitykselle. Mutta Suomessa onkin nimenomaan panostettava siihen työlinjaan: kaikki pysyvät mukana, jokainen osallistetaan työelämään, pitkäaikaistyöttömyys kitketään, (Riitta Myller: Hämäräpuhetta!) jopa kovilla toimenpiteillä, jotta ihmiset eivät syrjäydy, putoa kelkasta pois ja pääsevät tulokehitykseen myös tätä kautta mukaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tässä on nyt muutama puheenvuoro, jotka ovat tällaisia lyhyisiä puheenvuoroja, ja jos sen jälkeen vielä on aihetta debattiin, jatketaan debatilla sitten tai näillä lyhyisillä paikalta pidettävillä puheenvuoroilla. — Edustaja Jokinen seuraavana.

16.37 Kalle Jokinen kok: Arvoisa herra puhemies! Täällä on puhuttu nyt paljon tästä Suomen tulonjakokysymyksestä, ja kun katsotaan Euroopan tasolla, EU-maiden vertailua, niin tulonjako Suomessa on EU-maiden viidenneksi tasaisin. Eli EU-maiden viidenneksi tasaisin on tulonjako Suomessa. (Riitta Myller: Siinähan on parannettavaa!) Ja sitten köyhyys- ja syrjäytymisriskiä kun katsotaan EU-maiden tasolla, niin se on Suomessa kolmanneksi alhaisin. Eli ei tätä kysymystä pidä paisutella. Totta kai, ei pidä myöskään vähätellä sitä tulonjakokysymystä, mutta ei sitä pidä paisutellakaan tästä EU-vertailun näkökulmasta.

Toisaalta sitten pitää miettiä, mikä vaikuttaa siihen, että niillä pienillä tuloilla on vaikea tulla toimeen, ja silloin tullaan myös siihen työn hintaan — suomalaisen työn kilpailukykyyn, joka nostaa tuotteiden ja palveluiden hintaa — ja siihen ongelmaan meidän pitää pureutua ja hakea sitä kautta myös pienituloiselle ihmiselle mahdollisuuksia pärjätä arjessa.

Mutta tämä tulonjakokysymys ei mielestäni ole se olennainen asia tässä.

No, sitten tämä sama retoriikka jatkuu SDP:n taholta, se, että nyt hallitus tarjoaa työttömille keppiä ja kylmää, kovaa kyytiä. Minä olen sanonut aiemminkin sen, että työttömällä ihmisellä ja työttömän ihmisen perheellä tulee keppiä joka päivä ja kylmää kyytiä, kun niillä pienillä tuloilla koetetaan pärjätä siellä arjessa. Se on sitä keppiä, jota he tällä hetkellä saavat, ja sen vuoksi hallitus on valinnut tämän työlinjan ja sen, että lähdetään kehittämään niitä työllisyystoimia, (Eero Heinäluoma: Hallitus on valinnut halpatyölinjan!) esi-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

merkiksi työttömän palveluntarpeen arviointi kolmen kuukauden välein, haetaan sitä polkua, mikä on se mahdollisuus löytää se polku työttömälle sinne työelämään ja kannustavuus sinne. Tähän hallitus on asettanut kannustinloukkutyöryhmän, joka tutkii myös niitä kannustinloukkuja, jotta voitaisiin (Puhemies koputtaa) yhdistää esimerkiksi sosiaaliturva- ja palkkatuloja ja sitä kautta löytää se polku työelämään.

16.39 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Toistan: kun se työlinja nyt löytyisikin täältä budjettikirjasta, mutta kun ainoa, mitä löytyy, on se halpatyölinja. Ja myös se, että työtön joutuu joka päivä taistelemaan niukalla toimeentulolla, ei tuo kyllä yhtäkään työpaikkaa lisää, se, että edelleen näiltä heikompiosaisilta, pienituloisilta ihmisiltä leikataan, kuten kokoomus haluaa. (Kalle Jokinen: Ei, ei, ei, ei!) Mutta kuten sanottu, puhemies, kokoomukselle sopii tämä arvovalinta, jossa eriarvoistetaan. Siinä minulla on vieläkin nielemistä kieltämättä, puhemies, kun hämmästelen sitä intoa, millä perussuomalaiset ovat puolustelleet tätä eriarvoistavaa, suurituloisia suosivaa politiikkaa. Minä vähän mietin, puhemies, olisiko niin, että perussuomalaisilla on hivenen huono omatunto tässä, koska Toimi Kankaanniemi omassa puheenvuorossaan käytti koko puheenvuoron vain ja ainoastaan SDP:n moittimiseen. Jos te edes yhden kymmenesosan tästä aktiivisesta tarmokkuudestanne käyttäisitte sen miettimiseen, miten työttömälle töitä, (Eero Heinäluoma: Köyhien auttamiseen!) — köyhien auttamiseen — miten nämä julmat leikkaukset voitaisiin perua, niin se auttaisi ehkä vähän. Toimisitte sillä tarmolla hallituksessa, teillä on valtikka nyt, te voitte tehdä politiikkaa. Jos edes kymmenesosan siitä tarmosta, millä nyt meitä moititte, käyttäisitte tähän, niin luulen, että maailma voisi olla vähän parempi ja lähempänä niitä lupauksia, mitä vaalien alla annoitte eläkkeensaajille. (Eero Heinäluoma: Tuhat euroa veropaaksi!) Voimme mennä keskustelemaan sinne Keski-Suomen torille — niin kuin joskus lupasitte meidät kutsua sinne — että mitä sanoo eläkkeensaaja nyt sitten, kun ostovoimaa tosiasiallisesti leikataan. Mitä sanoo työtön, mitä sanoo työmies tai työnainen siitä, että tämmöiset palkkaleikkaukset ovat tuntuneet olevan, perussuomalaiset, teidän ainoa ratkaisunne tähän asiaan? Tässä mennään näillä arvovalinnoilla, kokoomuksen ymmärrän mutta todella perussuomalaisia oikein en ja en myöskään sitä, että keskusta on niin kauas siitä Alkiosta päässyt vieraantumaan.

16.41 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen, teiltä jää nyt puolet sanomatta, kun te ette koskaan kerro, miten te olisitte tehnyt ne 3 miljardin leikkaukset, mitkä Antti Rinne julisti 20. päivänä maaliskuuta 2015 eli kuukausi ennen eduskuntavaaleja. Rinne sanoi, että sosialidemokraatit leikkaavat 3 miljardia ja kiristävät verotusta miljardilla. Te olette kokonaan unohtaneet nämä ettekä kerro missään. (Pia Viitanen: Kertokaa omista ratkaisuistanne!) Joka paikkaan vain lisää ja lisää. Ei tällä verotuksen kiristämislinjalla luoda työpaikkoja Suomeen.

Me voimme miettiä verotuksen painopisteitä ja koko ajan mietitään, mutta kokonaisveroasteen nostaminen ei ole se tie. Se nähtiin viime kaudella. Teidän politiikallanne tuhoutui työpaikkoja 100 000, (Eero Heinäluoma: Se oli kokoomuksen politiikkaa se!) kun otitte valtavasti velkaa ja kiristitte veroja. Ei ollut tulosta. (Sosialidemokraattien ryhmästä: Taloutta tasapainotettiin enemmän kuin tällä kaudella!) Nyt velkaantuminen, julkinen velka vähenee hyvin merkittävästi. Te olette täysin väärässä siinä, kun te puhutte valtionvelasta. Kaikkialla katsellaan julkista velkaa, ja siihen pitää ottaa silloin kunnat muun muassa mukaan.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Sitten korostan sitä, että hallitusohjelma on kokonaisuus. Siinä on nämä toimenpiteet, mitä tekin vaaditte kyllä, mutta olette unohtaneet etupainotteiset leikkaus- ja säästötoimenpiteet. Hallitus on ne tehnyt. Enää ei tule uusia leikkauksia tämän syksyn jälkeen. Sitten siellä on työ- ja yrittäjyyspaketti, jossa kiky-sopimus on erittäin arvokas tänään. Hienoa, että kuulumme Rinteeltä, että sosialidemokraatit ovat sen takana. (Eero Heinäluoma: Se on vuoden vanha uutinen!) Siihen on sitten veroratkaisu kytkettynä. Tämä etenee. Sitten rakenneuudistukset, eläke, sote ja muut vastaavat etenevät (Puhemies koputtaa) ja näin. Parasta sosiaaliturvaa on työ, ja sitä hallitus luo. Se on aivan eri linja kuin teillä oli, mutta tämä on (Puhemies koputtaa) oikea linja nyt.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt vielä edustajat Kontula, Häkkänen ja Mikkonen, ja sen jälkeen sovittiin, että ministerille 2 minuutin puheenvuoro.

16.43 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Edustaja Häkkänen, OECD arvioi reilun puolentoista vuoden takaisessa raportissaan tuloerojen syöneen Suomen talouskasvusta lähes 9 prosenttiyksikköä. On ihan naurettavaa väittää, ettei tällä olisi mitään työllisyysvaikutuksia. Kun tiedetään, että se tuloerojen kasvu oli pitkälti 90-luvun alussa tehtyjen poliittisten päätösten ja sitten sille pikkuisen vauhtia antaneiden myöhempien poliittisten päätösten seurauksena, niin kyllähän me tässä talossa voimme sentään jonkin verran vaikuttaa siihen, mikä on meidän kasvumme, mikä on meidän työllisyytemme. Tämä on ihan oleellinen osa mitä tahansa järkevästi perusteltavissa olevaa työlinjaa. Järjestö korostaa lisäksi, että tuloeroihin puuttuminen verotuksella ja tulonsiirroilla ei häiritse talouskasvua, mikäli toimet on hyvin suunniteltu ja toteutettu. Sillä tuskin on tarkoitettu nyt meillä käsillä olevia hallituksen valintoja. (Toimi Kankaanniemen välihuuto)

16.44 Antti Häkkänen kok: Arvoisa puhemies! Se, joka väittää, että Suomessa ei tuloeroihin puututtaisi, ei ihan välttämättä ole katsonut, miten meidän verotuksemme rakentuu. Meillä on erittäin kireä progressiivinen verotus, (Anna Kontula: Eduskunnan tietopalvelu on sen laskenut!) joka todellakin puuttuu tuloeroihin.

Tässä muutaman asian listasin, kun SDP täällä koko aika esittää, että missä ovat työllisyystoimet. Tässä SDP:n tässä ja nyt -hokemassa, jota on kuultu nyt vuoden ajan, on vähän samanlaiset ongelmat kuin Schröderin hallituksella aikanaan, että Schröder teki sinänsä oikeita toimenpiteitä mutta kenttäväki vaati, että niitten toimien pitää näkyä samana päivänä. Schröder sai kenkää. Näissä työllisyystoimissakin pitää malttaa myös vähän aikaa odottaa.

Muutamia toimenpiteitä, mitä on menossa: Velkaantumisen taittamiseksi muun muassa veronkorotuksia vältetään, mikä on isossa kuvassa tärkeä. Merkittäviä työ- ja eläketulon veronkevennyksiä tehdään, kilpailukyky sopimus lisää yritysten kilpailukykyä, kotitalousvähennys, liikenneinfraa edistetään, perusväylänpitoon tulee 600 miljoonaa, yrittäjävähenys, pienyrittäjiä helpottava maksuperusteinen alv, vientirahoituksen merkittävä kasvattaminen, yritystoiminnan sääntelyn purkaminen muun muassa kauppajen aukioloaikoja vapauttamalla, liikennekaaren merkittävä paketti menee eteenpäin, yritysten sukupolvenvaihdoksia helpotetaan, metsälahjavähennyksellä lisätään puun käyttöä ja sitä kautta teollisuuden edellytyksiä toimia Suomessa, työttömyysturvan käyttöä starttirahana mahdollistetaan, koeaikoja pidennetään, määräaikaisten sopimusten tekemistä helpotetaan, takaisinottovelvollisuutta kevennetään ja monta muuta työllisyyttä lisäävää toimenpidettä,

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

jota en ehdi tässä 2 minuutissa edes sanomaan. Meillä on joukko työllisyyttä lisääviä toimenpiteitä. Tutustukaa niihin, niin käydään sen jälkeen keskustelua.

16.46 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Olisin vielä toistanut tämän kysymyksen liittyen tähän yrittäjävähennykseen, kun en saanut ministeriltä siihen vastausta. Elikkä kun me tiedämme, että näinä niukkoina aikoina rahaa on vähän, niin on tietysti äärimmäisen tärkeää, että se raha, mikä käytetään esimerkiksi erilaisiin vähennyksiin, kohdistuisi silloin fiksusti ja sillä saataisiin lisää niitä työpaikkoja. 128 miljoonaa euroa on siis tämä yrittäjävähennyksen suuruus, ja kysyin sitä, onko hallituksessa arvioitu, onko tämä nyt se tehokkain tapa siihen, että pieniin yrityksiin saadaan uusia työpaikkoja, vai olisiko ollut fiksumpaa kohdistaa se jollain toisella tavalla, esimerkiksi tämän ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen liittyvään määräaikaiseen vapautukseen näistä sotumaksuista tai niitten sotumaksujen prosentuaaliseen alennukseen jollain tavalla. Tähän olisin halunnut kuulla vastauksen: onko arvioitu, että tämä on nyt se kaikkein tehokkain tapa, varsinkin kun me olemme nyt kuulleet sen, miten se kohdistuu ennen kaikkea sinne kaikkein suurituloisimpiin yrittäjiin ja yrityksiin eikä niihin pienituloisimpiin yksinyrittäjiin, jotka ehkä haluaisivat palkata lisää työntekijöitä?

Sitten minä kyllä tästä eriarvoisuudesta sen haluan sanoa, että kyllä minusta on valitettavaa, jos todella — kun todellakin — nyt on näin, että ilmeisesti näissä hallituksen suurissa päätöksissä ei ole tehty vaikutusarvioita riittävästi. Tämä Gini-kerroinhan on kyllä semmoinen hyvin helppo ja kelpokäyttöinen tapa siihen. On erittäin valitettavaa, jos me tuloeroja kasvattamalla joudumme tilanteeseen, niin kuin nyt, kun näitä etuuksien indeksileikkauksia tehdään, että kaikista heikoimmassa asemassa olevien tilanne vaikeutuu entistään.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ministeri, paikan päältä 2 minuuttia.

16.48 Valtiovarainministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Se on valitettava totuus, että silloin kun julkisesta taloudesta joudutaan leikkaamaan, niin leikataan kaikkein suurimmilta momenteilta, joista ne rahat saadaan kokoon, ja ne osuvat silloin palveluihin ja tulonsiirtoihin. Tämä on erittäin valitettavaa. Silloin ne, jotka eniten tulonsiirtoja ja palveluita käyttävät, kärsivät eniten. Siksi siis jälleen kerran — minä toistan itseäni varmaan täällä koko syksyn — taas työllisyys. Ei ole mitään muuta oikoreittiä siihen, että me välttäisimme leikkaukset ja supistukset meidän hyvinvointiyhteiskunnan keskeisiin elementteihin, jotka luovat tasa-arvoa, jotka luovat oikeudenmukaisuutta ja auttavat heikoimmassa asemassa olevia, eli palveluihin ja tulonsiirtoihin. Ja näistä vielä toivoisin, että päästäisiin tilanteeseen, jossa palvelut on se keskeinen ja tulonsiirtojen varassa mahdollisimman harva. Valitettavasti tällä hetkellä me olemme kaukana siitä tavoitteesta, mutta kaikki mahdollinen tehdään.

Edustaja Häkkänen käytti aivan erinomaisen puheenvuoron, mikä säästää aikaani, koska olin kirjannut sivun verran työllisyystoimia, jotka hallitus on jo päättänyt, ja lisää toimia on todellakin valmisteilla. Minä odotan tämän viikon loppuun työmarkkinajärjestöjen kanssa yhdessä mallia työttömyysturvan uudistamiseksi aktivoivampaan suuntaan. Siinä on hyvin oleellista se, mikä on annettu lähtökohdaksi, että niin sanotusti kepit ja porkkanat ovat tasapainossa. Työ on edennyt hyvässä hengessä. Ymmärtää hyvin, että se ei ole helppo työ, mutta näitä vaikeitakin asioita vain pitää tehdä.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Tähän yrittäjävähennykseen: Toki hallitus jo ohjelmaneuvotteluissaan kävi läpi luke-mattoman määrän erilaisia toimenpiteitä, ja se arvovalinta oli se, että kun me odotamme, että ne 110 000 työpaikkaa syntyvät pk-yrityksiin, niin silloin tämä yrittäjävähennys ko-ettiin oikeaksi keinoksi. Ja kun lähtökohta on se, että se menestyvä yritys on jo sellainen yritys, jolla on, mitä vähentää, (Puhemies koputtaa) niin silloinhan se menestyvä yritys sii-tä hyötyy, mutta kyllä me lähdemme siitä, että se kannustaa myöskin silloin uusien ihmis-ten palkkaamiseen.

Sitten ihan lyhyesti, herra puhemies, totean vielä sen, että kun tässä nousivat esille (Puhemies koputtaa) nämä 90-luvun alun päätökset, niin kyllä silloin leikattiin ja leikattiin hyvin paljon — kuten puhemieskin varmaan muistaa — mutta samaan aikaan (Puhemies koputtaa) tehtiin rohkeaa veropolitiikkaa, jolla saatiin aikaan kasvua.

16.51 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa herra puhemies! Ennen kuin ministeri Orpo lähtee, haluan tässä vielä todeta, että olimme viime kaudella hallituskumppaneita. Taloutta tasa-painotettiin hyödyntämällä verotusta sekä tehtiin leikkauksia. Tältä osin verotus oli yksi työkalu meidän talouden tasapainottamisessa. Nyt te olette jättäneet verotuksen käytännös-sä hyödyntämättä. Te olette kohdistaneet nämä säästöleikkaukset pelkästään pienitulois-ten ja sosiaaliturvan varassa olevien ihmisten leikkauksiin. Siltä osin voisi todeta, että nykyinen toimintamalli ei ole sillä tavalla oikeudenmukaisuuteen pyrkivää kuin viime kau-della. Vaikka silloinkin tehtiin vaikeita päätöksiä, kuitenkin verotusta hyödynnettiin huo-mattavasti enemmän, tai oikeastaan käytännössä kokonaan. (Toimi Kankaanniemi: Ei pidä paikkaansa!) Haluan vain tässä yhteydessä sanoa sen ministerille, ennen kuin hän poistuu.

Arvoisa puhemies! Sitten vielä edustaja Lauslahdelle. Kun totesitte, että ostovoimaa vahvistetaan, niin tosiasia kuitenkin on, että pienituloisten ostovoima tulee heikkenemään tämän hallituskauden aikana 6 prosenttia. Siltä osin ostovoiman kehitys näitten ihmisten osalta ei ole sitä, mitä te annoitte kuvan puheenvuorossanne.

Puhuimme äsken työllisyydestä ja puhuimme pitkäaikaistyöttömistä ja kaikkein vai-keimmassa asemassa olevien ihmisten työllistämisestä. En lähde toistamaan niitä, mutta toivon, että luette eduskunnan pöytäkirjasta sen, mitä edellisessä puheenvuorossa tästä to-tesin, ja toivon, että voimme sitten jatkaa keskustelua tämän salin ulkopuolella.

Sitten edustaja Kankaanniemelle. Aivan oikein tässä tuli esille se, että meidän pitää pu-hua taloudesta myös kokonaisuutena ja pitää huomioida myös kuntatalous tässä. Mutta nyt valitettava tosiasia on myös se, että kun meillä on tänä iltana täällä vielä käsittelyssä perus-palveluidenkin valtionosuuksia, niin käytännössä hallitus kohdistaa myös talouden tasa-painottamista ja vastuuta asiakkaille muun muassa kuntapalveluiden asiakasmaksujen no-usulla ja sitä kautta tasapainottaa kuntataloutta. (Puhemies koputtaa) Tältä osin tämäkään osio ei mielestäni ole oikeudenmukainen.

16.53 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Kiljunen sanoi viime kau-den päätöksistä paljon. Kyllä, viime kaudella tehtiin päätöksiä ja sopeutettiin taloutta 3 miljardilla, nostettiin veroja 3 miljardilla. Sinne tuli solidaarisuusvero, eläkeläisten raippa-vero, solidaarisuusveron laajentamista, pääomatuloverotuksen kiristystä, pääomatulo-verotuksen muuttamista progressiiviseksi, pääomatuloveron progression laajentamista ja niin edelleen ja niin edelleen. Tuliko talouskasvua? Ei tullut talouskasvua. Nyt koetamme eri työkaluilla — edustaja Häkkänen luetteli täällä hyvät työkalut — plus että nyt koetam-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

me mennä rohkeamman veropolitiikan suuntaan. Mielestäni tämä on nyt linja, mitä täytyy kokeilla tässä tilanteessa.

16.54 Kalle Jokinen kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mikkonen toi varsin tärkeän asian esille elikkä ensimmäisen työntekijän palkkaamisen ja sen problematiikan, miten sitä voitaisiin edistää. Tässä hallituksen normienpurkutyö ja myös kannustinloukkutyöryhmän työ hakee ratkaisuja siihen. Tällä hetkellä yrittäjät pelkäävät työllistää ihmistä, koska pelätään niitä vastuita, joita siitä aiheutuu, pelätään sitä byrokratiaa, pelätään sitä, onko tämä yrittämisen ala vielä sellainen, että pystyn varmasti työllistämään tämän ihmisen myös aikojen kuluttua. Sen takia on tärkeää, että haetaan ratkaisuja ensimmäisen työntekijän palkkaamisen mahdollistamiseen ja siihen problematiikkaan.

Nyt on tehty työsopimuslain uudistus. Siellä koeaikoja pidennetään, takaisinottovelvoitetta kevennetään, määräaikaistuksia helpotetaan. Tietysti myös yrittäjävähennys ja maksuperusteinen alvi parantavat yritysten tilannetta, ja toivotaan, että sitä kautta ne parantavat myös edellytyksiä työntekijöiden palkkaamiseen.

16.55 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Vaikka ministeri Orpo jo lähti, niin kiinnitän huomiota hänen perusteluunsa siitä, että pitää leikata köyhiltä sen takia, että tulonsiirroista suurin osa menee nimenomaan pienituloisille ja siellä on, mistä leikata. Tämähän ei pidä paikkaansa. Meillä köyhin desiili saa tulonsiirroista 9,4 prosenttia, kun taas rikkain desiili saa 10 prosenttia. Eli rikkain kymmenesosa saa enemmän tulonsiirtoja kuin köyhin kymmenesosa. Loput 80,6 prosenttia sijoittuu sitten väliryhmille.

Jos tässä tilanteessa me emme löydä muuta keinoa kuin leikata toistuvasti, yhä uudestaan, aina niiltä pienituloisimmilta, niin kyllä se on silloin puhtaasti poliittinen valinta eikä mikään kysymys siitä, että ei vain ole mitään muuta paikkaa, mistä leikata.

16.56 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Olemme perustuslakivaliokunnassa välillä joutuneet pohtimaan juuri näitä taloudellisia leikkauksia ja sitä, missä menevät perustuslain asettamat reunat. Muistuttaisin, että eräissä asiantuntijakuulemisissa tuli esille myös tällainen perustuslaillinen reunaehto, joka on hyvä muistaa, elikkä meidän tulee hoitaa meidän taloutta ja velkataakkaa siten, että myös tulevilla sukupolvilla on näitä perusoikeuksia, kuten oikeus maksuttomaan perusopetukseen ja sosiaaliturvaan. Me emme saa syödä kaikkea juuri nyt, vaikka se meille ehkä helpompaa juuri nyt olisi.

Katselin tuossa Sitran tutkimusta viime vuodelta, 7.7.2015. Siinä todetaan, että 11 prosenttia tulonsaajista maksoi toissa vuonna 45 prosenttia Suomen veroista. Tuohon ryhmään ylsi 50 000 euron vuotuisilla bruttotuloilla, jotka tekevät kuukaudessa Sitran mukaan noin 2 700 euron bruttotulot. Tässä keskustelussakin meidän olisi aina hyvä miettiä, mitä me pidämme suurituloisina, kuka täällä verot maksaa. 2 700 ei ole minusta kauhean iso tulo, ja kuitenkin täytyy muistaa, että he — minä kutsun heitä keskituloisiksi — kantavat täällä suuren vastuun. Ja meidän pitää myös pitää huoli siitä, että he jaksavat siellä työn keskellä.

Sitten tätä kiky-sopimusta kun miettii, niin sehän on juuri palkansaajilta ojennus meidän työttömille. Kun he ovat olleet valmiita karsimaan omista eduistaan, muun muassa lomarahostaan, niin en oikein jaksaa ymmärtää sitä, miksi he eivät saisi sitten myös sitä verohelpotusta, joka oli siinä porkkanana.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Jotenkin tuntuu, että meidän pitäisi myös vähän näitä käsitteitä käydä läpi, että mikä on suurituloinen. Tuolla saattaa joku ruudun takana miettiä, että maksan ihan älyttömästi veroja, kuntaverot siihen päälle, eikä mikään riitä.

16.58 Toimi Kankaanniemi ps: Puhemies! Edustaja Kiljunen otti esille kuntatalouden. Me tänään jo kuuntelimme valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostossa kuntatalouden tilanteesta budjetissa, ja asiantuntija ministeriöstä kertoi, että kuntatalous tämän budjettikirjan lukujen valossa vahvistuu ensi vuonna 39 miljoonaa euroa. Kuntaliitto on laskenut ja saanut tuloksena aivan saman. Ja tämä on historiallista. Viime vaalikaudella kuntien valtionosuuksia leikattiin kumulatiivisesti arviolta 5 miljardia, ehkä enemmänkin, ja kunnat velkaantuivat, koko kuntasektori velkaantui 7 miljardia euroa — viime vaalikaudella. Mitä se merkitsi? Se merkitsi sitä, että kunnat nostivat lähes kautta linjan kuntaveroa. Se on tasavero, eli pienituloiset, joita te puolustatte, maksavat kuntaveroa enemmän. On siellä tietysti se pieni vähennys, mutta se ei ole kuitenkaan progressiivinen. Ja sen lisäksi, että verotus nousi, maksut nousivat, yt-neuvotteluja käytiin lukuisissa kunnissa, irtisanomisia oli, palvelut heikkenivät. Nyt ei vastaavia lukuja ole. Esimerkiksi asiantuntija totesi, että yhtään kuntaa ei ole ensi vuonna menossa selvitysmenettelyyn. Eli kuntatalous vahvistuu ja luottamus on siltä osin positiivinen. Verrattuna viime kauteen tilanne on täysin eri, ja se on erittäin tärkeä asia palvelujen tarvitsijan kannalta ja pienituloisten kannalta, koska näin eivät sitten verot nouse.

Arvoisa puhemies! Tähän verokysymykseen vielä yritysvähennyksen osalta totean, että viime vaalikaudella, kun te sosialidemokraattien johdolla annoitte osakeyhtiöille yhteisöveroalennuksen, joka oli ehkä 800 miljoonan luokkaa vuosittain, se meni kaikille osakeyhtiöille, joilla on verotettavaa tuloa yhtiönä. Myös esimerkiksi osakeyhtiömuotoiset asiana-jotoimistot, suunnittelutoimistot — ja myös osa apteekeista, (Puhemies koputtaa) jotka toimivat osittain osakeyhtiöinä — saivat sen hyödyn. (Puhemies koputtaa) Mutta pienyritykset, jotka eivät ole osakeyhtiömuodossa, eivät sitä saaneet.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt pyytäisin edustajaa pönttöön jatkamaan.

Nyt se tehdään tasapuolisuuden nimissä, ja sille on hyvät perusteet tältä osin, ja se vahvistaa (Puhemies koputtaa) työllisyyttä.

17.01 Anna Kontula vas: !Edustaja Merelle ja niille muille edustajille, jotka aikaisemmin tässä keskustelun kuluessa ovat vedonneet tähän 11 prosenttiin: Tilastoja lukiessa on hirveän tärkeätä, että tietää, mitä tilastoja lukee. Esimerkiksi tätä kaikkein hyvätuloisimpien verorasitusta koskevaa tilastoa lukiessa on hyvä muistaa, että ansiotuloverotus on yleensä ottaen valtion budjetissa verraten pieni veroerä, ja jos me katsomme eri tuloluokkien kokonaisveroastetta, niin kuva muuttuu aivan erilaiseksi. Sen takia on tarkoitushakuista puhua pelkästään ansiotuloverotuksesta. Usein myös unohdetaan, että kaikkein rikkaimpien varallisuudesta merkittävä osa tulee perimisestä eli ei ole peräisin omasta työstä. Tästä muun muassa Esko Seppänen kirjoittaa aika perusteellisesti.

Unohdetaan myös, että rikkaimpien osalta verotus on regressiivistä. Kun me katsomme sitä kaikkein ylintä tuloluokkaa, niin se maksaa veroja pikkasen vähemmän kuin se seuraavaksi ylin tuloluokka eli käppyrä kääntyykin alaspäin siellä ylhäällä. Sitten unohdetaan se,

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

että suurin osa näistä hyvätuloisimmista ihmisistä elää elämänsä muissa vaiheissa jossakin muussa tuloluokassa. Meidän järjestelmämme toimii niin, että silloin kun sinä olet työikäinen ja töissä, sinä maksat veroja enemmän, silloin kun sinä olet nuori ja opiskelet tai olet vanha ja eläkkeellä, niin silloin sinä olet saamapuolella ja yleensä myös niissä alemmissa tulodesiileissä. Meidän järjestelmässämme suurin osa tulonsiirroista tapahtuu elämänkaaren aikana, ei ihmisryhmiltä toisille, ja tämän takia pelkästään yhden vuoden tarkastelu siitä, kuka maksaa ja kuka saa, on harhaanjohtava.

Ennen kaikkea on hyvä pohtia, olemmeko ihan oikeasti me kaikki, jotka kuulumme tähän rikkaimpaan tulokymmenyksen, todella ihan hirveässä köyhyysloukussa.

17.03 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! Hallitus on valinnut täsmätoimien linjan, täsmätoimia työn lisäämiseksi. (Anna Kontulan välihuuto) Se on lyhykäisyydessään työttömän etu.

Edustaja Kiljuselle: Otin esille hallituksen esityksen 135. Hallituksen esitys, joka meillä on nyt käsillä, keventää verotusta, mikä tarkoittaa sitä, että se lisää samalla myöskin meidän veronmaksajien ostovoimaa. 30 miljoonaa tullaan erikseen kohdentamaan täsmätoimin niille väestöryhmille, joihin tällä hallituksen esityksellä ei voida vaikuttaa, juuri niille vähempituloisille henkilöille. Lisäksi nostan esille näistä pienituloisista ryhmistä erityisesti meidän yksinhuoltajaperheemme, joiden kohdalla tulee myöskin toinen vastaantulo. Varhaiskasvatusmaksujen osalta tulee olemaan vähennystä näiden pienituloisten yksinhuoltajien näkökulmasta lähes 700 euroa. Se on erittäin merkittävä summa pienituloisen lapsiperheen taloudessa.

17.04 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä se tosiasia nyt kuitenkin kaiken tämän keskustelun jälkeen on se, että ei tästä veroprofiilista, mikä on nimenomaan hallituksen kokonaisveroratkaisu, oikein löydä sellaista elementtiä, että se jollain tavalla olisi reilu siinä suhteessa, että se hyödyttäisi erityisesti pieni- ja keskituloisia, vaan on täälläkin myönnetty tosiasia: tasasuuri prosenttiyksikkö kaikille tarkoittaa juuri sitä, että se hyvätuloinen johtaja saa anteliaasti veronkevennyksen ja se pienituloisempi laitosapulainen, kokki tai autonkuljettaja saa sitten kovin niukasti. Tämä on se tosiasia, ja tämä on hallituksen valitsema veroprofiili, ja kuten sanottu, se ei ole ollenkaan ihme, että kokoomus tätä veropolitiikkaa tukee, mutta se on ollut kyllä pienen pieni ihme ja ehkä yllätyskin, että entistä suuremmin äänenpainoin perussuomalaiset täällä esimerkiksi puolustavat tätä. Mitäköhän te nyt ajattelette, että se tavallinen kansalainen tai eläkkeensaaja siellä vaikka Hervannan Siwalla ajattelee siitä, että ennen vaaleja kovasti luvattiin pitää köyhän kansan puolta ja sitten tulokset ovat täysin päinvastaisia, eläkkeensaajilla ostovoima laskee valtaosalla ja kaiken kaikkiaan esimerkiksi työttömyysturvaa leikataan? Se on surullista mutta totta. Tässä me menemme. (Teuvo Hakkaraisen välihuuto)

Sitten kun vielä katsomme tätä kuuluisaa apteekkarivähennystä, täällä siitä jo Timo Harakka esimerkiksi käytti erinomaisen puheenvuoron ja vähän avasi sitä kuvaa, meillä on tästäkin nämä tietopalvelun laskelmat, jotka osoittavat sen, että tämäkin suosii eniten ylemmien tuloluokkien ihmisiä, ja kuten sanottu, niin suuri osa, valtaosa, tästä kevennyksestä menee niille ylimmille tulotasoille. Näin se menee. Profiili olisi voinut olla toisen näköinenkin tässä. Onko työllistäviä vaikutuksia tästä edes? Lainsäädännön arviointineuvosto toteaa, (Puhemies koputtaa) että ei välttämättä lisää kilpailukykyä, ja tässä me menemme.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Ei myönteisiä työllisyysvaikutuksia näillä ratkaisuilla eikä oikeudenmukaisuuselementtiä, mitä (Puhemies koputtaa) tänä päivänä...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Viitanen, valitkaa, puhuteko sieltä vai täältä.

...vaadittaisiin mitä suurimmassa määrin.

17.07 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Haluaisin edustaja Kontulalle sanoa, että en mitenkään tarkoitushakuisesti yhtään mitään valinnut. Otin tämän Sitran tutkimuksen tässä, se osui käsiini, ja täällä todetaan, että puhutaan suorista veroista, miten tämä on laskettu, ja siinä on todettu, että näihin veroihin on laskettu pääomatulovero, kunnallisvero ja sairausvakuutusmaksut. En ole tätä laatinut, niin että en osaa sanoa sitten. Minusta Sitralla on ollut aika hyviä, puolueettomia tilastoja. Ei ollut lainkaan tarkoitus, halusin muistuttaa kuitenkin, että myös tällaisella ihmisryhmällä, joka noin 50 000 tienaa vuodessa — ja 2 700 euroa on tämän tilaston mukaan keskimääräinen bruttotulo — on välillä oikeus saada veronalennuksia nimenomaan tämän kiky-sopimuksen johdosta.

Pia Viitanen puhui tavallisista kansalaisista. Minusta hän on aivan tavallinen kansalainen. En voi ymmärtää, mitä hän ajattelee. Hän ajattelee, että kiva, että vuosienkin jälkeen minäkin saan joskus veronalennuksen, teen valtavasti töitä, olen sitoutunut tekemään pidempää työpäivää. Työkaverini valtionhallinnosta ovat kertoneet minulle, kuinka he ovat olleet mukana tässä, vaikka valtion ja kunnan virkamiehiltä otetaan kahteen kertaan. Heiltä menee lomarahoja ja sitten näitä maksuja vielä, niin että he ovat eriarvoisessa asemassa. Kyllä he ovat ansainneet myös pienen veronkevennyksen.

Muistan niin monta vuotta, kun olen katsonut teidänkin touhujanne hallituksessa. Aina vain veronkorotus, veronkorotus, veronkorotus. Silläkö te meinaatte, että tätä maata ratkaistaan lopullisesti? Erikseen ovat panostukset pienituloisiin, mutta pitää muistaa, että minä en kovin monta tulonsiirtoa ainakaan näistä tavallisista tulonsiirroista tiedä, joita tulee keskituloisille, muuta kuin lapsilisät. (Pia Viitasen välihuuto) Siitä asunnon korkovähennyksestä, sitä on pienennetty. Ehdotatteko te sitten esimerkiksi vasemmistossa niin, että otetaan lapsilisät pois? (Puhemies koputtaa) Mitä sieltä voi leikata, kun ei sinne juuri muuta tule? Minä ihmettelen, mitä ihmeen tulosiirtoja sinne niin hirveästi tavalliselle ihmiselle on? (Anna Kontulan välihuuto) Kun suurimmalla osalla ei ole mitään pääomatulojakaan, niin mitä ihmeen (Puhemies koputtaa) tukia he saavat? (Hälinää)

17.09 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa herra puhemies! Tarkastelun rajaaminen pelkästään nyt tehtyihin päätöksiin on mielestäni epähistoriallista ja eräällä lailla epärehellistä, koska sellainen jättää huomiotta kaikki voimassa olevat ja aikaisemmin tehdyt ratkaisut, jotka vaikuttavat tässä hetkessä ja myös tulevaisuudessa, ellei muuta erikseen päätetä.

Suomessa on yksi Euroopan ja samalla koko maailman tasaisimmista tulonjaoista. Euroopan laajuudessa vertailussa Suomen tulonjako on seitsemänneksi tasaisin ja EU-maista viidenneksi tasaisin. Suomalaisten köyhyys- ja syrjäytymisriski on Euroopan viidenneksi ja EU-maiden kolmanneksi alhaisin.

Eri yhteyksissä esillä on ollut vertailuja siitä, miten paljon missäkin tuloluokissa olevat ovat maksaneet välittömiä veroja. Näihin liittyen on sinänsä aiheellisesti huomautettu, että myös välilliset verot olisi otettava huomioon, koska ne ovat regressiivisiä eli kohdistuvat

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

pienituloisiin suhteessa enemmän kuin suurituloisiin, ja että esimerkiksi arvonlisävero on valtion tulonlähteenä nykyään jo merkittävämpi kuin ansiotulovero. Tämä on totta, mutta yhtä totta on myös se, että koska suurituloiset kuluttavat enemmän kuin pienituloiset, he myös maksavat absoluuttisina summina tarkastellen huomattavasti enemmän välillisiä veroja kuin pienituloiset. Suurituloiset myös ostavat kalliimpia vastaavia hyödykkeitä kuin pienituloiset, mikä lisää heidän maksamiensa välillisten verojen osuutta.

Ehkä tärkein näkökulma, arvoisa puhemies, on, että nykyisen hallituksen päättämien vero- ja etuusmuutoksien tavoitteena on lisätä suomalaisen työn kilpailukykyä suhteessa kilpailijamaihin, toisin sanoen saada lisää työtä suomalaisille ja lisää suomalaisia töihin. Tämä hyödyttää eniten niitä, joiden työ on eniten menettänyt kilpailukykyään 2000-luvun epäedullisten tuottavuus- ja kustannuskehitysten takia, eli pieni- ja keskituloisia. Samaan tähtäävät hallituksen työlinjan uudistukset. Kun työmarkkinat eivät toimi riittävän joustavalla ja tehokkaalla tavalla, usein ainoaksi sopeutettavissa olevaksi kustannuselementiksi jää työvoiman määrä. Näihin haasteisiin vastaaminen on vaikeaa tai mahdotonta, ellei myös vero- ja etuusmuutoksien seurauksena työssä käyvien suhteellinen hyöty kasva verrattuna työssä käymättömään. Myös ylempien tuloluokkien tuloverotuksen keventäminen on perusteltua. Suomi sakottaa korkeamman tuottavuuden työtä huomattavasti ankarammin kuin esimerkiksi Ruotsi.

Arvoisa puhemies! Kireä progressio vie tehokkaasti kannustimet elintason kohentamiselta omalla ahkeruudella, itsensä kehittämällä ja vaativimpiin tehtäviin hakeutumisella.

17.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Minä nyt vielä kerran, lähinnä tuohon sitä edelliseen puheenvuoroon, haluaisin kommentoida, että kyllä se nyt vaan surullista on, että silloin, kun rahaa on niukalti ja sanotaan, että meidän täytyy todella kaikkien elää niukasti, tinkiä omasta, niin kyllä se on tavatonta, se on silloin tavatonta, että meillä riittää veronkevennysvaraa, yllättäen, kaikkein suurituloisimmille: metsälahjavähennyksiä, suurituloisimmille suunnattuja apteekkarivähennyksiä, kaikkea tätä. Kyllä se on silloin tavatonta, miljoonaperintöjen verotusta on varaa keventää, ja mitä te sanotte sille työttömälle: te sanotte, että meillä ei ole rahaa, nyt leikataan työttömyysturvaa. Tässä pitäisi sanoa kyllä, että voi aikoja, voi tapoja, niin kuin täällä joskus on todettu, aivan aiheellisesti.

Ja puhemies, kyllä se niin on, että tätä kirjaa [Puhuja näytti budjettikirjaa.] tutkin silläkin silmällä, että kun esimerkiksi puheenjohtaja Soini lupasi ennen vaaleja, että kaikkien alle 1 000 euron tulojen pitää olla verovapaita, niin ei niitä esityksiä kyllä täältä kirjasta nyt löydy, vaikka suurennuslasilla etsisi. Sen sijaan löytyy leikkauksia työttömille, lapsiperheille, opiskelijoille, kansaneläkeindeksistä säästetään, kaikkea tästä. Kyllä aivan päinvastoin nyt menevät nämä puheet ja teot, ja siitä kannan huolta.

17.13 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Vastaan edustaja Merelle. Kyllä minä rehellisesti sanon, minusta on oikein mukava saada veronalennuksia ja keksin niille rahoille varmasti käyttöä. Mutta kun se tapahtuu samaan aikaan, kun leikataan monilta minun sellaisilta tutuilta, jotka elävät lähellä sitä toimeentulotuen minimirajaa, niin minä en vaan kehtaa. Minusta se tässä tilanteessa on kohtuutonta, kun kuitenkin me kaikki tässä salissa kuulomme siihen rikkaimpaan, hyvätuloisimpaan kymmenykseen.

Tämä hyvätuloisin kymmenys saa 10 prosenttia tulonsiirroista. Niistä osa koostuu vanhuuseläkkeistä, mutta ilman sitäkin luku on 5,6 prosenttia, mikä on minusta aika kova luku, kun ottaa huomioon, että kysymys on kaikkein rikkaimmista, mitä valtakunnasta löytyy.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Samaan aikaan tämä sama porukka käyttää kaikkein eniten koulutuspalveluja, mutta myös hyötyy saamastaan koulutuksesta enemmän. Meillä on tutkimusta siitä, että samantyyppisellä tutkinnolla, samantyyppisillä arvosanoilla rikkaan perheen lapsi saa huomattavasti hyvätuloisemman työuran kuin köyhästä perheestä tuleva lapsi.

Edelleen me tiedämme tutkimustiedon pohjalta, että tämä sama porukka on etuoikeutettu myös meidän terveysjärjestelmässämme. Jokainen eduskunnan työterveyshuoltoa käyttävä tietää, kuinka hyvällä mallilla ne asiat ovat, mutta tästä on myös OECD-maiden vertailu, jonka mukaan Suomen terveysjärjestelmä on kansainvälisessä vertailussa ihan siellä jumbosijoilla yhdessä USAn ja Viron kanssa. (Sinuhe Wallinheimin välihuuto)

Tässä tilanteessa etujen kahminen meille tuntuu vaan kohtuuttomalta, katsoo sitä minkä tahansa aatesuunnan oikeudenmukaisuusarvioiden mukaan.

17.15 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Me olemme nyt jo tähän mennessä tämän hallituksen toimesta lähestyneet sitä 1 000 euron verovapaata tuloa. Yle-vero poistettiin tämän vuoden alusta noin 300 000 kaikkein pienituloisimmalta. Se oli askel siihen suuntaan, ja työtulovähennyksen kautta tuli toinen askel (Pia Viitasen välihuuto) ja edelleen tulee, ja lupaus tietysti pyritään täyttämään tämän vaalikauden aikana. Toivomme, että siihen pienituloisten verotuksen keventämiseen myös sosialidemokraatit osallistuisivat tai suhtautuisivat positiivisesti. Te viime kaudella ette kulkeneet tähän suuntaan, vaan me lähdimme siitä, mihin te olitte jättäneet. Me kiristimme hyvätuloisten verotusta tämän vuoden alusta ja kevensimme pienituloisten verotusta. Se on muun muassa Veronmaksajain Keskusliiton laskelman mukaan tosiasia, siitä ette pääse mihinkään.

Herra puhemies! Kaivoin tässä esille, eikä se nyt vaikeata ollut, puheenjohtaja, valtiovarainministeri Antti Rinteen tiedotustilaisuuden uutisoinnin 20.3.2015 eli kuukausi ennen vaaleja. SDP lupasi silloin, että se hoitaa 3 miljardin leikkaukset leikkaamalla menoja 2 miljardia ja kiristämällä veroja miljardilla. Sitten kun hän jakoi niitä, mistä leikataan, niin Rinteen 800 miljoonan säästö tulisi valtionosuuksista kunnille. Lisäksi todettiin, että Rinteen mukaan veroastetta voidaan nostaa puoli prosenttia. Ja sitten tietysti tämä velkakysymys, kun te listasitte: kun ette kuitenkaan halua toteuttaa nyt näitä toimenpiteitä, niin se johtaa siihen, että velkaantuminen (Puhemies koputtaa) teidän mallillanne kasvaisi.

Hallitus ei siirrä tuleville sukupolville vastuuta, ei veroilla tuhoa taloutta eikä kaada vastuuta tuleville sukupolville velkaantumalla.

17.18 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! En haluaisi jatkaa tätä jankutusta, mutta kun edustaja Kontula nyt kuitenkin ei ehkä kuunnellut, mitä minä puhuin. Hänhän on hyvin perillä tilastoista — ja arvostan hänen osaamistaan — mutta toivon, että hän malttaa kuunnella, mitä minä sanon. Minä en sanonut, että haluan kahmia itselleni jotain etuja, en väheksynyt pienituloisia. Kerroin tästä Sitran tilastosta ja sieltä tulleista luvuista ja keskipalkeista, kun te aikaisemmassa puheenvuorossanne totesitte, että minä tarkoitushakuisesti jotain etsin. Minä vain kerroin, mitä minä löydän ja mitä sieltä tulee. Puhuin sellaisesta ryhmästä — minun työkavereistani valtion virastoissa — jotka ovat toimistosihiteereitä, tarkastajia, hyvin keskituloisia ja pienituloisiakin ihmisiä, ja he ovat minulle sanoneet, että he maksavat nyt aika ison osuuden tässä kiky-sopimuksessa ja ovat iloisia siitä, että saavat pienen veronkevennyksen vuosien jälkeen. Tästä puheenvuorosta en voi ymmärtää, missä kohti väheksyn sitä, että jollain ihmisellä on vaikeaa tai kahmin itselleni etuja. Enhän minä itsestäni puhunut lainkaan.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

17.19 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kankaanniemi toi esiin hyvän näkökulman tähän, sosialidemokraattien niin sanotun vaihtoehdon asiaan. Muistan viime hallituskaudella, kun olin kaupunginvaltuustossa, ja pidin puheenvuoron, jossa syytin hallitusta 5 miljardin kulujen lisäyksestä tai valtionosuuksien viemisestä kunnille. Tällä kaudella en ole sellaisia puheenvuoroja joutunut pitämään vaan olen päinvastoin päässyt kiittämään hallitusta siitä, kun kunnille annetaan valinnanvara ja mahdollisuuksia palveluidensa järjestämiseen. Onko tämä nyt todella se sosialidemokraattien ja vasemmiston vaihtoehto, että leikataan kuntien valtionosuuksia ja pakotetaan kunnat leikkaamaan palveluitaan ja/tai nostamaan veroprosenttejaan entisestäänkin kestävämmältä tasolta? Ne ovat tasaveroja, ne ovat pois kaikkein pienituloisimmilta, paljon enemmän kuin valtionvero.

17.20 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Kyllä se vaan niin on, että SDP:n vaihtoehto ei missään nimessä esimerkiksi leikkaisi sellaisia kunnallisia palveluja, mitä mielestäni hallitus hyvin julmasti nyt suunnittelee, kuten esimerkiksi vanhustenpalveluiden hoitajamitoitusta. (Toimi Kankaanniemen välihuuto) Siitä tulevat kyllä todella monet ihmiset kantamaan huolta. Ja tällaiset arvovalinnat ovat mielestäni vääriä ja niitä ei pitäisi tehdä. Ja juuri siksi olemme kysyneet tämän verolinjan oikeudenmukaisuuden perään, kun täällä on paljon hyväosaisia suosivia veronkevennyksiä ja kun katsomme ihan tätä ostovoimaprofiilia, niin niillä ihmisillä, jotka tienaa yli seitsemän tonnia kuussa, ostovoima paranee entisestään. Ja tämän perään me olemme kyselleet, näiden arvovalintojen perään. SDP:n vaihtoehdossa pieni- ja keskituloiset maksaisivat vähemmän veroa kuin hallituksen vaihtoehdossa ja suurituloiset hieman enemmän, koska voisimme sillä tavalla olla solidaarisia. Velkaa ottaisimme vähemmän. Ja kyllä minä haluan nähdä, arvoisa puhemies, myös sen ratkaisun, mitä tässä hallituksen uudessa esityksessä kuntien osalta meille vielä realisoituu. SDP lähtee siitä, että kunnalliset palvelut tulee turvata. Ja samoin ei ole viisasta kaikkein pienituloisimpien ihmisten ostovoimaa leikata, koska se myös on työllisyyden kannalta tuhoisaa, puhumattakaan siitä, että se on epäreilua.

17.21 **Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Olen pahoillani, edustaja Meri, jos ymmärsin väärin, mistä kohderyhmästä puhuitte. Oletin teidän puhuvan edelleen tästä 11 prosentista, josta aikaisemmin keskustelimme silloin, kun perustelit veronalennuksia. Mutta jos kysymys olikin toimistosihteerien veroalennuksista, niin en usko, että minulla sen paremmin kuin vasemmistoliitollakaan on kauheasti kritisointavaa tämän ryhmän veronalennuksissa. Henkilökohtaisesti pitäisin kiireellisimpänä verouudistuksena pääomatuloerotuksen saattamista progression piiriin, jolloinka nimenomaan se toimistosihteerien tuloluokan verorasitus pääomatuloissa pienenisi merkittävästi nykyisestä.

17.22 **Anneli Kiljunen sd:** Arvoisa herra puhemies! Haluan itsekkin nyt näistä kunnallisista palveluista vielä sen verran todeta, että on ehdottoman tärkeitä, että kunnalliset palvelut turvataan kaikissa olosuhteissa. Kyse on ihmisistä ja ihmisten arjesta ja niistä lähipalveluista, jotka tuotetaan kunnissa. Sen takia, kun me puhumme kuntien taloudesta ja että kunnilla menee hyvin, niin käytännössä siellä taustalla tulee muistaa, että kun siellä tehdään päätöksiä, niin ne päätökset koskettavat ennen kaikkea kuntalaisia ihmisiä, lapsia, aikuisia, työttömiä ja sairaita. Tästä syystä kannan erittäin suurta huolta siitä yleisestä linjasta, jota toteutetaan hallituksen johdolla, elikkä siitä, että vastuuta siirretään muun muassa kuntapalveluista niin omaishoitajille, omaisille, läheisille kuin myös ihmisille itselleen.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Tässä yhtenä osa-alueena ovat myös asiakasmaksujen korotukset, jotka liittyvät tähän kokonaisuuteen.

Nyt suurena huolena on se, että kun eri puolilla Suomea ei ole toteutettu hallituksen tahtoa, muun muassa näitten asiakasmaksukorotusten nostamista 30 prosenttia, vaan on tehty esimerkiksi vain tarvittavat indeksitarkistukset, niin tähän ei hallitukselle riitä, vaan hallitus lähtee toteuttamaan lainsäädäntöä, jolla se pakottaa kunnat ja sairaanhoitopiirit näihin asiakasmaksukorotuksiin ja perustelee sitä sillä, että kuntalaiset ovat nyt eriarvoisessa asemassa tämän hallituksen päätöksen takia. Joissakin kunnissa, kuten Etelä-Karjalassa, asiakasmaksuja ei nostettu 30 prosenttia, vaan toteutettiin pelkät indeksitarkistukset, mutta sitten on kuntia, joissa toteutettiin 30 prosentin korotukset, ja siltä osin kuntatalous ja ihmiset siltä osin kyllä on tämän hallituksen toimesta asetettu hyvin eriarvoiseen asemaan.

17.24 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Nythän hallitus on tehnyt jo näitä toimia esimerkiksi suuren pääomaveron progression korottamiseksi jo tällä kaudella, ja lisääkin voi olla tulossa. Mutta tuohon, mistä edustaja Viitanen antoi väärää todistusta hallituksen toimista liittyen esimerkiksi hoitajamitoitukseen, tai mistä aiemmin sosialidemokraatit ovat syyttäneet päivähoitoasioista hallitusta, tai asiakasmaksuasioista: nämähän ovat kaikki täysin vääriä syytöksiä siinä mielessä, että eihän hallitus näitä asioita ole kunnille pakottanut, vaan päinvastoin antanut mahdollisuuden hoitaa ne asiat kunnassa fiksummin ja paremmin laajemmalla vapaudella, jos kunnat siihen pystyvät, ja jos siellä löytyy sellainen tahto toteuttaa ne asiat. Elikkä ei ole viety rahoja eikä luotu lisää velvoitteita, vaan annettu lisää vapauksia. Esimerkiksi Lappeenrannassa kävi näin, että sosialidemokraatit vastustivat päivähoiton subjektiivisuuden viemistä ja ryhmien koon muuttamista, mutta sitten ei kuitenkaan ollut esittää rahoja sen asian toteuttamiseen, kun budjettia käsiteltiin. Elikkä on helppo vaatia silloin, kun ei tarvitse kertoa, mistä otetaan rahat, otetaanko ne veroista ja veronmaksajan rahapussista.

17.25 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! En ole varma, kuulinko äsken uutisen. En ole varma, kuulinko äsken uutisen. Tietenkin on hyvä, jos on niin, että hallitus ei aiokaan laskea hoitajamitoitusta 0,4:ään. Hyvä niin, jos ei hallitus näin aio, mutta tosiasiaa hallitus ainakin tähän asti on kertonut tekevänsä niin, ja tästä asiasta tullaan varmasti tänäänkin keskustelemaan jatkossa tässä salissa. Jos rahat viedään pois ja 0,4 asetetaan normiksi, niin sitähän se tarkoittaa.

Arvoisa puhemies! Vaihtoehtoja on aina. Perussuomalaiset voisivat nyt palauttaa mieleensä viime kaudella vaatimansa Wahlroos-veron. Varmasti sama asia kuin tämä robinhood-vero, mitä keskusta viime kaudella vaati. Se oli meille pettymys, kuten tiedetään, että sieltä metsästä ei sitten marssinutkaan Robin Hood vaan päinvastoin Nottinghamin seriffi, ja näin tässä nyt sitten kuitenkin kävi.

Viime kaudellahan nostettiin solidaarisuusveroa, pääomaveroa nostettiin, ja sillä tavalla tehtiin myös tätä veropuolen sopeutusta. Tässä meidän vaihtoehdossamme veroaste ei nouse, me vain tekisimme nämä veroratkaisut toisella tavalla, hieman oikeudenmukaisemmin. (Leena Meri: Solidaarisuusvero nousee!) Omistava luokka voisi osallistua hieman enemmän, ja myös tämänkaltaisia elementtejä on mukana. Minä toivon, että luette ensin tämän meidän vaihtoehtobudjettimme ja sitten 9.11. jatketaan tätä keskustelua.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Mutta nyt on kysymys hallituksen päätöksistä, hallituksen linjanvalinnoista, joista te kaikki hallituspuolueet kannatte vastuuta, ja sitä vastuuta te ette pääse pakoon sillä, (Leena Meri: Ei me yritetä päästä pakoon!) että te sätitte muita ja teette tällaisia puheenvuoroja. Voimme me täällä jatkaa vaikka huomiseen tätä keskustelua. Jos me sillä pystyisimme muuttamaan maailmaa tai perumaan teidän hulluja päätöksiänne, mielellään jatkaisimme tätä keskustelua. Jotakin edistystähän täältä oppositiosta käsin olemme saaneet aikaiseksi, ja muutamia hulluimpia päätöksiä hallitus on onneksi perunut, ja kiitos siitä, mutta tässä on vielä paljon korjattavaa, ja siksi teemme kaikkemme, jotta korjausliike syntyisi.

17.27 Anneli Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Oli pakko tarttua nyt tähän edustaja Mäkelän sanomaan viestiin.

Tosiasia on, että hallitus linjaa valtakunnan linjaukset siitä, miten esimerkiksi ihmisten hyvinvointipalvelut turvataan tässä valtakunnassa. Ja jos hallitus esimerkiksi esittää 30 prosentin asiakasmaksukorotusmahdollisuuden kunnille, niin kyllä hallitus silloin tietoisesti ottaa sen riskin ja sen linjauksen, että se mahdollistaa, että Etelä-Karjalassa asiakasmaksu samasta palvelusta on erilainen kuin esimerkiksi Päijät-Hämeessä tai Rovaniemellä. Ja siltä osin, jos hallitus sitten toteaa sen — kun hallituksen tahtoa ei noudateta — että tämä eriarvoisuus kasvaa, niin hallitus tekeekin uudenlaisen linjauksen, päätöksen, että se pakottaa eri puolilla Suomea näitä asiakasmaksuja nostettavan, jonka seurauksena sitten voidaan sanoa, että eriarvoisuus ei samassa mittapuussa kasva, mutta joka tapauksessa ihmisten hyvinvointi ja mahdollisuus saada palveluita — se eriarvoisuus tulee kasvamaan.

Tämän lisäksi linjauksena on tämän henkilöstömitoituksen alentaminen, joka käytännössä tarkoittaa sitä, että asiantuntijat ovat osoittaneet jo nyt, että se on käytännössä mahdotonta, jos ihmisten perusturva perustuslain mukaisesti toteutetaan. Ja siltä osin on moniammatillisen geriatrisen ammatillisen osaamisen heikennyksiä ja vastuuhenkilöitä poistetaan, ja edustaja Mäkelä sanoo, että tällä tuodaan joustavuutta kunnille, että kunnilla on mahdollisuus heikentää ihmisten peruspalveluita. Minun täytyy sanoa, että tämä on kyllä aika hämmästyttävää politiikkaa.

17.29 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen, varallisuusvero poistettiin, taitettu indeksi otettiin käyttöön. Edustaja Kankaanniemi esitti pitkän stoorin siitä, mitä sosialidemokraatit ovat tehneet aikaisemmin. (Pia Viitasen välihuuto) Ja se ei todellakaan ole koitunut vähempiosaisen ja köyhien ihmisten hyväksi.

Hallituksen ja perussuomalaisten tarkoitus on pelastaa hyvinvointivaltio. Sen rippeet ovat enää jäljellä, ja nyt pitää pelastaa edellisten hallitusten jäljiltä, joissa SDP:n kädenjälki on näkynyt, ja kovin suurta kiitettävää arvosanaa ei voi teille antaa.

Mutta eikös meidän kaikkien tavoite kuitenkin ole, että se työllisyys on hyvä Suomessa ja sen perusteella rakennamme hyvinvointivaltion, niin että hyvinvointivaltio pelaa, niin että muistamme ja pystymme auttamaan vähempiosaisia ja kaikkia ihmisiä ja että meillä on hyvin kaikki asiat? Se lähtee työllisyyden parantamisesta.

Ja myös tämä hoitajamitoitus. Kun on vaativa osasto, niin varmaan siitä pidetään huolta, että siellä ei hoitajamitoitus vähene. Täytyy katsoa, missä ovat ne vaativat potilaat, sieltä ei voi todellakaan vähentää henkilökuntaa.

17.30 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa puhemies! Täytyy itsekkin puolustaa edustaja Kiljunen näkemystä tähän edustaja Mäkelän puheenvuoroon näistä kunnille annetuista vapauk-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

sista liittyen henkilöstömitoitukseen tai asiakasmaksujen korotuksiin: Tämä tarkoittaa sitä, että valtio leikkaa kuntien rahoitusta tältä osin ja sillä kohdin ohjaa kuntia vähentämään tätä. Itse en näe, että se kovin mahdollistaa, jos rahoitusta leikataan, näiden toteutumisen, vaan se on selvä arvovalinta hallitukselta, että näistä asioista leikataan, ja kunnat ovat pakotettuja toimimaan tämän asian johdosta. Ja tämän haluaisin korjata.

Täällä kun olen seurannut keskustelua, niin ehkä haluan vielä korostaa vahvemmin sitä arvovalintaa, mikä tässäkin tuloverolain käsittelyssä on tuotu esille: Hallitus selvästi leikkaa pienituloisilta, ja tämä pienituloisten ostovoima niin sanotusti pienenee näitten erilaisten asiakasmaksujen ja muiden korotuksiin, ja selvästi on haluttu painottaa kaikista parhaiten toimeentulevien ihmisten toimeentuloa entisestään. Ja ehkä tämä on se ydinasia, jota oppositio täällä perää, ja tämän työllisyysvaikutuksia. Olen ehkä myös pahoillani siitä, että hallitus ei tähän suoranaisesti vastaa tai myönnä tätä ihan selvää faktatietoa.

17.32 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Minulla taas kalskahtaa korvaan se, että täällä väheksytään kunnallista lähidemokratiaa. Siellä ovat paikalliset kuntalaiset valinneet valtuutetut, ja he tekevät erilaista punnintaa. Esimerkiksi sote-uudistuksessa on haluttu miettiä sitä lähidemokratiaa. Olen itse ollut mukana myös Kuntaliiton selvityksessä Uudella maalla, ja siinä oli juuri erittäin keskeisenä tekijänä se, miten turvataan lähidemokratia, koska lähellä olevat ihmiset tietävät sen tilanteen parhaiten. En oikein ymmärrä sitä ajatusta, että kunnat pakotetaan päättämään jotakin. Olen ollut itse kunnanvaltuustossa koko tämän ajan vuodesta 2012 enkä ole kokenut, että minua on mihinkään pakotettu. Meillä otettiin Hyvinkään kaupungissa tämä subjektiivisen päivähoito-oikeuden tuoma mahdollisuus käyttöön, mutta korostimme sitä, että pitää olla erittäin matala kynnyks siihen, että jos perheessä tarvitaan sitä kokopäiväistä päivähoitoa, sen saa. Toisaalta taas itse vastustan ryhmäkokojen kasvattamista, ja meillä on tulossa kaupunginhallituksen käsittelyyn tämä ryhmäkokojen kasvattaminen. Itse asiassa en aio kasvattaa sitä ryhmäkokoja, koska katson, että kun me päivähoito-oikeuden supistamisen otimme jo käyttöön, niin minä haluan, että siellä on sitten riittävästi henkilökuntaa ja nimenomaan käytämme näitä työkaluja, joita meille on annettu. En koe, että minua on pakotettu, ja olen erittäin ylpeä, että meillä on lähidemokratia. Ei väheksyä sitä.

17.33 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Kuntatalouden kysymys on mielenkiintoinen. Kun te viime kaudella leikkasitte äärettömän voimakkaasti kuntien valtionosuuksia, se johti siihen, että kunnat joutuivat irtisanomaan henkilöstöä, ja se johti sitten taas siihen, että ryhmäkoot kasvoivat ja hoitajien mitoitukset heittivät häränpyllyä — jos tällaista ilmaisuja saa täällä käyttää. Eli teidän leikkauspolitiikkanne johti siihen, että palvelut laadultaan ja määrältään heikkenivät kunnissa.

Nyt tilanne on se, että hallitus tällä budjetilla vahvistaa kuntataloutta, ja kun työllisyys vahvistuu, niin sekin tuo kunnille lisää tuloja. Ja edelleen: tämä budjettikirja ei sisällä esimerkiksi eläkeratkaisuun sisältyvää eläkemaksujen alentamista, mikä on tulossa. Eli kuntatalous vahvistuu, ja kunnilla ei ole silloin tarvetta leikata henkilöstöä vanhusten palveluista tai mistään muualtakaan, vaan pitää heidät töissä, ottaa jopa lisää, kun kerran talous antaa siihen myöden.

Eli johtopäätös on se, että te johditte talouspolitiikkallanne eli valtionosuuksien rajuilla leikkauksilla kunnat irtisanomaan ja vähentämään väkeä ja heikentämään palveluita ja korottamaan veroja, pienituloisia rasittavaa kuntaveroa. Ja nyt tilanne on päinvastoin: kun-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

tien palvelut, jotka ovat lapsiperheille, vanhuksille, sairaille elintärkeitä, voivat nyt paremmin, kun kuntataloudesta pidetään valtion toimesta huolta. Tämä on se suuri muutos, joka teidän täytyy myöntää. Edustaja Jani Mäkelä sanoi aivan oikein: nyt hänen ei tarvitse pitää sellaisia puheita Lappeenrannan kaupunginvaltuustossa kuin piti viime kaudella pitää.

17.35 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Nurminen puhui hallituksen arvovalinnasta siinä suhteessa, että tällä kertaa nyt annettaisiin rikkaille ja otettaisiin köyhiltä pois. Pitää varmasti katsoa hieman historiaa siinä mielessä, että todellakin viime kaudella teimme sopeutusta 6 miljardilla, jossa leikkasimme 3:lla ja sitten korotimme veroja 3 miljardilla. No, tämä 3 miljardin korotus tarkoitti sitä, että meillä todellakin progressiivinen veroaste nousee tietyissä luokissa, muun muassa edustaja Nurmisen ikäisillä hyvin toimeentulevilla, yksin elävillä ihmisillä noin 6—7 prosenttia korkeammaksi kuin esimerkiksi Ruotsissa. He ovat fiksuja ihmisiä, jotka ajattelevat, että mitä minä täällä enää teen, minä voin lähteä ulkomaille tienamaan paljon enemmän rahaa omalla osaamisella. Valitettavasti näitä ihmisiä on tuhansia ja tuhansia tällä hetkellä ja he eivät tule takaisin Suomeen, he jäävät sille tielle. Ensin me koulutamme heitä sadoilla ja sadoilla tuhansilla, sitten kiristämme veroja ja karkotamme heidät ulkomaille. Mielestäni tämä ei ole hyvää kehitystä, (Hanna Sarkkisen välihuuto) koska me tarvitsemme nimenomaan tämäntyyppisiä ihmisiä jatkossa pyörittämään tätä maata. Aivovuotoa tapahtuu jatkuvasti näissä ikäryhmissä tällä hetkellä ulkomaille, ja valitettavasti moni heistä ei palaa. Mieluummin haluaisin toimintaympäristön sellaiseksi Suomessa, että he perustavat tänne yrityksiä, haluavat johtaa tätä maata tulevaisuudessa hyvässä toimintaympäristössä, ja nyt hallitus yrittää kehittää tätä toimintaympäristöä. Eikö tämä ole myös oikeudenmukaista?

17.37 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Kaiken kaikkiaan on sinänsä vähän ikävää, että kun täällä nyt sitten menneitä katsellaan, niin on hyvin vaikea tässä lähteä tarkastelemaan perussuomalaisten aikaisempia saavutuksia. Sen sijaan, jos ruvetaan luettelemaan, on mahdollista tietenkin luetella vaikka kuinka paljon petettyjä vaalilupauksia. Näin se on. Nyt esimerkiksi miljoonaperinnöille veronkevennystä ja samaan aikaan vanhuksilta leikataan. Kyllä moni tätä linjaa on ihmetellyt.

Mutta, puhemies, tähän loppuun, koska aikaa on kulunut, minulla on ihan rakentava ehdotus. Jos esimerkiksi nyt sitten tulevina päivinä hallituspuolueet tutustuisivat tarkkaan näihin tietopalvelun laskelmiin, jotka osoittavat, että yli seitsemän tonnia tienaat saavat eniten ostovoiman kevennystä ja että lähestulkoon kaikilla eläkkeensaajilla ostovoima heikkenee — tutkisitte nyt nämä faktat — niin kenties päätyisitte siihen, että tässä veroprofiilissa on vielä korjattavaa, ja voisitte korjata näitä aiempia päätöksiä. Tälle tulisi sosiaalidemokraateilta kaikki tuki.

Edustaja Kankaanniemi voisi, vaikka haluaisi kenties illaksi taas kerran miettiä sosiaalidemokraattien tekemisiä, siinä ohessa tutustua näihin omiin listoihinne, mitkä teillä täällä on, (Toimi Kankaanniemi: Kyllä, kyllä!) ja sitten kenties lähteä vaikuttamaan myös perussuomalaisten sisällä siihen, että tämä politiikka muuttuisi oikeudenmukaisemmaksi.

17.38 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Mäkelälle tähän viereen haluan kommentoida sen verran, että jos valtionosuudet leikkautuvat, niin kunnille ei kyllä jää kovin paljon valinnanvapautta. Eli jos kunnat saavat valtionapua 0,4-mitoitukseen, niin monessa kunnassa tämä johtaa siihen, että minimisuosituksesta tulee maksimi-

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

mitoitus. Ja nyt jo tiedän semmoisia kuntia tai itse asiassa hoitoyhteisöjä, joista minulle on kerrottu, että sieltä tulee nyt viestejä, että ensi vuoden alusta henkilöstöä vähennetään, koska hallitus on luvannut pienentää henkilöstömitoituksia. Kunnilla ei ole kauhean paljon valinnanvapautta tämmöisissä tilanteissa tehdä niitä omia joustavia ratkaisujaan.

17.39 Ilmari Nurminen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Wallinheimo kertoi, että kaikki omanikäiseni muuttavat pois Suomesta verorasituksen takia. Tässä hetken aikaa pohdin tätä ja mietin, että en kyllä tunnista, että tällaista ilmiötä olisi kovin paljon. Suurin osa omanikäisistäni ovat enemmänkin huolissaan näistä koulutusleikkauksista ja kantavat huolta pienituloisille tulevista leikkauksista. Täytyy myös myöntää, että valtaosa nuorista — ja myös iso osa koulutetuista — on työttömänä, vailla työtä. Omista ajatuksistani ja siitä, miten itse tunnen tätä kenttää, en tunnistanut tätä ajatusta, minkä toitte esille tästä.

Mutta ehkä sen haluan vielä sanoa loppuun, että minun mielestäni ei voi tehdä tämmöistä nuoret vastaan vanhat -asetelmaa, vaan nuoret sukupolvet haluavat kantaa vastuuta, he haluavat, että tehdään oikeudenmukaisia veropäätöksiä. Siinä mielessä nämä tämän hetken päätökset, joita perustelitte niin, että hyvätuloisilta pitää vain keventää verotusta, etteivät he muuta poies, eivät vastaa mielestäni nuorten arvomaailmaa tänä päivänä.

17.40 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Mielestäni tämä hallituksen tuloveronalennuksiin tähtäävä linja on ainakin pääperiaatteissaan oikea ja vahvistaa kyllä pitkällä tähtäimellä suomalaista työllisyyttä. Haluaisin kuitenkin jatkaa vielä kuntien asemaan liittyvää keskustelua, josta edustajat Mäkelä, Meri ja Kankaanniemi pitivät jo äsken hyvät puheenvuorot.

Kokonaisuutenahan kunnille ei hallitusohjelman mukaan ole tulossa olennaisia uusia velvoitteita, tai jos niitä tulee, niin myös kustannukset korvataan kunnille täysimääräisesti. (Toimi Kankaanniemi: Sekin on historiallista!) Viime vaalikaudella sitä vastoin tehtiin aivan toisella tavalla ja kuntien taloudellinen tilanne heikkeni. Tämän budjettiesityksen myötä se sitä vastoin hieman paranee.

Arvoisa puhemies! Lisäksi kuntien vanhoja lakisääteisiä tehtäviä tarkastellaan uudelleen ja aikojen saatossa tarpeettomiksi jääneet velvoitteet poistetaan. Tämä mahdollistaa muun muassa sen, että kunnat voivat huomattavasti nykyistä laajemmin hyödyntää paikallisten olosuhteiden tarjoamia mahdollisuuksia palveluiden tuottamisessa.

Haluaisinkin vielä lopuksi kysyä edustaja Viitaselta: Mitä mieltä olette siitä, että nykyinen hallitus on jo viime vuoden lopussa laskenut solidaarisuusveron alarajaa ja nostanut ylempää pääomatuloveroprosenttia? (Pia Viitanen: Te ette halua kuulla vastausta!) Ovatko nämä olleet mielestänne oikeita ratkaisuja, ja jos ovat, niin miksi niitä ei toteutettu viime vaalikaudella, kun sosialidemokraateilla oli valtiovarainministerin salkku? (Pia Viitanen: Saanko suoraan vastata?)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Annetaanpa edustaja Viitaselle vastauspuheenvuoro heti.

17.42 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Totta kai sosialidemokraatit kannattavat solidaarisuusveroa. Nimenomaan meidän toimestamme viime kaudella sellainen tehtiin. (Perussuomalaisten ryhmästä: Ja me nostimme!) Nimenomaan meidän

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

vaatimuksestamme viime kaudella solidaarisuusvero tehtiin. Tälläkin kaudella me kannattamme solidaarisuusveroa.

Mutta me olemme kantaneet huolta, niin kuin tässäkin keskustelussa aiemmin muun muassa edustaja Harakka kertoi, siitä, että te olette kummallisesti tehneet tämän teidän yhtälönne, että solidaarisuusveron muka korottaminen tulee pois siitä, kun te työtulovähennystä ulotatte kovin laajasti. Ihminen, joka tienaa reilu satatonna vuodessa, saa edelleen työtulovähennystä, ja sitä kautta se yhteisvaikutus toimii niin, että esimerkiksi kansanedustajatasoinen ihminen ei maksa käytännössä mitään solidaarisuusveroa. Ei, sitä ei ole enää olemassakaan. Te toimitte näin tässä vaihtoehdossanne, ja siksi sosialidemokraatit omassa vaihtoehdossaan tulevat tekemään toisenlaisen mallin tälle solidaarisuusverolle, kuten muuten teimme tässäkin budjetikirjassa.

17.43 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Kun tähän sote- ja kuntatalouskeskusteluun lähdettiin, niin lähdetään nyt sitten.

Tässä nyt ovat hieman mittakaavat ja rahamäärät hukassa. Kun sotessa ja siinä kestävyysvajeessa, mitä uudistuksella pitäisi paikata, puhutaan miljardeista, niin tässä käydään nyt puhumaan 70 miljoonasta. Ne ovat hieman eri summia, mitä kaikkea tässä tarvitsee vuosien kuluessa muuttaa ja järjeistää.

Jos puhutaan tästä hoitajamitoitusasiasta, niin hallitusohjelmakirjauksen mukaan asia oli niin, että puolet tämän momentin kohteena olevista tarvitsee paljon hoitoa ja palveluita, ja henkilöstömitoituksen väljentäminen näin ollen voisi koskea enimmillään noin puolta asiakkaista ja porrastuisi ajallisesti. Tälläkin hetkellä tilanne on se, että mitoitustasoa on suositus ja se keskimäärin ylitetään sote-palvelujen tarjoajien toimesta, eli he ovat katsoneet, että ne palvelut täytyy tuottaa toisella tavalla kuin mikä on minimisuositus, ja niin varmaan tulee olemaan jatkossakin, koska uskon, että sote-piireissä on vastuullisia ja asiansa tuntevia henkilöitä — ei kaikki viisaus suinkaan asu valtion tasolla. En usko, että tällä olisi välttämättä suoraa käytännön vaikutusta hoitajamitoitukseen, mitä nähtäisiin jokapäiväisessä hoitotyössä, ja maakuntauudistuksen myötä tämä on entistä korostetummin siellä piirin tasolla päätettävä palvelutason osa, paikallisen kehittämisen paikka, miten ne asiat voidaan hoitaa siellä tehokkaammin ja järkevämmiin.

Mitä tulee henkilöstöön mukaan laskettavien oppisopimuskoulutettavien, opiskelijoiden ja ilman ammatillista koulutusta olevien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten käyttämiseen työtehtävissä, niin tämän mitoituksen ja tehtävänjaon väljentäminen antaa mielestäni hyviä mahdollisuuksia esimerkiksi siihen, että sellaiset toimenpiteet, mitkä eivät ole suorastaan hoidollisia, eli esimerkiksi vanhuksen vieminen ulkoilemaan, voitaisiin hoitaa nykyistä järkevämmiin. Ei siihen tarvita mitään vuosien koulutusta. Nämä ovat kaikki sellaisia toimia, millä voidaan saavuttaa kustannussäästöjä palveluita huonontamatta.

17.45 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa herra puhemies! Piti ihan tarkistaa edustaja Nurmisen ikä tässä näin, ja kyllä fakta vain on se, että tällä hetkellä Suomesta lähtee tuhansia ja tuhansia nuoria ihmisiä, jotka ovat nimenomaan 25—34-vuotiaita, ja tämä ryhmä on kasvava. Monet heistä kokevat, että suomalainen verotus tällä hetkellä on niin korkea, että he lähtevät hakemaan kannuksensa muualta. (Hanna Sarkkinen: Mikä lähde sinulla on?) — Tilastokeskuksen tietoja tässä näin lueskelen, että kyllä tämä on aito ongelma, ja mielestäni tähän täytyy puuttua.

Punkt i protokollet PR 90/2016 rd

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till finansutskottet, som grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till.